

Årsredovisning 2019

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Sammanfattning av ekonomi, verksamhet och personal	4
Förvaltningsberättelse	6
Översikt över verksamhetens utveckling	6
Beslut och händelser av väsentlig betydelse	7
Den kommunala koncernen	10
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	11
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	13
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	22
Balanskravsresultat	32
Väsentliga personalförhållanden	33
Förväntad utveckling	35
Ekonomisk redovisning	36
Resultaträkning	36
Balansräkning	37
Kassaflödesanalys	38
Noter	39
Redovisningsprinciper och upplysningar	53
Årets verksamhet i kommunkoncernen	57
De kommunala nämnderna	57
Uppföljning av mål och inriktning	57
De kommunala bolagen, förbunden och stiftelser	77
Drift- och investeringsredovisning	82
Drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad	82
Upplysning om tillämpade internredovisningsprinciper	83
Drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar	83
Driftredovisningen	84
Investeringsredovisning	90
Volymutveckling	93
Revisionsberättelse	98

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Linköping har under 2019 befast sin ställning som en av Sveriges snabbast växande kommuner och vi är nu 163 051 Linköpingsbor.

2019 har varit fortsatt framgångsrikt för Linköping med fortsatt låg arbetslöshet och ett starkt och växande näringsliv. Just näringslivsfrågorna har fått ökat fokus och i december antog kommunfullmäktige ett näringslivsprogram som blir ett övergripande styrdokument för samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag. Tillsammans med de nya näringslivsdialogerna som startat 2019 visar vi på en tydlig ambitionshöjning för att få ännu bättre förutsättningar att starta och driva företag i Linköping.

Det har också varit naturligt att öka takten i trygghetsarbetet under 2019. I augusti införde vi ordningsvakter i city, en satsning som snabbt har blivit uppskattad av såväl handlare, Linköpingsbor som polis. Under hösten har också ett stort arbete gjorts för att skapa en bättre strategisk samverkan med polisen.

Miljö- och klimatarbetet har fortsatt varit i fokus och arbetet med att nå målet att Linköping ska vara CO2-neutralt 2025 intensifieras ytterligare. Under 2019 har även Linköping kommuns klimatpolitiska råd, med oberoende experter från bland annat SMHI och Linköpings Universitet, inrättats.

För att förbättra skolresultaten ytterligare har vi under 2019 börjat anställa heltidsmentorerna som ska avlasta lärarna så att de kan fokusera på sitt kärnuppdrag. Vi har också arbetat för att stärka förutsättningarna för verksamheten. Nya system för resursfördelning, nya regler för profiler och utveckling av elevhälsa har skapat större förutsägbarhet för lärare och rektorer att planera och genomföra sitt uppdrag. Att fortsätta bygga ut förskolor och skolor för att möta det ökande kommuninvånarantalet står högt på dagordningen framöver.

En hel del fokus har också lagts på att höja kvaliteten inom omsorgen. Vi har bland annat antagit en plan för att alla omsorgsboenden ska få wifi och vi har också påbörjat en omställning av befintliga lokaler till nya LSS-boenden. Därtill har Linköpings kommun inlett ett nytt långsiktigt samverkansavtal, ett så kallat Idéburet offentligt partnerskap, med Kvinnojouren Ellinor och tjejjouren Beata. Med detta avtal säkerställer vi en stabil och långsiktig verksamhet dit hjälpsökande kvinnor kan söka skydd och få stöd. Det har också varit av stor vikt att hitta arbetssätt som ökar möjligheterna att tidigt fånga upp barn och unga som riskerar att fara illa. Detta har resulterat i ett fördjupat samarbete mellan skolnämnderna och socialtjänsten men också ett nytt arbetssätt som ska minska ner handlingstiderna för orosanmälningar.

Ett annat prioriterat område har också varit att minska antalet försörjningsstödstagare, där vi kan se att 473 hushåll under 2019 har gått från försörjningsstöd till egen försörjning, samt skapa nya vägar till eget arbete för arbetssökande. 500-uppdraget, där kommun-koncernen skall ta fram 500 platser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, är på god väg. Återbrukscentralerna som har byggts upp av Tekniska verken i Linköping AB är ett sådant exempel som ger personer med kortare utbildning möjligheten att komma in på arbetsmarknaden samtidigt som saker som annars hade slängts i soporna kan komma till återanvändning. Linköpings kommun och Arbetsförmedlingen har också nyligen undertecknat en

Lokal Överenskommelse (LÖK) som kommer att vara ett viktigt instrument för att ytterligare underlätta för människor att komma i egen försörjning.

Bostadsbyggandet i Linköping ser nu ut att vara på väg upp igen. Under 2019 färdigställdes i nybyggda hus 843 bostäder i hela kommunen. Dessutom påbörjades byggandet av 1 373 bostäder, vilket kommer medföra att ännu fler bostäder färdigställs 2020 än 2019.

Linköping har inte bara en stark tillväxt, Linköping har under 2019 utsetts av tidningen Fokus till en av Sveriges bästa platser att bo på, Samhällsbarometern har utsett Linköping till Sveriges smartaste stad och vi har också fått pris som bästa kommun i Östergötland för ungt entreprenörskap av Ung Företagsamhet.

2019 års bokslut är starkt och redovisar ett överskott på 45 miljoner kronor. Kommunens starka ekonomi ger oss goda förutsättningar inför de tuffare ekonomiska tider som Linköping och hela kommunsektorn står inför. Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för att Linköping ska kunna stå starkt i många år framöver.

Niklas Borg (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Sammanfattning av ekonomi, verksamhet och personal

I årsredovisningen presenteras Linköpings kommunkoncern i olika delar. Linköpings kommunkoncern består av nämnderna och de helägda kommunala bolagen. Linköpings kommun omfattar nämndernas verksamhet medan bolagskoncernen avser moderbolaget Linköpings Stadshus AB med samtliga dotterbolag.

Ekonomi

Linköpings kommunkoncerns resultat efter skatter och finansiella poster uppgick till 645 miljoner kronor 2019, efter att koncerninterna mellanhavanden har räknats bort. Bolagskoncernens resultat 2019 uppgick till 700 miljoner kronor efter att koncernelimineringar har gjorts samt efter finansiella poster. Kommunens resultat uppgick till 45 miljoner kronor 2019, vilket är 45 miljoner kronor bättre än budget då det budgeterade resultatet var noll. Linköpings kommun hade även ett positivt resultat efter balanskravsjusteringar och därmed behövde inte något balanskravsresultat återställas.

Till följd av ny redovisningslag och rekommendationer har en justering på 620 miljoner kronor gjorts i kommunens bokslut direkt mot det egna kapitalet. Justeringen avser intäkter och kostnader som enligt den nya lagen skulle belastat tidigare års resultat.

Linköpings kommun avviker från lagen gällande redovisning av finansiella instrument. Reglerna innebär att från och med 2019 ska finansiella tillgångar marknadsvärderas och värderingsförändringen ska påverka bokfört resultat. Förändringarna avseende marknadsvärdering får stor betydelse för Linköpings kommun då kommunen har stora externa placeringar och därför avvaktar kommunen med denna förändring. Om en marknadsvärdering hade genomförts hade resultatet förbättrats med 645 miljoner kronor, men det hade inte påverkat balanskravsresultatet. Efter årsskiftet har marknadsvärdet på de externa placeringarna minskat kraftigt med anledning av Coronautbrottet.

Nyckeltal för Linköpings kommunkoncern 2019	Kommunen	Kommunkoncernen
Resultat efter finansiella poster, mnkr	45	645*
Budgetavvikelse finansnettot, mnkr	-110	-
Investeringar, mnkr	494	3 597
Soliditet, %	63	32
*Koncernelimineringar har gjorts.		

Kommunens finansnetto visar en negativ budgetavvikelse på totalt -110 miljoner kronor. De främsta anledningarna till den negativa avvikelsen är ändrad redovisningsprincip avseende anteciperad utdelning samt att den finansiella kostnaden avseende pensionsskulden var högre än vad som budgeterades 2019.

Kommunkoncerns nettoinvesteringar uppgick till 3 597 miljoner kronor 2019. Kommunens nettoinvesteringar uppgick till 494 miljoner kronor 2019, vilket är en ökning jämfört med föregående år. De främsta orsakerna till ökningen är att projektet nya simhallen placerades i kommunen samt ändrad redovisningsprincip för exploateringsverksamheten hos samhällsbyggnadsnämnden. Kommunen har inte tagit upp några externa lån under 2019. Bolagskoncernen investeringsvolym är fortsatt hög även fast flera projekt blev framflyttade under året.

Linköpings kommunkoncerns soliditet inklusive pensionsåtaganden uppgick till 32 procent 2019 och det visar på en god långsiktig finansiell handlingsberedskap. Kommunens soliditet uppgick till 63 procent 2019 vilket innebär att kommunens finansiella mål avseende soliditet uppfylldes.

Verksamhet

Bedömningen av utvecklingen inom verksamhetens mål för god ekonomisk hushållning baseras på utfallet för de finansiella målen som fastställdes i Budget 2019 med plan för 2020-2023 och hur kommunen arbetat för att nå utveckling inom de 15 fastställda kommunövergripande målen. Utvecklingen går framåt inom samtliga mål och många utvecklingsarbeten pågår. Av de 15 kommunövergripande målen bedöms sex (6) som uppfyllda och nio (9) som delvis uppfyllda. Den samlade bedömningen är att de verksamhetsmässiga målen bidrar till en god ekonomisk hushållning.

Kommunens måluppfyllelse för året (en redovisning av nämndernas måluppfyllelse finns i bilaga)

	Uppfyllt
	Delvis uppfyllt
	Ej uppfyllt

Kommunövergripande mål	
Samhälle	 Trygg och attraktiv kommun
	 Klimatsmart kommun
	 Attraktiv kommun
	 Starkt och mångfasetterat näringsliv
	 Stark röst – regionalt, nationellt och internationellt
Medborgare	 Goda villkor för ett jämlikt, meningsfullt och hälsosamt liv
	 Goda välfärdstjänster med hög tillgänglighet
	 Hög egenförsörjningsgrad
Ekonomi	 Kostnadseffektiv verksamhet
	 Hållbar ekonomi
Verksamhet	 Hög servicenivå med ett gott bemötande
	 Effektiva och hållbara arbetsmetoder
	 Verksamhet med god utvecklingsförmåga
Medarbetare	 Attraktiv arbetsgivare
	 God och hållbar kompetensförsörjning

Av kommunfullmäktiges nio kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag bedöms samtliga som genomförda under året. Av nämndernas verksamhetsberättelser framgår hur nämnderna arbetar med de nämnds-specifika uppdragen som kommunfullmäktige beslutade om i Budget 2019 med plan för 2020-2022.

Personal

I Linköpings kommun ökade antalet medarbetare under 2019 med 216 personer till totalt 9 921 anställda^[1], varav 9 273 hade en tillsvidareanställning. Omräknat till årsarbete^[2] motsvarar det 9 556 årsarbeten och det var en ökning med 261. Andelen tillsvidareanställda med heltidsanställning ökade med 1,4 procentenheter till 83,3 procent. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden var 96 procent – för män 97,1 procent respektive 95,7 procent för kvinnor. Under 2019 var personalomsättning 6,5 procent, vilket var något lägre än föregående år. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har ett kontinuerligt rekryteringsbehov på grund av en stark konkurrens från privata arbetsgivare och övrig offentlig sektor. Verksamheterna inom vård- och omsorg och utbildning hade svårt att rekrytera personal 2019. Rekryteringssituationen för socialsekreterare lättade något under året men är fortsatt kärv.

Förutom tillsvidareanställda och visstidsanställda med månadslön finns timavlönade medarbetare som under året vid ett eller flera tillfällen arbetade i kommunen. De timanställdas sammanlagda arbetade tid uppgick till drygt 1,6 miljoner timmar, omräknat motsvarar det cirka 809 årsarbeten.

Under 2019 redovisas 1 203 550 sjukfrånvarotimmar det är en nettoökning med cirka 27 650 timmar. En positiv iakttagelse är att trenden med ökande sjukfrånvaro bland yngre medarbetare verkar vara bruten. Sjukfrånvarotimmar omvandlad till totala sjukfrånvaron^[3] var 6,7 procent, vilket är jämfört med resultatet för 2018. De förändringar som noteras är att andelen sjukfrånvaro minskade bland yngre medarbetare. En viss uppgång av sjukfrånvaron bland kvinnor över 50 år. Långtidssjukfrånvaron av total sjukfrånvaro ökade med 1,9 procentenheter, ökningen skedde både hos män och kvinnor.

^[1] Anställd i det här sammanhanget definieras som anställd med månadslön.

^[2] Ett årsarbete är som regel en heltidstjänst på fyrtio timmar per vecka.

^[3] Sjukfrånvarotimmar redovisas i procent av arbetstid.

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redovisas året som gått i enlighet med 11 kapitlet i den kommunala redovisningslagen. Förvaltningsberättelsen ska ge en övergripande bild av Linköpings kommunkoncerns verksamhet det gångna året.

Översikt över verksamhetens utveckling

Fem år i sammandrag

	2019	2018	2017	2016	2015
Folkmängd 31/12	163 051	161 034	158 520	155 817	152 966
Skattesats					
Kommunen, %	20,20	20,20	20,20	20,20	20,20
Landstinget, %	10,70	10,70	10,70	10,70	10,70
Total skattesats	30,90	30,90	30,90	30,90	30,90
Andel av medelskattekräften i riket, %	90,0	99,4	99,7	99,1	98,7
Personal (kommunen)					
Lönekostnader exkl. sociala avgifter och pensioner, mnkr	3 643	3 504	3 313	3 018	2 757
Antal anställda	9 921	9 705	9 389	8 952	8 154
Sjukfrånvaro, %	6,5	6,7	5,9	6,1	5,6
Årets resultat					
Kommunen, mnkr	45	237	320	62	190
Koncernen, mnkr	645	944	1 667	751	659
Investeringar*					
Nettoinvesteringar, Kommunen, mnkr	494	290	258	243	220
Nettoinvesteringar, Koncernen, mnkr	3 597	2 838	2 406	2 644	2 492
Avskrivningar					
Avskrivningar, Kommunen, mnkr	211	212	177	162	140
Avskrivningar, Koncernen, mnkr	1319	1257	1 162	1 120	1 198
Balansomslutning					
Kommunen, mnkr	17 618	16 660	16 487	15 833	15 550
Koncernen, mnkr	40 998	38 355	36 448	35 693	34 028
Kommunens borgensåtaganden					
Externa borgensåtaganden, mnkr	0	0	1	3	4
Interna borgensåtaganden, mnkr	17 823	15 883	8 585	7 290	6 767
Finansiella nyckeltal (kommunen)					
Soliditet inkl. pensioner före 1998, %	63	66	62	62	63
Soliditet exkl. pensioner före 1998, %	77	81	76	78	79
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, statsbidrag och finansnetto, %	100	97	97	99	98
Låneskuld (exkl. förmedlade lån), kr per invånare	0	0	0	0	0
Kommunens självfinansiering av investeringar, %	52	148	192	92	149

*exkl. finansiella investeringar

Beslut och händelser av väsentlig betydelse

Väsentliga förändringar under 2019

Med stöd av den nya lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) som gäller från och med 2019 och nya rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR), har kommunen uppdaterat sina redovisningsprinciper. Till följd av detta har justering om 620 miljoner kronor gjorts i bokslutet direkt mot kommunens egna kapital. Justeringen avser intäkter och kostnader som enligt den nya lagen skulle belastat tidigare års resultat. Den del av justeringen som avser 2018 års resultat är specificerad särskilt för att ge en rättvisande jämförelse med årets resultat som är bokfört enligt de nya rekommendationerna.

Kommunen avviker från lagen gällande redovisning av finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring, då dessa enligt lagen ska värderas till verkligt värde från och med 2019. Reglerna innebär att finansiella tillgångar ska marknadsvärderas och värderingsförändringen ska påverka bokfört resultat. Förändringarna avseende marknadsvärdering får stor betydelse för Linköpings kommun då kommunen har stora externa placeringar och därför avvaktar kommunen med denna förändring. Om en marknadsvärdering hade genomförts hade resultatet förbättrats med 645 miljoner kronor, men det hade inte påverkat balanskravsresultatet. Efter årsskiftet har marknadsvärdet på de externa placeringarna minskat kraftigt med anledning av Coronautbrottet.

Nedan redovisas ett urval av väsentliga beslut och händelser från kommunens verksamhet.

Beslut

- Linköpings kommuns kompetensförsörjningsprogram har antagits (KF 2019-02-26 § 60). Programmet innehåller bland annat nio strategier för att hantera utmaningarna när det gäller framtida kompetensförsörjning, strategierna kallas Nya vägar.
- Kulturpolitiskt program för Linköpings kommun har antagits (KF 2019-04-23 § 162). Programmet "I samtiden, för framtiden" ska utgöra grunden för en långsiktig kulturpolitik som bidrar till allas möjlighet att uppleva delaktighet i kulturlivet, att stödja konstnärlig förnyelse och kulturell mångfald, samt att främja ett levande kulturarv för såväl sin samtid som framtid.
- Kommunfullmäktige beslutade 2019-04-23 § 161 att fusion mellan dotterbolaget Linköpingsexpo AB och moderbolaget Linköpings Stadshus AB skulle genomföras. Fusionen genomfördes september 2019.
- Linköpings kommuns risk- och sårbarhetsanalys enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och under höjd beredskap har antagits (KF 2019-09-24 § 269). Risk- och sårbarhetsanalys syftar till att reducera risker, minska sårbarheter i samhället och att förbättra kommunens förmåga att förebygga, motstå och hantera kriser och extraordinära händelser.
- Beslut om att avveckla Kommunalförbundet Fjärde Storstadsregionen har fattats (KF 2019-12-10 § 396). Lönecenters verksamhet per den 1 januari 2020 övergår till Norrköpings kommun. Upphandlingscenters verksamhet per den 1 januari 2020 övergår i respektive kommuns egen regi.
- Linköpings kommuns näringslivsprogram har antagits (KF 2019-12-10 § 397). Näringslivsprogrammet är ett strategiskt kommunövergripande dokument som sätter riktningen för alla kommunens nämnder, förvaltningar och bolag inom kommunkoncernen när det gäller arbetet att underlätta för näringslivets utveckling och tillväxt.
- Samverkansöverenskommelse mellan Linköpings kommun och Polismyndigheten i Linköpings lokalpolisområde för brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete 2019-2022 har godkänts (KS 2019-05-07 § 170). I grunden utgör samverkansöverenskommelsen en fortsatt viljeyttring från båda parterna att även fortsättningsvis samverka i det brottsförebyggande och det trygghetsskapande arbetet mot gemensamma mål.
- Beslut om att inrätta ett klimatråd i Linköpings kommun har tagits (KS 2019-06-11 § 221). Rådets övergripande syfte är att partiöverskridande diskutera strategiska frågor inom miljö- och klimatområdet. Klimatrådet sammanträder inom ramen för kommunstyrelsens strategiska utskott.
- Linköpings kommun ska bygga en ny simhall vid Folkungavallen (KF 2019-06-18 § 216). Simhallsbyggnaden är placerad hos kommunen. Linköpings kommuns kommunala bolag Lejonfastigheter AB har fått i uppdrag att bygga anläggningen.
- Handlingsplan för klimatanpassning har antagits (KS 2019-11-19 § 353). Handlingsplan har tagits fram för att uppnå intentionerna i kommunens Klimatanpassningsprogram, vilket fastställdes av kommunfullmäktige i september (KF 2018-09-25, § 219).
- Riktlinjer för besöksnäring och event har antagits (KS 2019-12-03 § 387). Riktlinjerna är ett strategiskt övergripande dokument som sätter den långsiktiga riktningen och prioriteringen för kommunens arbete med

besöksnäring och event. Syftet är att främja besöksnäringens utveckling och att fler event och möten ska hållas i Linköping.

- Reviderade riktlinjer för förlängt arbetsliv, omställning och pension har antagits (KS 2019-12-17 § 408). I och med förändringar inom pensionsområdet och den rådande kompetensförsörjningsutmaningen fanns det behov av revidering och komplettering med avsnitt om strategier för ett förlängt arbetsliv och fokus på omställning.

Händelser

- Antalet arbetsmarknadsinriktade anställningar och utvecklingsplatser inom Linköpings kommunkoncern ska öka med 500 platser under 2019-2020, i det som kallas 500-uppdraget. Vid årsskiftet var delmålet om att skapa 225 platser uppnått och ytterligare 275 platser kommer att tillskapas under 2020. En stor del av de arbetsmarknadsinriktade platserna är tillsatta av personer som tidigare har uppburit försörjningsstöd. Av de som fått anställning eller en utvecklingsplats i 500-uppdraget kommer 69 procent från försörjningsstöd.
- Antalet hushåll med försörjningsstöd och det långvariga biståndsbehovet i Linköping har ökat sedan 2017. En bidragande orsak till detta är målgrupper med mer komplexa svårigheter, som är svårare att få ut till självförsörjning. Arbetsförmedlingens statistik visar för första gången på 10 år på en ökad arbetslöshet. Främst ökar den bland långtidsarbetslösa och utrikesfödda kvinnor. Bidragande faktorer är sammansättningen av arbetskraften där fler initialt står långt ifrån arbetsmarknaden och en lägre jobbtillväxt. Bedömningen är att det kommer innebära ett ökat behov av försörjningsstöd och ett större behov av insatser på Arbetsmarknadscentrum. Antagandet görs med stöd av SKR:s ekonomirapport för 2019¹ som identifierar ekonomiskt bistånd som det området där kostnader förväntas öka mest kraftigt inom offentlig sektor.
- För att stärka samplaneringen och utveckla vården startas ett länsgemensamt HVB-hem (hem för vård eller boende) för barn och unga. Det är Region Östergötland och länets kommuner som under 2020 startar ett gemensamt HVB-hem. Syftet är att erbjuda ungdomar med särskilda behov samordnade insatser från barn- och ungdomspsykiatri och respektive kommuns socialtjänst.
- När det gäller boende för målgrupper inom socialpsykiatri och LSS kvarstår problem med att finna platser. Ett stort arbete har lagts ned och kommer läggas ned på att ställa om andra boenden/lokaler till dessa målgruppers behov. Ett kontinuerligt arbete med omställningen pågår inom äldreomsorgen där ålderdomshemsplatser ställs om till särskilt boende i vårdboendestad och för personer med demenssjukdom. Behovet av att ställa om platser till fler med demensriktning kvarstår, och arbetet fortlöper enligt plan för att möta behovet. Under året har cirka 110 platser ställts om.
- Trafikverket har under året påbörjat arbetet med ”Järnvägsplan genom Linköping” för Ostlänkens passage genom Linköping samt stationsläge. Arbetet med Ostlänken förskjuts dock på grund av förseningar inom Trafikverket, vilket även innebär motsvarande tidsförskjutning för kommunens ”Stadsbyggnadsprojekt Ostlänken”.
- Det pågående stadsutvecklingsprojektet, Folkungavallen, har varit försenat på grund av Naturvårdverkets överklagande men där ett avgörande från domstolen nu har kommit. Kommunen har fått dispens för fällning av de träd som dispens har sökts för. Därmed finns förutsättningar för kommunen att arbeta vidare med detaljplanen för området. Byggnationen av nya Vasahallen, och idrottshallen i Vist (Sturefors) har flyttats fram, liksom ombyggnation av Wahlbeckshallen. Uppförandet av Vasahallen och idrottshallen i Vist är framflyttad på grund av att byggnationerna överklagats.
- I projektet ”framtida process och organisation för lokalförsörjning i Linköpings kommun” har kommunen och Lejonfastigheter under 2019 gjort en genomlysning av lokalförsörjningsprocessen som legat till grund för beslutade förändring. Det innebär bland annat att Lejonfastigheter ansvarar för Linköpings kommuns lokalförsörjning från och med den 1 januari 2020. För att hantera förändringen görs en verksamhetsövergång (kommundirektörens beslut 2019-12-10).
- Den 4 april öppnade Linköpings kommuns nya kontaktcenter för medborgare. Etablering av Kontakt Linköping innebär att det nu finns en väg in för invånarnas frågor och ärenden till kommunen.
- I april utsågs Linköping till Sveriges smartaste stad i Samhällsbarometern 2019 som presenteras av företaget PE (Projektengagemang). I Samhällsbarometern är det invånarna i Sveriges 20 största städer som får betygsätta sin stad utifrån hur pass hållbar, innovativ och digitaliserad de upplever att den är.
- Den 1 maj öppnade HR-direkt för chefer och en ny HR-organisation infördes. Etableringen av HR-direkt innebär ett stärkt stöd till cheferna i arbetsgivarfrågor och en mer verksamhetsdriven HR som syftar till att stödja utmaningen med kompetensförsörjning.

¹ Ekonomirapport oktober 2019, SKR

- I maj arrangerades Linköpings regnbågsvecka av RFSL Linköping med stöd av Linköpings kommun. Syftet med Linköpings Regnbågsvecka och Regnbågsparad är att stärka HBTQ-personers livssituation och rättigheter samt att öka kunskapen kring dessa personers levnadsvillkor bland såväl professionella aktörer som för en bredare allmänhet.
- I maj genomförde Dagens Samhälle en kommunranking som visade att Linköpings kommun ligger i framkant i arbetet med Agenda 2030. Linköping hamnade på andra plats av 108 kommuner i gruppen ”Städer och stadsnära kommuner”.
- I maj presenterade tidskriften Fokus sin årliga ranking ”Bäst att leva” och Linköping hamnade återigen högt upp i rankingen i sin kommunkategori. Linköping kom på andra plats i kategorin ”Större städer och kommuner nära större stad” och på plats elva i den totala rankingen.
- Den 7 juni inträffade en kraftig explosion på Ådalagatan i Linköping som påverkade totalt 191 av Stångåstads lägenheter. Vissa hyresgäster kunde återvända till sina lägenheter samma kväll men hyresgästerna till 131 lägenheter kunde inte återvända hem den 7 juni. 69 lägenheter var evakuerade i mer än en vecka. Arbetet pågår för att återställa fastigheten och Stångåstaden räknar med att återflyttning kan ske i oktober 2020.
- Den 19 augusti spärrades stora delar av Garnisonsområdet av på grund av ett misstänkt farligt föremål. Två kommunala skolor och tre kommunala förskolor berördes av avspärrningen och var tvungna att evakueras. Även den fristående skolan Kunskapsskolan, den fristående förskolan Linblomman samt ett vårdboende i Attendos regi var tvungna att evakueras. Strax innan midnatt den 19 augusti detonerades föremålet. Ingen person och inte heller de närliggande verksamheterna kom till skada, förutom några materiella skador på Linblommans fastighet.
- I september presenterades en attitydundersökning som Sifo/Kantar genomfört på uppdrag av Linköpings kommun. Undersökningen visade att Linköping som stad erbjuder goda förutsättningar för att driva företag. Sammantaget visade attitydundersökningen på skillnader mellan den fysiska platsen Linköping och kommunen som funktion. Svaren adderar viktig information samt tydliggör utmaningar och förbättringsområden.
- I oktober framkom att Linköpings invånare är bland de tryggaste i Sverige. Detta enligt Samhällsbarometern 2019 som presenteras av företaget PE (Projektengagemang). I Samhällsbarometern är det invånarna i Sveriges 20 största städer som fått betygsätta levnadssituationen i sin stad. Av rapporten framgår att i Lund, Linköping och Umeå bor Sveriges tryggaste invånare. I Linköping har 70 procent svarat att de känner sig trygga i sin stad.
- I november fick Nya Rydsskolan en nationell utmärkelse. Skolan har fått ett erkännande för framgångsrik verksamhetsutveckling genom kvalitetsutmärkelsen ”Bättre Skola 2019”. Bakom priset står Skolverket och SIQ, Institutet för Kvalitetsutveckling. Utmärkelsen får Nya Rydsskolan för sitt framgångsrika arbete med verksamhetsutveckling. Skolan har snabbt kunnat vända en trend och skapa förutsättningar för goda resultat i området Ryd. Priset delas ut av Skolverkets generaldirektör under rikskonferensen Bättre Skola i januari 2020.

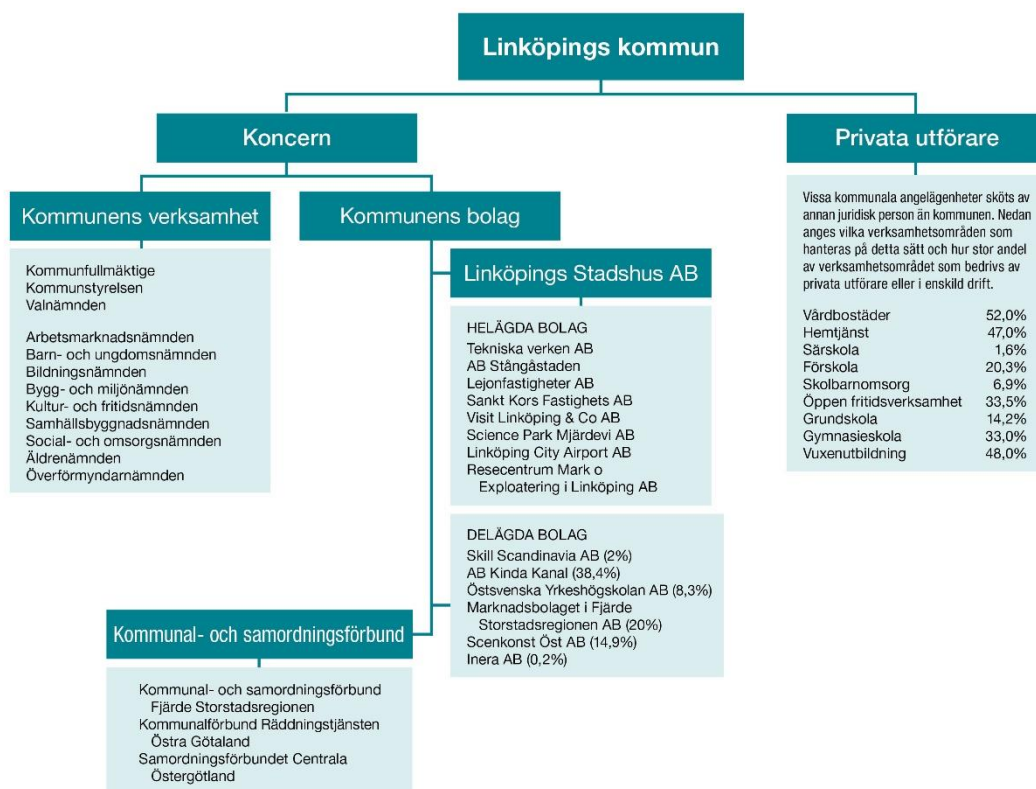
Den kommunala koncernen

Regeringsformen anger att kommunerna har till uppgift att sköta kommunens angelägenheter genom kommunal självstyrelse. Kommunernas högsta beslutande organ är kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beslutar bland annat kring vilka nämnder som ska finnas och väljer ledamöter. Det är också kommunfullmäktige som bestämmer vilket område varje nämnd har ansvar för. Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska organ. Kommunstyrelsen har i uppdrag att samordna planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen leder, samordnar och har uppsikt över koncernen.

Kommunkoncernens styrning

För att styra verksamheten och genomföra sin politik beslutar kommunfullmäktige om prioriteringar för nämnder och bolag. Nämnderna och bolagen ansvarar i sin tur för att driva en effektiv verksamhet inom sina respektive uppdrag utifrån lagstiftning, politiska mål, bolagsordningar, ägardirektiv, reglemente, styrdokument och ekonomiska förutsättningar. Kommunkoncernens styrning finns beskrivet i kommunens reglemente.

Figuren nedan illustrerar de verksamheter som ingår i Linköpings kommuns samlade kommunala verksamheter per den 31 december 2019.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens styrmodell

Linköpings kommun har ansvar för flera viktiga samhällsfunktioner. Kommunen har bland annat i uppdrag att tillhandahålla välfärd, service och tjänster. Kommunen har också en viktig uppgift att utveckla och upprätthålla ett väl fungerande lokalsamhälle. Vissa verksamheter har kommunen en skyldighet enligt lag att ansvara för och andra verksamheter bedriver kommunen frivilligt såsom verksamhet inom kultur, fritid och näringslivsutveckling. Kommunens styrmodell finns beskriven i kommunens reglemente.

Politisk viljeinriktning

Kommunfullmäktiges styrning tar sin utgångspunkt i kommunens uppdrag, styrdokument och majoritetens politiska program. I kommunens budget uttrycks den politiska viljeinriktningen genom kommunövergripande mål, strategiska utvecklingsuppdrag och prioriterade styrdokument samt genom nämndmål och nämndindikatorer från respektive nämnd. Mål- och verksamhetsstyrningen ska stödja verksamheternas arbete med att nyttja resurserna effektivt och att tillhandahålla tjänster med god kvalitet.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

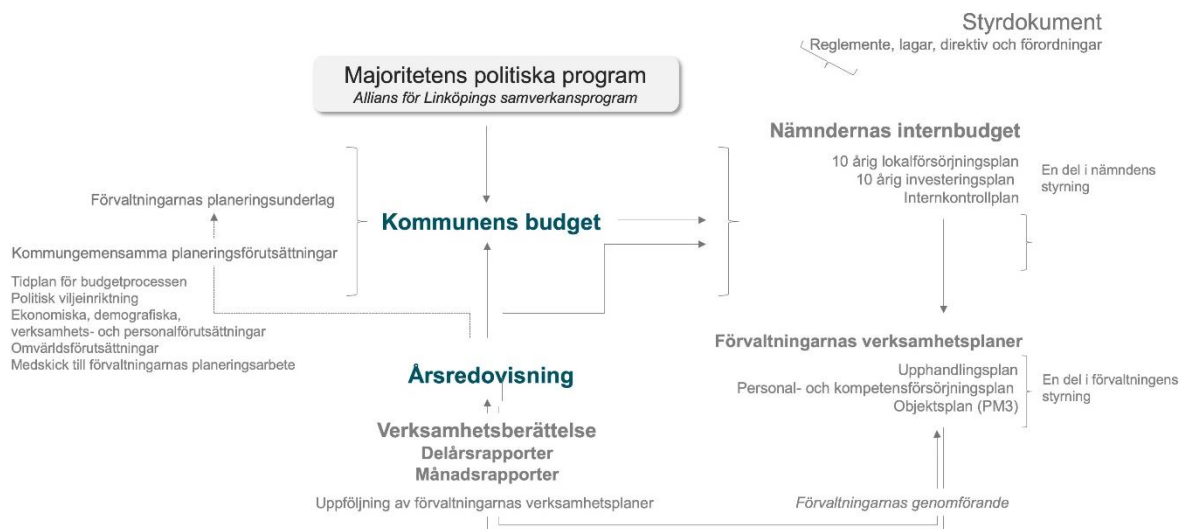
Uppsiktsplikt innebär enligt kommunallagens definition att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Detta gäller såväl för kommunens nämnder som för kommunens hel- och delägda aktieföretag.

Kommunens verksamheter följer upp och analyserar mål, verksamhet och ekonomi löpande under året. Genom en uppföljning utifrån mål och resultat kan slutsatser dras för att ta fram planer och aktiviteter för fortsatt utveckling. Syftet med uppföljning är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god ekonomisk kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar. Rapporteringen uppåt i kommunen har ett värde för att säkerställa en kostnadseffektiv verksamhet och god ekonomisk kontroll.

Den kontinuerliga uppföljningen för kommunkoncernen omfattar:

- månadsrapporter
- delårsrapporter per den 30 april, 31 augusti samt den 31 oktober
- årsredovisning
- finansrapporter
- nämndernas internkontrollrapporter
- jämförelser med andra kommuner, bland annat genom deltagande i Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK)
- bolagens uppfyllelse av det kommunala uppdraget
- bolagen och förbunden ingår i delårsrapporterna per den 30 april, den 31 augusti samt i årsredovisningen

Bilden nedan visar kommunens planeringsmodell för budgetarbetet

Internkontroll

Linköpings kommun arbetar strukturerat och med en tydlig ansvarsfördelning för att säkra att nämnderna och bolagen upprätthåller en tillfredsställande internkontroll. Det innebär att nämnderna och bolagen bedriver en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, har en tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten samt följer tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera.

Respektive bolag har det yttersta ansvaret för internkontroll. Enligt det gemensamma ägardirektivet ska respektive bolag årligen lämna en redogörelse för hur bolaget har organiserat sin interna kontroll till kommunfullmäktige och kommunens lekmannarevisorer. Detta görs årligen i den så kallade bolagsstyrningsrapporten.

Linköpings kommuns reglemente tydliggör att nämnder ansvarar för årlig tillsyn inom sina verksamheter och ska varje år besluta om en internkontrollplan. Nämndernas internkontrollarbete sammanställs och följs upp i delårsrapport per den 31 augusti samt slutligen bedöms i respektive nämnds internkontrollrapport som biläggs nämndens verksamhetsberättelse för året. Rapporten ska fokusera på uppnådda resultat av kontrollerna, men också bland annat beskriva kortfattat om arbetet i övrigt följer beslutad plan.

Som stöd i internkontrollarbetet finns kommungemensamma mallar och handböcker. I syfte med att arbeta mer likartat med internkontroll inom kommunen, har det under året tagits fram en ny handbok för Internkontroll med tillhörande mallar samt en ny handbok för Riskanalys vid internkontrollarbete med tillhörande mallar. Där har bland annat ansvarsrollerna tydliggjorts och de obligatoriska kontrollområdena har beskrivits tydligare. De obligatoriska områdena där kontrollmoment ska utföras är verksamhet och organisation, personal, ekonomi, administration samt oegentligheter, mutor och jäv.

Under året har en informationsfilm om internkontroll och en e-utbildning om internkontroll tagits fram i syfte att höja kännedom och kompetens inom området. E-utbildningen är obligatorisk för kommunens chefer att genomföra och finns även tillgänglig för samtliga medarbetare. I samband med detta har informationsinsatser gjorts.

Nämnderna har i sina internkontrollrapporter redogjort för arbetet med internkontroll samt utfallet från gjorda kontrollmoment utifrån beslutad internkontrollplan. Samtliga kontroller har genomförts.

Uppföljningen visar att övervägande delen av de kontroller som utförts, bedöms som tillfredsställande och ett färre antal som mindre tillfredsställande. De avvikelser som påträffats i respektive förvaltnings valda kontroller har åtgärdats och i vissa fall har kontrollerna även återinlagts till nämndens internkontrollplan för år 2020. Den samlade bedömningen är att nämnderna arbetar systematiskt med den interna kontrollen och att den i allt väsentligt fungerar väl.

Reviderade internkontrollplaner

Bildningsnämnden beslutade om revidering av sin internkontrollplan 2019 där komplettering gjordes av kontroller inom ekonomi- och personalområdet. Under året har bildningsnämnden genomfört ett åtgärdsarbete efter resultatet från en granskning av Katedralskolans hantering av inköp, representation, tjänsteresor och andra frågor kopplade till ekonomihanteringen. Granskningen genomfördes efter att signaler framkommit att hantering av ovanstående inte skett enligt kommunens gällande regelverk.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkning

Befolkningsutvecklingen i riket, Östergötland och Linköping

Folkmängden fortsatte att öka mycket under 2019. Ökningstakten fortsatte dock att mattas av och under året nådde folkökningen inte riktigt upp i 100 000 personer utan stannade på 97 404 personer. Det var 12 539 personer färre än under 2018. Invandringen till Sverige uppgick under året till 115 805 personer.

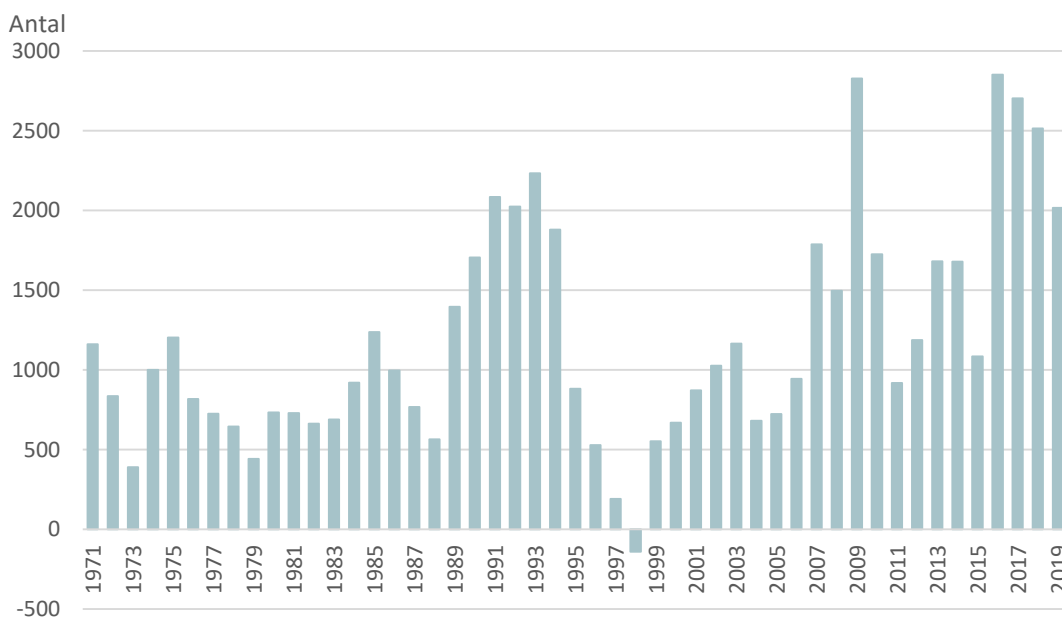
Födelseöverskottet uppgick till 25 757 personer och invandringsöverskottet uppgick till 68 087 personer. Den enskilt största invandringsgruppen under 2019 var personer födda i Sverige med ungefär 12 000 personer. Närmast därefter följde Indien med knappt 7 400 personer.

Folkmängden ökade med 3 912 personer i Östergötlands län under 2019. Det var 175 personer färre än 2018. Folkmängden ökade i nio av länets 13 kommuner och mest i länets två största kommuner. Ökningen uppgick till 2 017 personer i Linköping och till 1 495 personer i Norrköping. Mjölby ökade sin befolkning med 385 personer. Vid årsskiftet uppgick folkmängden i länet till 465 495 personer.

Linköpings kommun ökade sin befolkning med 2 017 personer till 163 051 invånare under 2019. Ökningen var inte riktigt lika stor som under de senaste åren, men ändå den åttonde största ökningen genom tiderna för kommunen. Födelseöverskottet uppgick till 683 personer under året och det summerade flyttningsöverskottet till 1 322 personer.

Under 2019 hade Linköping den åttonde största befolkningstillväxten i landet.

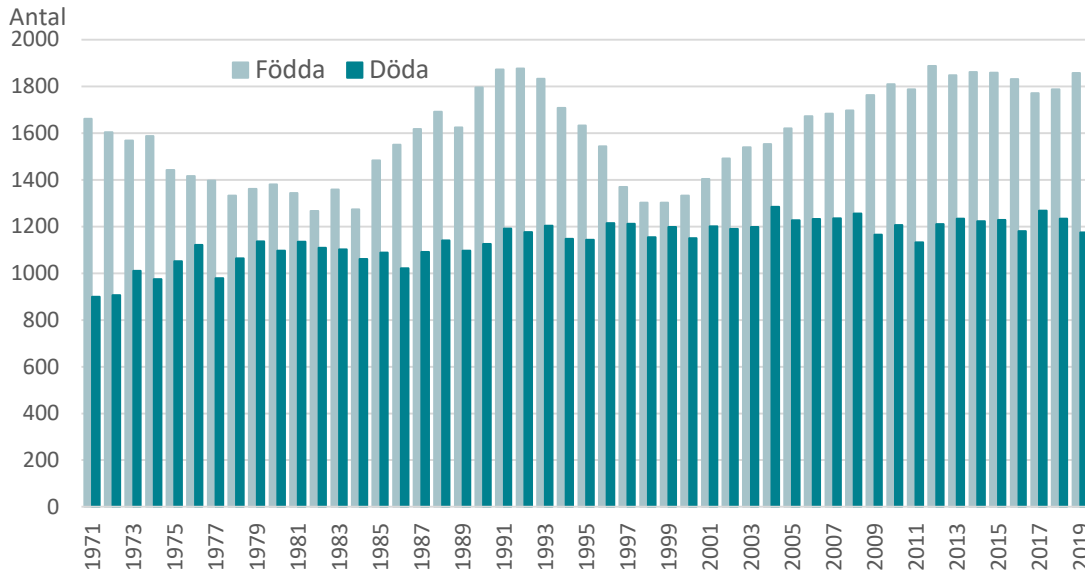
Årlig befolkningstillväxt i Linköpings kommun 1971-2019

Antal födda och döda i Linköping

Födelseöverskottet ökade under 2019 till 683 personer. Det var något större än under de närmast föregående åren. Antalet födda uppgick till 1 858 barn (1 787) och antalet döda till 1 175 personer (1 234). Ett betydande födelseöverskott är kännetecknande för Linköpings kommun.

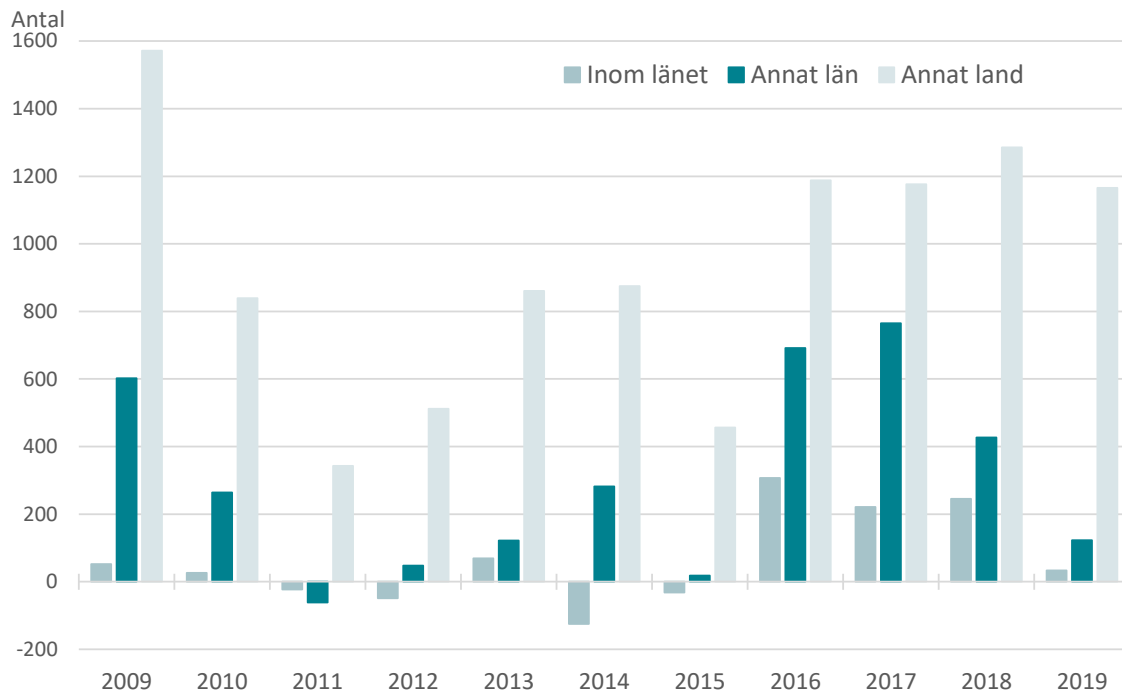
Antal födda och döda i Linköpings kommun 1971-2019

Linköpings flyttnetto

Flyttnettot till Linköping minskade till 1 322 personer (1 957). Flyttnettot var positivt både i förhållande till andra kommuner i landet och i förhållande till andra länder. Flyttnetto inom landet uppgick till 156 personer (672) och från utlandet uppgick det till 1 166 personer (1 285).

Nettoflyttning efter flyttningsregion för Linköpings kommun 2009-2019

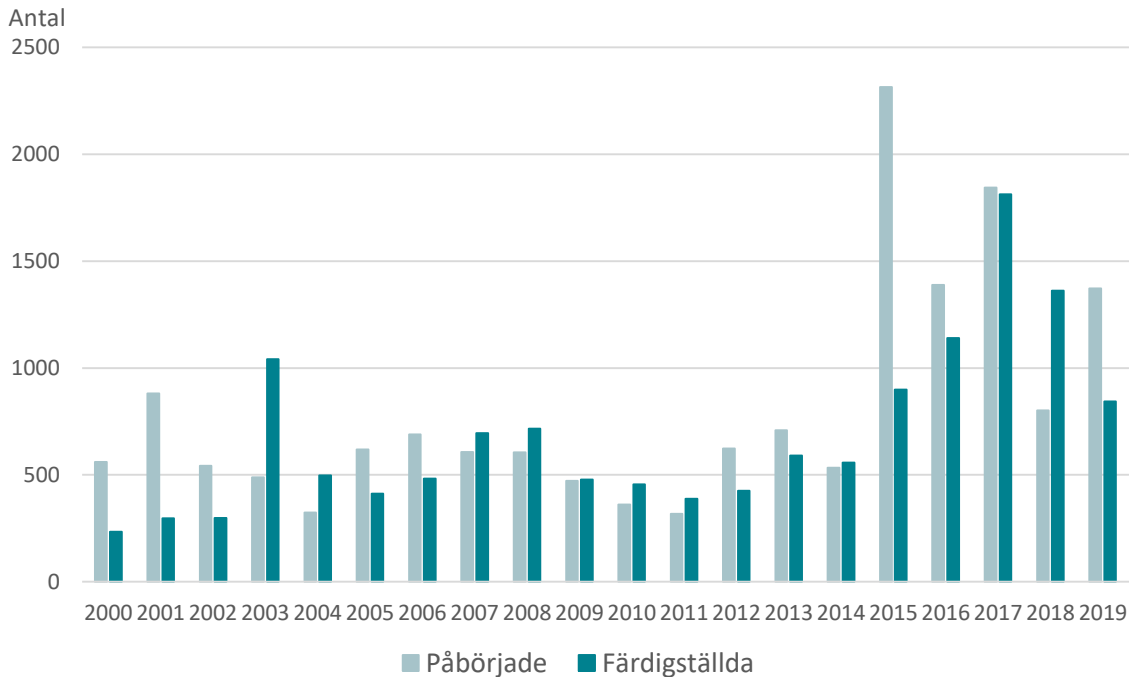
För fjärde året i rad hade Linköping samtidigt flyttningsoverskott gentemot såväl andra kommuner inom Östergötlands län, kommuner i andra län och från andra länder. Framförallt har det på nytt varit ett mycket stort positivt flyttningsskott i förhållande till andra länder. Nivån för det inrikes flyttningsoverskottet var betydligt lägre 2019 än under de tre närmast föregående åren.

Bostadsbyggande

Antalet påbörjade bostäder ökade på nytt under 2019. 1 373 bostäder påbörjades under året, vilket var 572 fler än under året före. Sedan sekelskiftet har drygt 16 000 bostäder påbörjats i Linköping, 78 procent av dem har varit i flerbostadshus. I genomsnitt har 803 bostäder påbörjats per år sedan sekelskiftet.

Under 2019 färdigställdes i nybyggda hus 843 bostäder i Linköpings kommun, vilket var 519 färre än 2018. I genomsnitt har det färdigställts 682 bostäder per år sedan sekelskiftet. 13 procent av de färdigställda bostäderna 2019 var i småhus. I uppgifterna om antalet nybyggda bostäder ingår inte ombyggda hus.

Antal påbörjade och färdigställda bostäder i nybyggda hus i Linköpings kommun 2000-2019

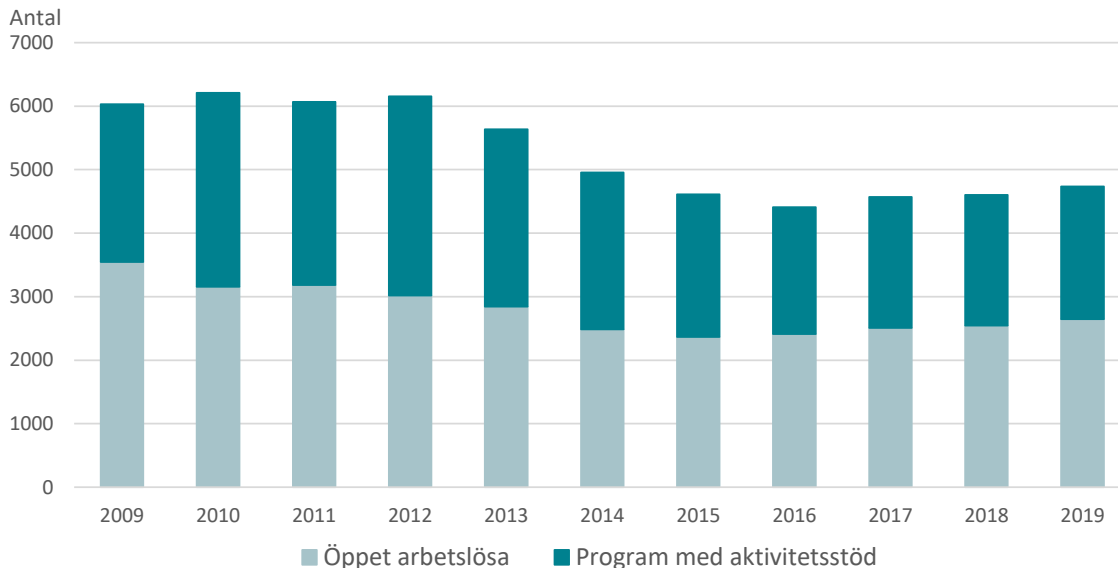
Bostadsbyggandet är en avgörande faktor för kommunens tillväxt och utveckling utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Den höga takten i bostadsbyggandet har inneburit att efterfrågan på detaljplanerad mark för bostäder varit fortsatt stor. Stadens tillväxt innebär även en stor efterfrågan på mark för verksamheter och handel. Detta tillsammans med att planeringen av Ostlänken och stadens anpassning till nytt stationsläge öster om Stångån under 2021 går in i en intensiv fas, kommer att ställa stora krav på prioritering av kommunens planeringsinsatser.

I en levande och fungerande innerstad konkurrerar flera intressen om plats i det offentliga rummet. En förtätad innerstad och förändrade mönster för handeln ställer ökade krav på avvägningar gällande den allmänna platsmarken. En annan företeelse som också kommer att ställa krav och utmana tillgången till den allmänna platsmarken är globala företag som ser en affär i att nyttja den offentliga miljön.

Linköpings arbetsmarknad

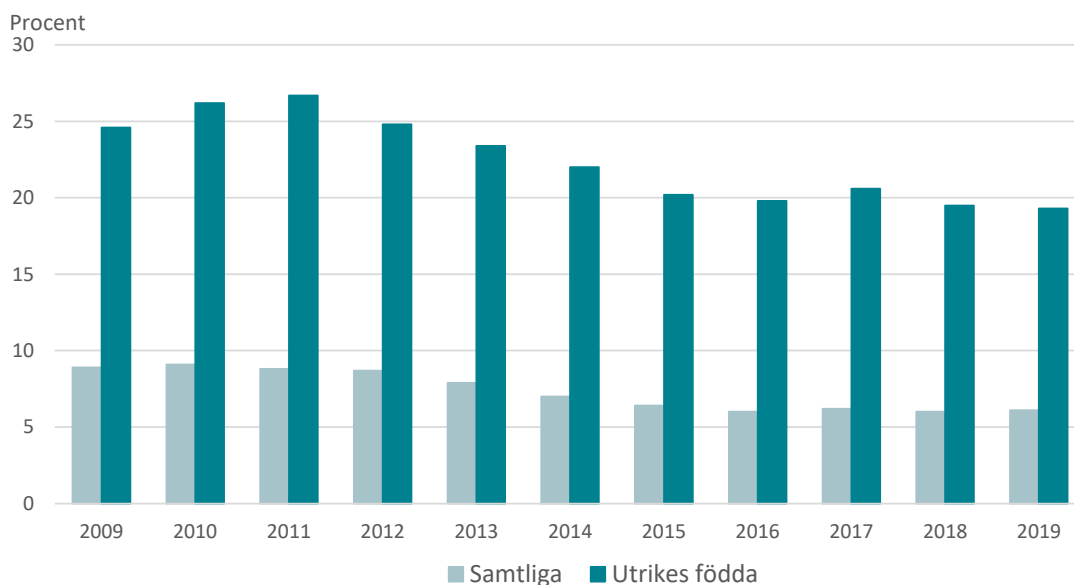
Arbetslösheten ökade något i Linköping under 2019. Antalet öppet arbetslösa samt personer i program med aktivitetsstöd uppgick i oktober 2019 till 4 736 personer, vilket var 135 personer fler än vid motsvarande tidpunkt ett år tidigare. Det kan dock noteras att det var 1 418 personer färre än i oktober 2012.

Antal arbetslösa 16-64 år i Linköping i oktober 2008-2018

Andelen öppet arbetslösa uppgick i oktober till 3,4 procent av arbetskraften och andelen personer i program med aktivitetsstöd till 2,7 procent. Summerat innebär det med andra ord att 6,1 procent av arbetskraften i åldern 16-64 år var arbetslösa, inklusive program med aktivitetsstöd i oktober 2019. Det var 0,1 procentenhet högre än ett år tidigare. Detta kan exempelvis också jämföras med 8,7 procent 2012 och 9,1 procent 2010.

Andel arbetslösa inklusive program med aktivitetsstöd 16-64 år av arbetskraften i Linköping i oktober 2009-2019

I oktober var 19,3 procent av de utrikes födda i arbetskraften arbetslösa, inklusive program med aktivitetsstöd, vilket var 0,2 procentenhet lägre än ett år tidigare. Under december månad började det dock visas tydliga tecken på att arbetslösheten för de utrikes födda började att öka.

Ekonomiskt bistånd

Antal hushåll med försörjningsstöd och det långvariga biståndsbehovet i Linköping har ökat sedan 2017. Andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd är fortfarande högre än jämförbara kommuner. En bidragande orsak till detta är målgrupper med mer komplexa svårigheter, som är svårare att få ut till självförsörjning. Åtgärder för att minska antal hushåll och det långvariga biståndsbehovet pågår, bland annat effektiviserar anvisningsprocessen och en utredning av förutsättningar för införande av en heltidsaktivering av biståndsbehövande. Därutöver utvecklas strategier och insatser för att minska kostnader för tillfälligt boende.

Linköping har i jämförelse med andra kommuner haft en relativt låg arbetslöshet. Nu avtar dock konjunkturen och bedömningen är att arbetslösheten kommer att stiga. En ökning väntas framförallt bland utrikes födda med kortare utbildningsbakgrund som redan idag har svårt att komma in på arbetsmarknaden. De som är arbetslösa har ofta ett flertal hinder som gör att de inte får arbete. Exempel på hinder är fysiskt/psykiskt ohälsa, utbildningsnivån, bristande kunskaper i svenska, funktionsnedsättning och arbetslöshet i mer än ett år. Det krävs en långsiktig kraftsamling för att få dess individer i självförsörjning. Det krävs också en kompetensförsörjning som motsvarar behovet hos målgruppen.

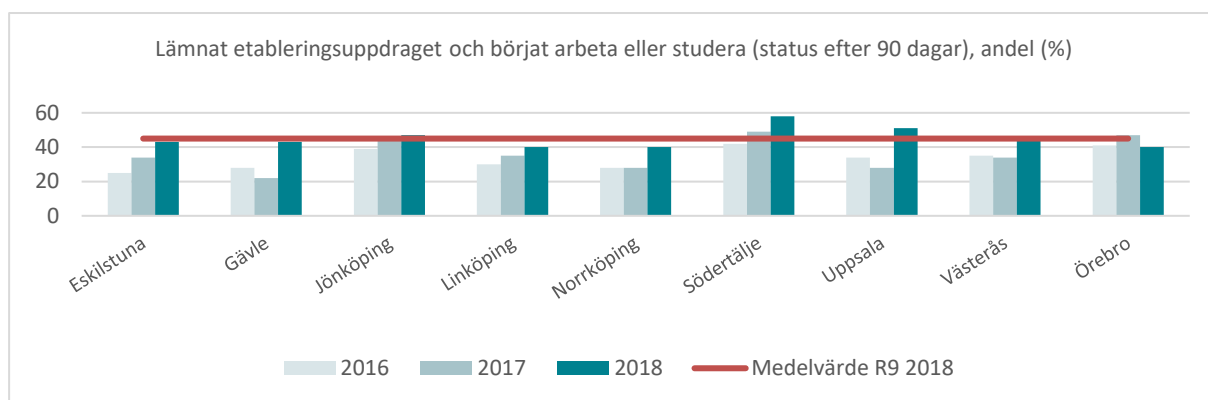
Det finns fortfarande oklarheter kring Arbetsförmedlingens respektive kommunens ansvar i arbetsmarknadspolitiken. Under 2019 skedde stora personella neddragningar inom Arbetsförmedlingen samt att nästan hälften av de fysiska kontoren avvecklades, vilket påverkade det nära arbetet med medborgarna och medförde en ökning av ekonomiskt bistånd. Regeringen beslutade i slutet på 2019 om regleringsbrevet för Arbetsförmedlingen för 2020. I regleringsbrevet fick myndigheten bland annat i uppdrag att säkerställa en återigen fungerande verksamhet i hela landet. Arbetsförmedlingen fick även uppdrag att redovisa hur myndigheten säkerställer kompetens för fungerande stöd för personer med funktionsnedsättning. Omställningen av Arbetsförmedlingen och osäkerheten kring Arbetsförmedlingens uppdrag och ansvar gör att det ställs högre krav på kommunerna. Det innebär bland annat sämre förutsättningar för statlig finansiering av arbetsmarknadsanställningar, förutom extratjänster.

Etablering av nyanlända

Linköpings kommun tar emot ett stort antal kvotflyktingar vilket utgör en stor kostnad för kommunen. Eftersom Linköping har ett universitetssjukhus fördelas större andel kvotflyktingar till Linköpings kommun, många av dessa kvotflyktingar har en komplex sjukdomsbild. Hur många nyanlända personer som kommunen är skyldig att ordna boende till styrs av det kommunalt som Länsstyrelsen beslutar om. Kommuntalen utgår i sin tur från regeringens beslut om länstal för varje län, det vill säga hur många nyanlända personer som ska anvisas boende till respektive län under året. För Linköping är kommuntalet 144 individer.

Arbetsförmedlingen har det samordnande ansvaret för den nyanländes etablering. Den nuvarande etableringstakten av nyanlända pekar på att andelen nyanlända med behov av ekonomiskt bistånd, insatser och utbildningar successivt kommer att öka. Trots att många initiativ redan tagits kvarstår flera stora utmaningar. För att de nyanlända i Linköping snabbt ska kunna etablera sig i samhället och på arbetsmarknaden har behovet av tidiga insatser vuxit.

Tabellen nedan visar andelen (procent) som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar).

Ekologisk och social hållbarhet

Utifrån de 17 globala målen för hållbar utveckling ligger Linköping i framkant i Sverige när det gäller målet att bekämpa klimatförändringar. Koldioxidutsläppen i Linköping minskar stadigt. Mellan 2009 och 2017 har de totala utsläppen per invånare minskat med nära 25 procent. Sedan 2009 har de totala utsläppen av koldioxid från energianvändningen i kommunala byggnader minskat med cirka 47 procent. I Linköping finns det 354 bilar per 1000 invånare, jämfört med både riket och jämförbara kommuner har Linköping en högre andel miljöbilar och

färre körda mil per invånare. För arbetsresor inom kommunkoncernen har utsläppen av koldioxid minskat med drygt 30 procent sedan 2010. Samtidigt visar prognosen på att kommunen inte kommer att nå målet om koldioxidneutralitet 2025 om inte fler insatser görs. Alla sektorer behöver bidra till att minska utsläppen samtidigt som kommunens arbete mot ett koldioxidneutralt Linköping 2025 och arbetet med Linköpings kommuns handlingsplan för klimatanpassning behöver intensifieras för uppfylla kommunens egna ambitioner inom området.

En samlad uppföljning av kommunens hållbarhetsarbete finns i den årliga hållbarhetsrapporten. Av 2019 års rapport som avser verksamhetsåret 2018 framgår att Linköping ligger bra till i jämförelse för de flesta nyckeltal inom Agenda 2030. Det rör exempelvis områden som hälsa och välbefinnande, utbildning, bekämpning av klimatförändringarna och sysselsättning. Områden där kommunen ligger sämre till i jämförelse är exempelvis långvarigt ekonomiskt bistånd och trygghet. Åtgärder har vidtagits och planeras inom dessa områden där utvecklingen behöver fortsatt följas för att säkra att åtgärderna ger önskade effekter.

Verksamhetens kvalitet i jämförelse med andra kommuner

Jämförelser görs med andra kommuner för att kunna utvärdera resultat och kvalitet på kommunens tjänster. Linköping deltar i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) undersökning Kommunens Kvalitet i Korhet (KKiK). Undersökningen består av 42 nyckeltal fördelade på tre områden. Syftet är bland annat att informera om kvaliteten på den kommunala servicen. Under 2019 deltog cirka 260 kommuner i undersökningen.

Linköpings resultat jämfört med övriga kommuner

■ Bästa 25 %   ■ Mittersta 50 %   ■ Sämsta 25 %   □ Ingen uppgift

För alla kommuner och större stad redovisas ovägt medel. Gruppen större stad, enligt Sveriges Kommuner och Regioners kommungruppsindelning, avser kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten. Ingår i huvudgruppen Större städer och kommuner nära större stad.

Barn och unga

Mått	2017	Linköping 2018	2019	Alla kommuner	Större stad
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	-	-	-	59	63
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	4,9	4,9		5,1	5,1
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	153 086	155 462		151 858	151 670
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	75	72	73	74	75
Elever i åk. 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	89,1	90,1	88,4	85,9	86,5
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	78,8	80,9	80,2	81,4	81,5
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	85,5	85,2	83,5	83,0	84,1
Elever i åk. 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%)		73,9		66,7	70,6
Kostnad grundskola F-9 hemkommun, kr/elev	109 819	111 453		113 951	104 255
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	71,0	77,5	73,8	62,5	70,6
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	70,1	75,9	73,3	70,5	71,7
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	116 581	119 857		133 002	119 204
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1 000 inv 0-20 år	42,0	24,4		45,8	27,4
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	30	28		27	34
Elevplatser i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år, (%)	-	-		27	18

Stöd och omsorg

Mått	2017	Linköping 2018	2019	Alla kommuner	Större stad
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	77	73	81	77	75
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	71	70	69	79	74
Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd, medelvärde	21	8	9	15	14
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	5 469	5 451		4 289	5 239
Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enl. LSS § 9.9, medelvärde	162	87	344	153	232
Brukarbedömning gruppboende LSS - Brukaren trivs alltid hemma, andel (%)	89	85	80	80	82
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	-	-	-	73	73
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl. SFB, kr/inv	6 399	6 519		6 845	7 569
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	64	43	72	67	61
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	12	12	11	16	15
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng			64	51	54
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	82	81	81	82	80
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	90	88	88	90	88
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+	203 226	204 250		249 532	240 729

Samhälle och miljö

Mått	2017	Linköping 2018	2019	Alla kommuner	Större stad
Andel som får svar på e-post inom en dag, (%)	90	86	83	84	87
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	33	42	49	56	49
Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)	79	87	94	88	91
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng			56	59	61
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	31	30	48	37	35
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	40	35		45	46
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	35	40		47	47
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	75	70		73	72
Handläggningstid (median) från inkommen ansökan till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	34	45		62	58
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	9	11		11	23
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	446	443		499	462
Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%)	69,5	68,3	57,5	34,5	58,9
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	32	32		30	42

Ekonomi

Linköpings kommunkoncern (kommunen och de kommunala bolagen) har bra förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Kommunkoncernen har en stark ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats (20,20 procent). Kommunen har hittills kunnat finansiera investeringarna med egna medel och har inga lån men kommer att låna till investeringarna under 2020. Linköpings kommun har externa placeringar för att säkerställa utbetalningarna av framtida pensioner.

Linköping har de senaste åren haft en snabb befolkningstillväxt. Ökningen förväntas fortsätta under lång tid framöver. Behov av lokaler för förskola, skola och äldreboende kommer att vara stort den kommande tioårsperioden. Kommunens kostnader för drift av verksamhet tillsammans med kommunkoncernens samlade investeringsbehov utmanar såväl ekonomin som verksamheten. För att möta dessa utmaningar krävs långsiktig planering, effektivisering och prioritering.

De ekonomiska förutsättningarna medför att kostnadsreduceringar behöver genomföras inom stora delar av verksamheten, vilket ställer krav att på rätt saker görs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt samtidigt som det måste finnas utrymme för att utmana traditionella arbetssätt för att behålla en god och stabil ekonomi. Det kommer att krävas prioriteringar mellan verksamheter, insatser och aktiviteter m.m. för att fortsättningsvis ha en ekonomi i balans. I nämndernas ramar för de kommande åren ingår kostnadsreduceringar som det är viktigt att nämnderna genomför.

Finansiella risker

Kommunkoncernens gemensamma Finanspolicy beslutas av Kommunfullmäktige och reglerar såväl koncernbolagens finansförvaltning som kommunens egen finansförvaltning. Den koncerngemensamma Finanspolicyen kompletteras med en koncerngemensam Riskinstruktion en Borgenspolicy samt en Policy för elhandel.

Kommunen kan välja att, inom ramen för den gemensamma Finanspolicyen, ytterligare reglera kommunens egen finansförvaltning i egna Finansregler, vilket också har tagits fram.

Kommunens egna Finansregler kompletteras med kommunens placeringsriktlinjer och kommunens egen Riskinstruktion i vilken preciseringar, begränsningar och detaljanvisningar avseende riskmandat anvisas.

Kommunfullmäktige beslutar även årligen om en kommunkoncerngemensam Lån- och borgensram.

Kommunen har normalt inga betydande valutapositioner och därmed ingen valutarisk. Placeringsportföljerna placerar en del av kapitalet i kategorin globala aktiefonder det vill säga, fonder som köper aktier noterade på en börs utanför Sverige och där priset följaktligen uttrycks i annan valuta än SEK.

Placeringar i globala aktier medför därför en indirekt exponering mot andra valutor. Den omständigheten beaktas vid val av strategisk portföljkomposition det vill säga, hur stor andel globala aktier som portföljen ska innehålla. Generellt gäller att förekomsten av globala aktier i en portfölj minskar risken, variationen i avkastning. Konsekvent gäller att minskad risk också ger en lägre avkastning.

Kommunen har ingen direkt kreditrisk då kommunen inte har någon direkt utlåning. Däremot finns en kreditrisk i värdepappersportföljerna i obligationer och räntefonder. Den risken regleras/begränsas i Riskinstruktion och placeringsriktlinjer.

Kommunens samlade placeringar (exklusive koncernkontots placeringar) uppgår per den 31 december till 9 247 miljoner kronor. Placeringarna följer kommunstyrelsens beslutade max- och miniminivåer.

	Värdeförändring	Risk kommunens samlade placeringar*
Aktiemarknaden	-20%	20%
Värdeförändring	-591 mnkr	+591 mnkr
Marknadsräntorna	-1%	1%
Värdeförändring	+59 mnkr	-59 mnkr

*Exklusive koncernkontots placeringar

Tabellen ovan visar marknadsrisken i portföljen. Vid en ränteuppgång om 1 procent förändring minskar/ökar de räntebärande obligationsportföljen, inklusive räntefonder, med cirka 59 miljoner kronor.

Vid en börsuppgång/nedgång om 20 procent ökar/minskar portföljens aktiefonder i värde med cirka 591 miljoner kronor. Hedgefondernas och blandfondernas risk är inte inräknat i ovan då kursen på dessa inte följer börsens- eller marknadsräntornas utveckling.

Pensionsåtagande/pensionsförpliktelser

Linköpings kommun redovisar sina pensionsåtaganden enligt fullfonderingsmodellen, vilket innebär att samtliga pensionsförpliktelser redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning. Enligt lagen ska endast den del av de kommunanställdas pensioner som är intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning, den så kallade blandmodellen. Om Linköpings kommun hade redovisat sina pensionsåtaganden utifrån blandmodellen skulle årets resultat försämrats med 60,9 miljoner kronor.

Totalt sett ökar kommunens pensionsavsättning för andra året i rad. Pensioner som är intjänade efter 1998 utgörs till största delen av avgiftsbestämd pension vilket inte leder till att pensionsavsättningen ackumuleras utan utbetalas varje år. Att pensionsavsättningen ändå ökar beror främst på fler nyanställda med rätt till förmånsbestämd pension (lön över 40 250 kronor/månad enligt 2019 års inkomstbasbelopp). Pensionsavsättningen för den del som är intjänad före 1998 (ansvarsförbindelsen) minskar successivt vilket beror på att den utgjordes av förmånsbestämd pension som nu minskar vartefter pensionsutbetalningar sker. För att täcka årets intjänande av pensionskostnader görs ett påslag på lönekostnaden för respektive verksamhet, vilket ingår i personalomkostnadspåslaget. Detta ger en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad (KP) som för år 2019 uppgick till cirka 280 miljoner kronor. Därutöver har pensionsenheten en budgetram för år 2019 på 94 miljoner kronor för att finansiera förändring av tidigare intjänad pensionsavsättning.

Kommunen har från år 1997 gjort externa placeringar för att minska framtida pensionsutbetalningarnas påverkan på likviditeten. Marknadsvärdet uppgick 31 december till 1,9 miljarder. Det motsvarade 100 procent av pensionsavsättningen som är intjänad från och med 1998 samt drygt 44 procent av pensionsavsättningen intjänad före 1998. De externa placeringarna kommer att underlätta finansieringen av framtida utbetalningar. Marknadsvärdet för de externa placeringarna har ökat under 2019 vilket innebär att konsolideringsgraden för pensioner intjänade före 1998 ökat till drygt 44 procent det vill säga så stor andel av de prognostiserade utbetalningarna avseende pensioner intjänade före 1998 kan finansieras med externa placeringar.

Kommunens pensionsförpliktelser gentemot anställda, och politiker

Upplysningar om pensionsförpliktelse Belopp, mnkr	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Pensionsförpliktelse inkl. löneskatt				
Pensioner intjänade före 1998	2 419	2 481	2 508	2 627
Pensioner intjänade fr.o.m. 1998	789	704	624	585
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring eller pensionsstiftelse	0	0	0	0
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	3 208	3 185	3 132	3 212
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde finansiella placeringar	1 859	1 678	1 723	1 665
Återlånade medel	1 349	1 507	1 409	1 547
Konsolideringsgrad pensioner intjänade fr.o.m. 1998	100%	100%	100%	100%
Konsolideringsgrad pensioner intjänade före 1998	44,2%	39,3%	43,8%	41,1%

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska kommunerna ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget. I budgeten ska de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges.

Linköpings kommun har definierat god ekonomisk hushållning som:

- God ekonomisk kontroll
- God finansiell ställning
- Kostnadseffektiv verksamhet

Varje generation ska själva bära kostnaderna för den service de konsumerar. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop, utan innefattar även ett krav på att pengarna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. För att uppnå detta krävs en ändamålsenlig styrning, till exempel genom att sätta upp mål, upprätta planer och program samt kontinuerligt följa upp utvecklingen för såväl verksamhet som ekonomi. Som underlag för denna styrning bör nämnderna göra kostnads- och kvalitetsjämförelser med andra organisationer samt inom den egna organisationen. Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen.

Till en god ekonomisk hushållning hör också att ha en beredskap att möta framtida utmaningar genom att i god tid inför förväntade förändringar vidta nödvändiga åtgärder och insatser i stället för insatser i efterskott. Ett positivt resultat behövs för att kunna egenfinansiera investeringar som överstiger årets avskrivningar och inte definieras som stora och långsiktiga. Om kommunen lånar även till övriga investeringar kommer ränta och amortering kommer att tränga undan övriga kostnader för drift av kommunens verksamhet i resultaträkningen.

Linköpings kommunkoncern (kommunen och de kommunala bolagen) har bra förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Kommunkoncernen har en stark ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats (20,20 procent). Kommunen har hittills kunnat finansiera investeringarna med egna medel och har inga lån men kommer att låna till investeringarna under 2020. Linköpings kommun har externa placeringar för att säkerställa utbetalningarna av framtida pensioner.

Uppföljning av kommunens finansiella mål

Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning - nämndernas mål

Samtliga nämnder har i sina internbudgetar redovisat nämndmål för 2019 med plan för 2020-2022. Nämndmålen visar hur nämnden kommer att bidra till att de av kommunfullmäktige fastställda kommunövergripande målen uppnås.

I nämndernas verksamhetsberättelser redovisar nämnderna en uppföljning av nämndmålen.

Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad kommunen ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

Kommunövergripande mål	KS-indikator	2017	2018	2019	Målvärde 2019
Kostnadseffektiv verksamhet	Verksamhetens nettokostnad/skatt och finansnetto (%)	96,1	97,9	99,6	Mindre än 100
	Personalkostnader plus externt köpta tjänster för verksamhet/verksamhetens bruttokostnad (%)	70,7	71,3	71,4	Mindre än 70
	Lokalkostnader och kapitalkostnader/verksamhetens bruttokostnad (%)	14,8	14,9	14,8	Mindre än 12
	E-handelstrohet (%)	I.U.	I.U.	55 (per den 31 december)	80
Hållbar ekonomi	Kommunens resultat	Plus 320 mnkr.	Plus 183 mnkr	Plus 45 mnkr	Större än 0
	Kommunens soliditet (%)	61,6	66,1	62,8	Större än 50
	Procentuell avvikelse budget och utfall för nämnderna sammantaget (%)	0,8	2,7	0,7	Mindre än 1
	Skuldsättning per invånare	0	0	0	Max 900 kr.
	Kommunens betalningsberedskap, antal månads löneutbetalningar	I.U.	I.U.	Fler än 1 (per den 31 december)	1

Kommunövergripande mål	KS-indikator	2017	2018	2019	Målvärde 2019
	Externt placerade pensionsmedel	1 723 mnkr.	1 680 mnkr.	1 859 mnkr (per den 31 december)	1 750 mnkr.

Kostnadseffektiv verksamhet

Linköpings kommuns verksamhet såväl inom kommunkoncernen som hos externa utförare är kostnadseffektiv. Verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt på såväl strategisk som operativ nivå. Kommunens verksamheter utvecklas kontinuerligt för god kostnadseffektivitet.

Beräkningen av indikatorn för ”lokalkostnader och kapitalkostnader/verksamhetens bruttokostnad” har ändrats vilket innebär att målvärdet är för lågt. För att överensstämna med indikatornivån för den ursprungliga beräkningen som innebar att lokalkostnaderna och kapitalkostnaderna tillsammans inte skulle öka sin andel av bruttokostnaderna borde målvärdet istället vara mindre än 15 procent. Om lokalkostnader och kapitalkostnader ökar sin andel minskar utrymmet för övrig verksamhet. Utfallet för 2019 är 14,8 procent och innebär en liten minskning jämfört med föregående år.

Hållbar ekonomi

Linköpings kommun präglas av ansvarstagande i såväl goda tider som sämre tider och ska ha en god ordning på ekonomin. Kommunkoncernen har en stabil ekonomi och långsiktig tillväxt i balans för att framtida kommuninvånare ska kunna räkna med god kvalitet på verksamhet, service och anläggningar. Investeringar för framtiden prioriteras.

Att soliditeten ökade tillfälligt år 2018 beror på en justering mot eget kapital med anledning av ändrad redovisningsprincip som innebär att eget kapital ökade med drygt 600 miljoner kronor.

Kommunens soliditet uppgick till 62,8 procent 2019. Det innebär att kommunens finansiella mål att soliditeten inte ska vara lägre än 50 procent samt inte minska fler än två år i rad uppfylldes. Linköpings kommun har hög soliditet i jämförelse med de andra större kommunerna vilket bland annat beror på att kommunen inte äger verksamhetsfastigheterna. Kommunkoncernens soliditet avviker dock inte nämnvärt från de andra större kommunkoncernernas.

Målavstämning för 2019

Då flera av indikatorerna inte uppnås bedömer Kommunledningsförvaltningen att målet för ”Kostnadseffektiv verksamhet” är delvis uppnått. Personalkostnader plus köpta tjänsters andel av bruttokostnaden har ökat och överstiger målvärdet vilket innebär att utrymmet för övriga kostnader minskat. E-handelstroken är 55 procent jämfört med målvärdet 80 procent, därför kommer arbetet med att öka E-handelstroken att fortsätta under 2020.

Kommunledningsförvaltningen bedömer att målet för ”Hållbar ekonomi” är uppnått.

Den samlade bedömningen är att kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning är uppfyllt.

Uppföljning av bolagens ekonomiska mål

Kommunens bolag styrs främst genom bolagsordning och ägardirektiv. I ägardirektiv beskriver ägaren vad de långsiktigt vill med bolaget. Bland annat redovisas de mål som ägaren ställer på bolaget. Det kan röra sig om alltifrån finansiella mål till hållbarhetsmål. Linköpings kommuns bolag har individuella mål utifrån vilken slags verksamhet de bedriver.

De flesta bolag uppfyllde 2019 de ekonomiska mål som anges i respektive bolags ägardirektiv. Visit Linköping & Co AB och Linköping City Airport AB uppfyllde inte målet att ha en avkastning på justerat eget kapital på mellan 0-2 procent, då det var negativt 2019. Dock ska dessa mål ses som långsiktiga.

Tekniska verken i Linköping AB:s operativa kassaflöde uppgick till -329 miljoner kronor 2019 och uppfyllde därmed inte målet på minst 0 miljoner kronor. Dock är detta mål långsiktigt och ska ligga på lägst 0 miljoner kronor i snitt under en femårsperiod, vilket bolaget bedömer att de kommer uppnå.

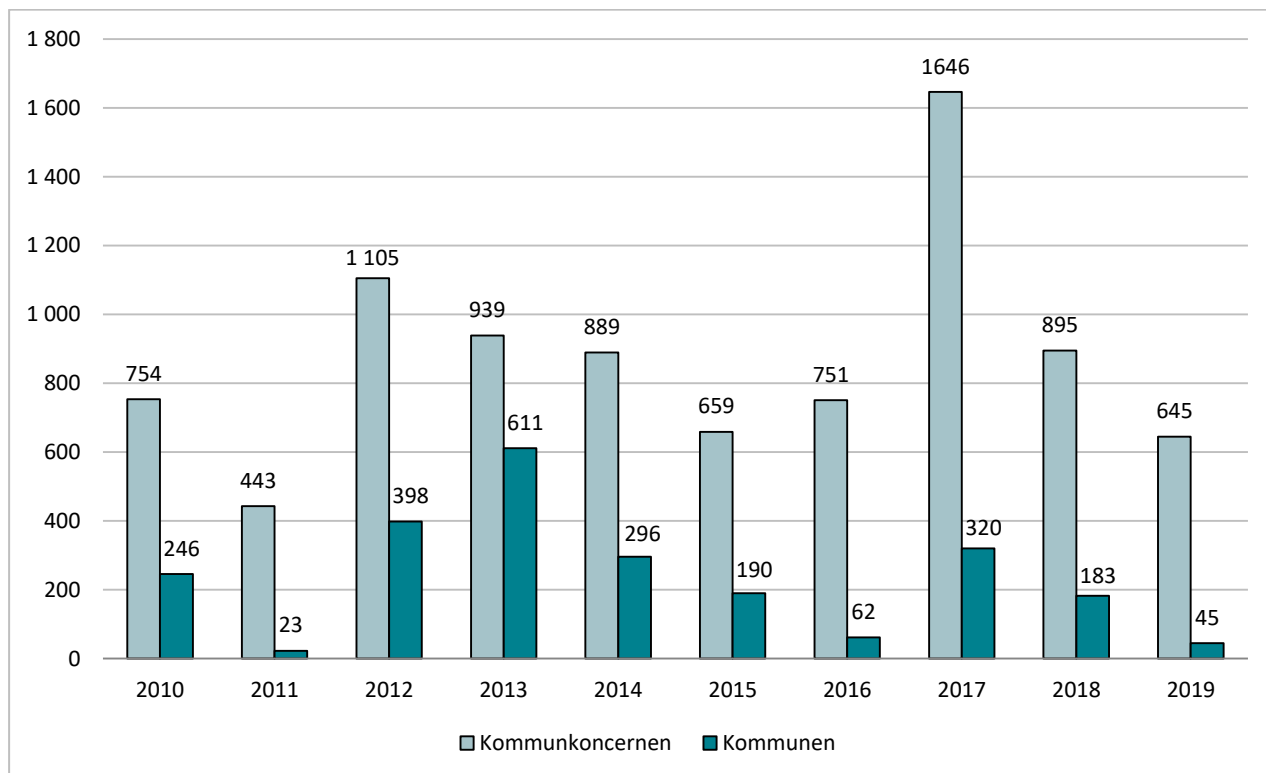
Linköping City Airport AB och Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB har ett soliditetsmål på mellan 5-25 procent men båda bolagens soliditet översteg 25 procent 2019.

Utöver ovanstående har bolagen uppfyllt de ekonomiska målen 2019.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Årets resultat

Linköpings kommunkoncerns resultat efter att koncerninterna mellanhavanden har eliminerats samt efter skatter och finansiella poster uppgick till 645 miljoner kronor 2019, jämfört med 895 miljoner kronor föregående år. Koncernelimineringar avser eliminering för transaktioner mellan nämnderna och bolagen samt mellan bolagen.

Bolagskoncernens resultat efter elimineringar samt finansiella poster uppgick till 700 miljoner kronor 2019. Respektive bolag visade ett positivt resultat utom Science park Mjärdevi AB och Linköping City Airport AB. Dock hade inte Science park Mjärdevi AB någon budgetavvikelse eftersom de hade budgeterat ett negativt resultat 2019. Linköping City Airport AB fick nya krav från Transportstyrelsen avseende bevakning av platta vid ankomst och avgång som medförde extra personal. Dessa extra kostnader i samband med lägre intäkter avseende allmänflyg medförde till ett negativt resultat. Mer information om bolagens resultat och budgetavvikelse finns i avsnittet Linköpings bolagskoncern.

Kommunens resultat uppgick till 45 miljoner kronor 2019, vilket är 45 miljoner kronor bättre än budget då det budgeterade resultatet var noll. Respektive nämnd visade ett positivt resultat förutom kommunfullmäktige, social- och omsorgsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden. Kommunfullmäktige hade en marginell budgetavvikelse. Social- och omsorgskontorets negativa resultat kan främst hänföras till ett underskott inom individ- och familjeomsorgen och avser ökade kostnader för placeringar inom HVB (hem för vård eller boende). Avvikelsen hos samhällsbyggnadsnämnden beror på ändrad redovisningsprincip i exploateringsredovisningen.

Kommunens resultat skulle ha uppgått till 620 miljoner kronor 2019 om den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning hade tillämpats fullt ut. Kommunen avviker från lagen gällande redovisning av finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring, då dessa ska värderas till verkligt värde från och med 2019. Reglerna innebär att finansiella tillgångar ska marknadsvärderas och värderingsförändringen ska påverka bokfört resultat. Förändringarna avseende marknadsvärdering får stor betydelse för Linköpings kommun då kommunen har stora externa placeringar och därför avvaktar kommunen med denna förändring. Om en marknadsvärdering hade genomförts hade resultatet förbättrats med 645 miljoner kronor, men det hade inte påverkat balanskravsresultatet. Enligt lagen avviker även kommunen gällande pensionsredovisning då det endast är den del av de kommunanställdas pensioner som är intjänade från och med 1998 som ska redovisas som en avsättning, den så kallade blandmodellen. Om Linköpings kommun hade redovisat sina pensionsåtaganden utifrån blandmodellen skulle årets resultat försämrats med 70 miljoner kronor.

Linköpings kommun hade ett positivt resultat efter balanskravsjusteringar på 39 miljoner kronor 2019, därmed behöver inte något balanskravsresultat återställas. År 2004 var senaste gången som kommunen redovisade ett underskott i årsbokslutet.

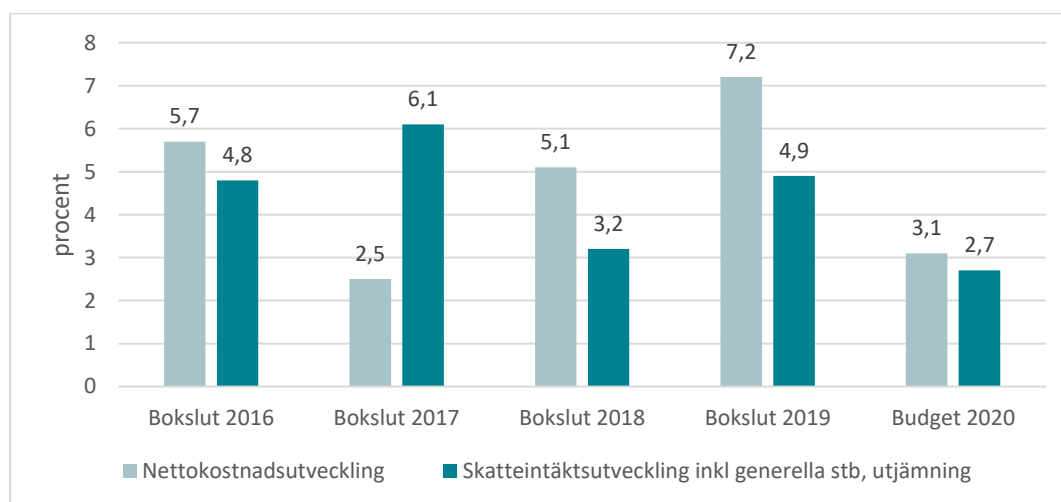
Utveckling av kommunens kostnader och intäkter

Linköping har de senaste åren haft en snabb befolkningstillväxt. Ökningen förväntas fortsätta under lång tid framöver. Behov av lokaler för förskola, skola och äldreboende kommer att vara stort den kommande tioårs perioden. Kommunens kostnader för drift av verksamhet tillsammans med kommunkoncernens investeringsbehov utmanar såväl ekonomin som verksamheten.

Kostnaderna för kommunens verksamheter har under de senaste åren ökat mer än vad skatteintäkter och statsbidrag har ökat, vilket på sikt leder till obalans i ekonomin. För 2019 har nettokostnaderna ökat med 7,2 procent och skatteintäkterna med 4,9 procent. När nettokostnaderna ökar snabbare än skatteintäkterna påverkas resultatet. Även avskrivningarnas andel har ökat på grund av ökade investeringar vilket innebär att utrymmet för övrig verksamhet minskar.

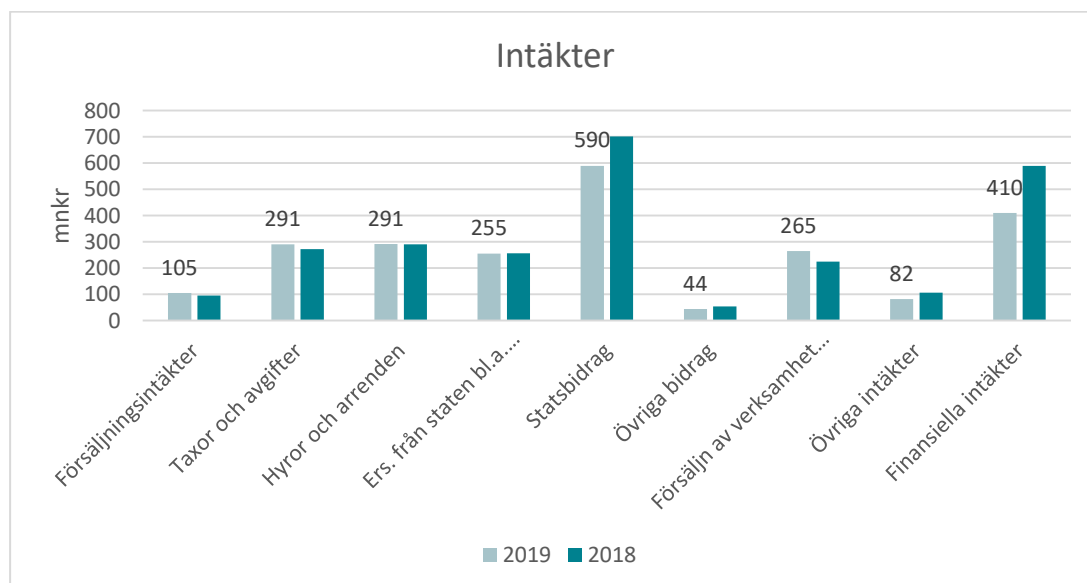
De ekonomiska förutsättningarna medför att kostnadsreduceringar behöver genomföras inom stora delar av verksamheten, vilket ställer krav på att rätt saker görs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt samtidigt som det måste finnas utrymme för att utmana traditionella arbetsätt för att behålla en god och stabil ekonomi. Det kommer att krävas prioriteringar mellan verksamheter, insatser och aktiviteter m.m. för att fortsättningsvis ha en ekonomi i balans. I nämndernas ramar för de kommande åren ingår kostnadsreduceringar som det är viktigt att nämnderna genomför.

Skatte- och nettokostnadsutvecklingen

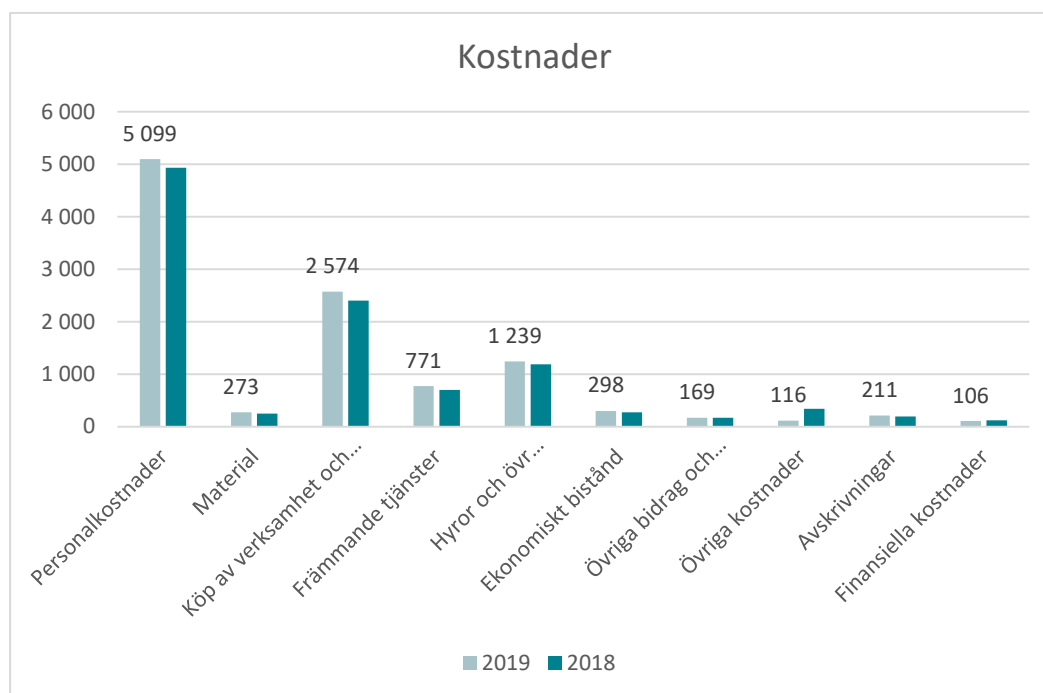
För åren 2015 och 2016 ökade verksamhetens nettokostnader mer än skatteintäkterna bland annat på grund av stora ianspråktagande av markeringar. Förbättringen 2017 beror bland annat på överskott för ersättningar från Migrationsverket. För 2018 ökade verksamhetens nettokostnader återigen snabbare än skatteintäkterna vilket försämrade resultaten för 2018 och 2019.

Kommunens intäkter 2019 och 2018 (exklusive skatteintäkter och generella statsbidrag)

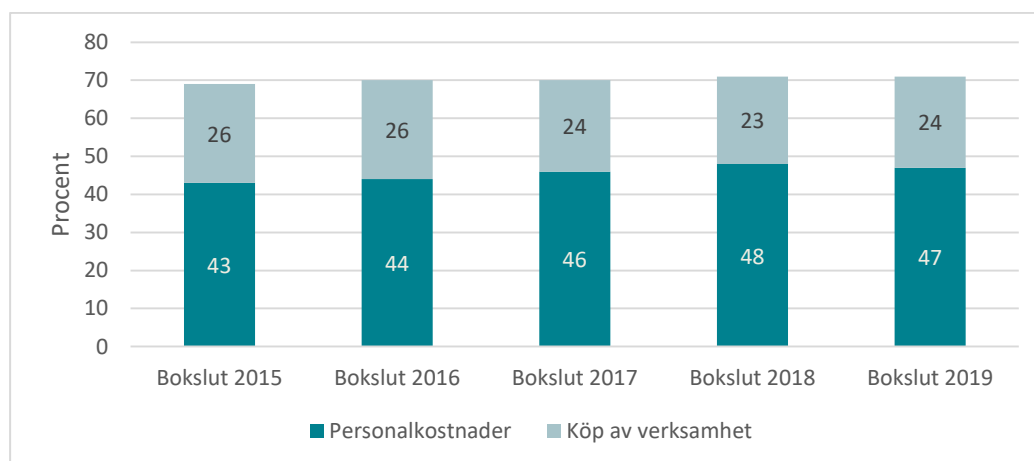
Kommunens största intäkter är skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning mellan Sveriges kommuner som i bokslut 2019 sammantaget uppgår till 8,6 miljarder, dessa ingår inte i diagrammet ovan. De utgör 79 procent av kommunens samlade intäkter.

Kommunens kostnader 2019 och 2018

Kommunens två största kostnadslag är personalkostnader och köp av verksamhet som båda påverkas av hur stor del av kommunens verksamhet som bedrivs i egen regi. En av indikatorerna till målet kostnadseffektiv verksamhet har som målvärde att ”Personalkostnader plus externt köpta tjänster för kärnverksamhet andel av verksamhetens bruttokostnad” ska vara mindre än 70 procent. För 2017 uppgick andelen till 70,7 procent, för 2018 71,4 procent och för 2019 till 71,4 procent.

Procentuell andel av kommunens totala kostnader för personalkostnader och köp av verksamhet

Lokalkostnader och avskrivningar är två kostnadslag som är viktiga att följa. När kostnaderna för lokaler och avskrivningar ökar minskar utrymmet för övriga kostnadslag. Det är också en indikator som följs för att kunna bedöma om målet kostnadseffektiv verksamhet uppnås. Enligt indikatorn ska ”Lokalkostnader och avskrivningar andel av verksamhetens bruttokostnad” vara mindre än 12. För 2017 uppgick andelen till 14,8 procent, för 2018 14,7 procent och för 2019 till 14,8 procent.

Jämförelser med andra kommuner – verksamhetens kostnader

För vissa kommunala verksamheter varierar kostnaden väsentligt utifrån strukturella olikheter. Sådana olikheter är exempelvis åldersstrukturen, invånarnas sociala bakgrund, elevernas programval i gymnasieskolan med mera.

Det finns en kostnadsutjämning som ska utjämna för strukturella kostnadsskillnader mellan Sveriges kommuner. I den beräknas kommunvisa referenskostnader för vissa verksamheter. Referenskostnaden är den beräknade teoretiska kostnaden som motiveras av kommunens struktur. Den kan också beskrivas som den kostnad som kommunen skulle ha haft om man bedrev verksamheten till en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämningsystemet.

Vid kostnadsjämförelser mellan kommuner är det lämpligt att jämföra avvikelse mellan kommunens verkliga kostnad och den beräknade referenskostnaden för verksamheten. Referenskostnad beräknas för verksamheterna förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt LSS. En negativ avvikelse innebär att kommunen har en kostnadsnivå som är lägre än vad strukturen motiverar. Linköping avviker mest när det gäller äldreomsorg där kostnadsnivån för år 2018 var 16,7 procent lägre än vad strukturen motiverar vilket motsvarar 253 miljoner kronor. För verksamheterna grundskola, förskola och fritidshem kan det ibland vara svårt att fördela till exempel lokalkostnader exakt rätt mellan verksamheterna men Linköping har sammantaget högre kostnader än vad strukturen motiverar för dessa verksamheter. För 2018 var kostnaderna sammantaget 123 miljoner kronor högre än den teoretiska referenskostnaden för verksamheterna fritidshem, förskola och grundskola.

Avvikelse mot referenskostnad år 2018

Avvikelse mot referenskostnad (%)	Eskilstuna	Helsingborg	Jönköping	Linköping 2017	Linköping 2018	Lund	Norrköping	Umeå	Uppsala	Västerås	Örebro	Linköping Be- lopp, mnkr
Fritidshem	-47,3	-17,8	7,7	22,7	16,4	39,3	-7,5	33,3	-21,5	-17,0	-12,9	39,5
Förskola	3,7	-1,5	12,4	2,3	2,3	6,8	3,3	8,2	-7,4	-5,1	7,7	24,6
Grundskola	-6,1	-6,7	-7,6	5,5	3,4	9,0	-4,9	-1,2	-8,1	-11,2	1,8	59,3
Gymnasieskola	-5,0	-4,6	-1,9	0,4	-2,2	-10,0	-5,9	19,2	-1,7	0,3	-5,4	-12,9
Individ- och familjeomsorg	26,5	-2,6	14,0	9,4	2,5	-15,5	5,8	-2,4	-8,8	20,0	12,4	19,3
LSS	-0,5	-1,6	4,5	-6,6	-6,9	2,9	-0,9	-1,0	-0,6	-2,4	-0,6	-53,8
Äldreomsorg	-0,6	-20,4	8,4	-16,4	-16,7	12,9	4,8	10,6	1,2	-7,9	13,2	-253,3
Totalt (exkl. LSS)	0,1	-9,1	3,8	-0,1	-2,1	6,2	0,3	6,8	-5,8	-4,3	5,7	-177,3

Budgetföljsamhet

Kommunens budgetavvikelse i bokslutet uppgår till 45 miljoner kronor. Nedan redovisas de olika delposterna.

Budgetavvikelser i helårsprognosen för 2019 Belopp, mnkr	Bokslut 2019	Prognos helår okt	Prognos helår aug	Prognos helår april
Nämndernas budgetavvikelse (inkl. finansiell intäkt KS)	67	107	62	-19
Ändrad redovisningsprincip i bokslutet	-44			
Exploateringsverksamheten (inkl. ändrad redovisningsprincip)	9	-9	-6	21
Resurs- och reservmedel, intern ränta (inkl. ändrad redovisningsprincip)	190	187	205	186
Intäkter enligt uppdrag	-100	-100	-100	-100
Pensionsenheten exkl. finans	-34	-14	-14	-10
Skatteintäkter, generella statsbidrag	66	65	61	40
Finansnetto (exkl. finansiell intäkt KS)	-110	-116	-116	-96
Budgetavvikelse/Årets resultat	45	120	92	22

*Aprilprognosen är justerad med -96 miljoner kronor för ändrad redovisningsprincip anteciperad utdelning

Förändringar i prognoserna under året

Nämndernas samlade prognostiserade resultat har förbättrats under året, från minus 19 i prognosen per den 30 april till plus 67 miljoner kronor i bokslutet.

De flesta nämnder har förändrat sina prognoser under året. Kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och arbetsmarknadsnämnden har förändrat sina prognoser minst (om man beaktar tilläggsanslaget om drygt 25 miljoner kronor som arbetsmarknadsnämnden fick med anledning av prognostiserat underskott).

Förändringar jämfört med prognosen i delårsrapporten per den 31 oktober

Resultatet i bokslutet är 75 miljoner kronor lägre än prognosen i delårsrapporten per den 31 oktober. Förändringen består av att nämnderna försämrat sitt samlade resultat med 40 miljoner kronor, den förändrade redovisningsprincipen för exploateringen försämrar resultatet med 17 miljoner kronor och att pensionsenhetens resultat har försämrats med 20 miljoner kronor.

- Den nya kommunala redovisningslagen som ska tillämpas från och med räkenskapsår 2019 innebär att samhällsbyggnadsnämndens resultat försämrats med 44 miljoner kronor (inklusive 11 miljoner kronor i högre kostnad för intern ränta), exploateringsverksamhetens resultat förbättras med 16 miljoner kronor och att den centrala intäkten för intern ränta ökar med 11 miljoner kronor. Den samlade försämringen är minus 17 miljoner kronor. Då förändringen är omfattande gjordes den först till bokslutet.
- Nämnderna har sammantaget försämrat sina prognoser med 40 miljoner kronor om man exkluderar förändrad redovisningsprincip för exploateringsverksamheten.
Social- och omsorgsnämndens redovisar 19 miljoner kronor i underskott i bokslutet vilket är 24 miljoner kronor sämre än prognosen i delårsrapporten. Orsaken till förändringen är ökade HVB-kostnader.
Bildningsnämndens överskott i bokslutet är 14 miljoner kronor lägre än prognosen i delårsrapporten. Förändringen beror till största delen på ökade kostnader inom vuxenutbildningen till följd av högre efterfrågan än prognostiserat.
- Pensionsenheten har sammantaget ökat underskottet med 20 miljoner kronor vilket främst beror på fler anställda med rätt till förmånsbestämd pension (årslön över cirka 40 tusen kronor/månad) som ofta ger en hög kostnad för pensionsavsättning första året.

Nämndernas budgetavvikelser för 2019

Budgeten är det viktigaste instrumentet för styrning av kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet gjort en prioritering av hur kommunens intäkter som främst består av skatteintäkter ska användas. En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är därför att nämnderna klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten. Nämnderna (exklusive förändrad redovisningsprincip) redovisar i bokslutet sammantaget en avvikelse med plus 66,6 miljoner kronor jämfört med budget vilket motsvarar 0,7 procent av deras samlade budget.

Budgetavvikelser för helår 2019 i respektive prognos och utfall i bokslutet

Belopp, mnkr	Bokslut 2019	Prognos okt	Prognos aug	Prognos april
Kommunstyrelsen	12,6	7,3	4,9	-30,7
varav kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen	20,5	20,5	25,8	2,6
varav verksamhetsstöd och service	17,3	17,7	16,9	4,1
varav Leanlink	-25,2	-31,0	-37,8	-37,4
Äldrenämnden	18,7	26,0	20,0	14,0
Social- och omsorgsnämnden	-18,6	5,0	14,0	8,0
Barn- och ungdomsnämnden	32,6	33,8	11,3	1,9
Bildningsnämnden	11,2	25,0	30,7	8,8
Arbetsmarknadsnämnden	0,1	0,1	-26,9	-27,6
Kultur- och fritidsnämnden	0,8	1,1	1,5	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	0,7	0,3	0,3	3,4
Samhällsbyggnadsnämnden ändrad redovisningsprincip i bokslutet	-43,6			
Bygg- och miljönämnden	7,9	7,5	5,9	2,8
Övriga nämnder	0,7	0,9	0,6	0,0
Summa nämndernas budgetavvikelse, exkl. förändrad redovisningsprincip i bokslutet	66,6	106,9	62,2	-19,5

Enligt ekonomistyrningsreglerna ska nämnder vars underskott beräknas bli större än 1 procent och uppgår till mer än minus 1 miljoner kronor redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen.

Leanlink inom kommunstyrelsen redovisar underskott med 25,2 miljoner kronor och har därför tagit fram en åtgärdsplan mål att uppnå ekonomisk balans under verksamhetsåret 2021.

Social- och omsorgsnämndens underskott uppgår till minus 18,6 miljoner kronor vilket motsvarar 1,3 procent av budgeten. Om de ökade HVB-kostnaderna medför ett motsvarande befarat underskott även för 2020 i delårsrapporten per den 31 mars ska nämnden enligt ekonomistyrningsreglerna redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen.

Arbetsmarknadsnämnden prognostiserade ett underskott i delårsrapporten per den 31 augusti och redovisade en åtgärdsplan som visar att nämnden är i balans 2020 och för 2019 har de fått ett tilläggsanslag med 25 miljoner kronor för att finansiera underskottet.

Under rubriken ”Driftredovisningen” redogörs respektive nämnds budgetavvikelse ytterligare.

Budgetavvikelser för exploateringsverksamheten, resurs- och reservmedel, intäkter enligt uppdrag samt pensionsenheten

Exploateringsverksamhetens nettointäkt/resultat uppgår till 54 miljoner kronor vilket är 9 miljoner kronor högre än budget. Avvikelsen jämfört med budget beror främst på den ändrade redovisningsprincip som innebär att en större del av exploateringsintäkterna redovisas som resultat. Det egna kapitalet för exploateringsverksamhetens båda delar bostäder och verksamhetslokaler uppgick vid årsskiftet 2019/2020 till 437 miljoner kronor.

Sammantaget beräknas överskottet för resurs- och reservmedel till 190 miljoner kronor varav 8 miljoner kronor avser resursmedel, 46 miljoner kronor försenad nystartad verksamhet och resterande överskott avser reserv för pris, lön, demografi. För att dämpa kostnadsökningen inför kommande år fick inte nämnderna full kompensation för prisökningarna enligt prisindex 2019. Den centrala reserven för demografiska förändringar jämfört med budget användes inte under 2019 då nämnderna sammantaget istället återlämnat drygt 63 miljoner kronor. Därutöver tillkommer en ökad central intäkt för intern ränta med 11 miljoner kronor med anledning av ändrad redovisningsprincip för investeringsbidrag från exploateringsverksamheten till samhällsbyggnadsnämndens investeringar.

Med anledning av överskottet för bland annat reserv för pris, lön och demografi har inte budgeterade ”Intäkter enligt uppdrag” om 100 miljoner kronor behövs för att finansiera verksamheten 2019. Det innebär att den budgeterade intäkten redovisas som ett underskott.

Pensionsenhetens avvikelse mot budget är ofta stora då små förändringar av antaganden för beräkning av pensionsskulden blir stora belopp eftersom skulden uppgår till drygt 3 miljarder kronor. Internbudgeten för 2019 grundar sig på den prognos som pensionsförvaltaren lämnade i december 2017. I bokslutet uppgår budgetavvikelsen till minus 55 miljoner kronor och kan till största delen förklaras av högre pensionsavsättning på grund av fler anställda med rätt till förmånsbestämd pension (lön över cirka 40 tusen kronor/månad).

Under rubriken ”Driftredovisningen” redovisas ytterligare kommentarer till budgetavvikelserna ovan.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

För 2019 var Linköpings skattesats 20,20 procent och den är förändrad år 2020. Linköping har lägst skattesats i Östergötland. I tabellen nedan redovisas jämförelser av skattesats med några större kommuner. Inkomstutjämningen gör att Linköpings skatteintäkter endast påverkas marginellt av de egna invånarnas skattekraft (de beskattningsbara förvärvsinkomsterna).

Kommun	Skattesats kommun 2020	Skattesats region 2020	Skattesats totalt 2020
Eskilstuna	22,02	10,83	32,85
Gävle	22,26	11,51	33,77
Helsingborg	20,21	11,18	31,39
Jönköping	21,64	11,76	33,40
Linköping	20,20	11,55	31,75
Lund	21,24	11,18	32,42
Norrköping	21,75	11,55	33,30
Umeå	22,80	11,35	34,15
Uppsala	21,14	11,71	32,85
Västerås	20,36	10,88	31,24
Örebro	21,35	11,55	32,90

Den samlade nettointäkten för skatt, generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift för helår 2019 beräknas enligt SKR:s prognos den 20 december till 8 568 miljoner kronor. Det är 66 miljoner kronor mer än budgeterat och beror på högre intäkter för generella statsbidrag samt utjämning. Jämfört med 2018 har skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning sammantaget ökat med 402 miljoner kronor vilket motsvarar 4,9 procent.

Budgeten gjordes utifrån SKR:s prognos i oktober 2018 då riksdagen ännu inte beslutat om budgetpropositionen vilket förklarar en stor del av förändringen jämfört med budget. SKR:s prognoser för skatteintäkter har också förändrats sedan budgeten gjordes.

Linköping erhöll den 23 november 2018 beslut om statsbidrag för ökat bostadsbyggande även för 2018 med 24,3 miljoner kronor. Eftersom beslut om statsbidragets storlek kom sent kommer statsbidraget att förbrukas först under 2019. Det ingår som finansiering i den budget för 2019 som fullmäktige fastställde den 4 december 2018. Riksdagen har, i samband med beslut om statsens budget för 2019, beslutat att avveckla statsbidrag för ökat bostadsbyggande. Beslutet innebär att det inte blir någon sökombgång för 2019.

För 2020 är skattesatsen oförändrad, 20,20 procent.

Linköping har 150 miljoner kronor reserverade i en resultatutjämningsreserv för att kunna utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Finansnettot

Från och med räkenskapsår 2019 finns en ny kommunal redovisningslag och Rådet för kommunal redovisning (RKR) gjort en översyn av samtliga rekommendationer. Några av de nya reglerna får stor betydelse för Linköpings kommun då kommunen har stora externa placeringar och årliga utdelningar från kommunens bolag. Då förändringarna är stora behöver en genomgång av konsekvenserna och en översyn av upplägget för kommunens externa placeringar göras. Därför har en genomgång av konsekvenserna och en översyn av upplägget för kommunens externa placeringar påbörjats. I avvaktan på att översynen ska bli klar redovisas kommunens finansiella intäkter för finansiella tillgångar i bokslutet för 2019 i enlighet med tidigare gällande lagstiftning. Ifall den nya redovisningslagen avseende marknadsvärdering av finansiella tillgångar hade applicerats hade helårsscenario för finansnettot förbättrats med 645 miljoner kronor.

Budgetavvikelse för finansnettot för helår 2019 uppgår till minus 110 miljoner kronor exklusive finansiell intäkt kommunstyrelsen.

Budgetavvikelse för finansnettot (Exkl. finansiell intäkt kommunstyrelsen)	
Belopp mnkr	
Långsiktiga placeringarna	
Räntor, utdelningar och rabatter	12
Vinsthemtagningar	-6
Utdelning från Stadshus (tidigare Anteciperad)	-96
Borgensavgifter	-2
Netto avvikelse	-92
Pensionsmedelsplaceringar	
Räntor, utdelningar och rabatter	-4
Vinsthemtagningar	5
Netto avvikelse	1
Övriga avvikelser	
Övrigt	2
Netto avvikelse	2
Pensionenheten	-21
Summa	-110

Den förändrade redovisningsprincipen avseende anteciperad utdelning har en negativ påverkan på kommunens resultat för 2019 med minus 96 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen i finansnettot bortsett från den förändrade redovisningsprincipen är även den negativ (minus 14 miljoner kronor). Denna avvikelse förklaras främst med att den finansiella kostnaden avseende pensionsskulden är 21 miljoner kronor högre än vad som budgeterats för 2019. Mindre avvikelser ligger i att borgensavgifterna för koncernbolagen varit något lägre än vad som budgeterats, vinsthemtagningar i de finansiella placeringarna har varit marginellt lägre än vad som budgeterats, detta uppvägs dock av att utdelningarna från fondförvaltare varit högre än vad som budgeterats för 2019.

Kommunens likviditet

Kommunens bankkontolikviditet, placeringsportföljerna bortränade, har succesivt försämrats vilket och varit negativ under en längre tid. Detta beror främst på att investeringar har finansierats via kassan. Den negativa likviditeten under 2019 har varit ekonomiskt gynnsam då kommunen har undvikit att betala insättningsavgifter och då likviditetsplaceringarna har gett en god avkastning. Snittlikviditeten 2019 ligger på minus 224 miljoner kronor med ett högsta dagssaldo på plus 371 miljoner kronor och ett lägsta saldo på minus 646 miljoner kronor.

I januari 2020 börjar kommunen att ta upp lån för simhallen. Återbetalningar av moms kommer också att öka på likviditeten, detta sammantaget gör att likviditeten för närvarande bedöms tillfredställande och anpassad till nuvarande räntenivåer.

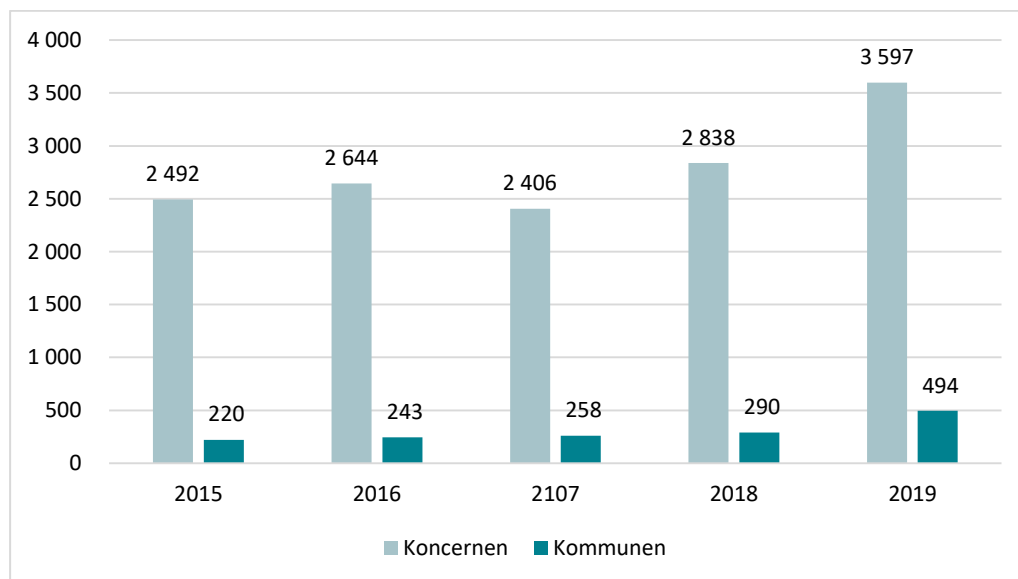
Likviditetsuttag från långsiktiga placeringar, 250 miljoner kronor och 33 miljoner kronor från pensionsmedelsportföljen har tillförts kommunens kassa under 2019. Uttagen möjliggörs av tidigare upparbetad avkastning.

Lån

Per 2019-12-31 har kommunen inga externa lån. En tillfällig utlåning från kommunens placeringsportfölj till kommunens kassa, 280 miljoner kronor, har löst likviditetsbehovet över årsskiftet. Det interna lånet kommer att i januari 2020 ersättas med externa lån i enlighet med budgetbeslut och lån- och borgensramen. Låneprognosen är att kommunen kommer att låna drygt 600 miljoner kronor under 2020. Kommunen har goda möjligheter att låna via certifikatprogram, obligationsprogram och via Kommuninvest.

Investeringar

Linköpings kommunkoncerns nettoinvesteringar exklusive finansiella investeringar uppgick till 3 597 miljoner kronor 2019, jämfört med 944 miljoner kronor föregående år.

Bolagskoncernens nettoinvesteringar uppgick till 3 103 miljoner kronor 2019. De kommunala bolagen står för cirka 84 procent av kommunkoncernens investeringar, vilket främst beror på att det kommunala bolaget Lejonfastigheter AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler. Investeringarna består huvudsakligen av förnyelsebar energiproduktion, nyproduktion av bostäder, investeringar i verksamhetslokaler och exploateringsinvesteringar. Bolagen finansierar sina investeringar med avskrivning, lånade medel, egna medel samt taxor. Taxefinansierade investeringar omfattar VA- samt avfallsverksamhet. Bolagens investeringsverksamhet beskrivs mer i avsnittet Linköpings bolagskoncern.

Kommunens nettoinvesteringar uppgick till 494 miljoner kronor 2019, jämfört med 290 miljoner kronor föregående år. De främsta anledningarna till skillnaden mellan årets och föregående års investeringsverksamhet är att projektet nya simhallen placerades i kommunen samt ändrad redovisningsprincip för exploateringsverksamheten hos samhällsbyggnadsnämnden. Kommunen avskrivningar motsvarade 211 miljoner kronor 2019 och resterande 283 miljoner kronor finansierades med egna medel. Mer information om nämndernas investering- och exploateringsverksamhet finns i avsnittet Investeringsredovisning.

Soliditet

Soliditet mäter kommunkoncernens långsiktiga betalningsförmåga, det vill säga hur stor del av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Det är viktigt att ha en stabil soliditet för det ger en god betalningsförmåga på lång sikt och därmed en stark finansiell handlingsberedskap för framtiden.

Kommunkoncernens soliditet uppgick till 32,0 procent 2019 (inklusive samtliga pensionsåtaganden) vilket visar på en god långsiktig finansiell handlingsberedskap. Soliditeten har minskat med 1,0 procentenheter jämfört med föregående år. Kommunkoncernens soliditet har successivt ökat under de senaste åren. Linköpings kommun har ett finansiellt mål för god ekonomisk hushållning där en indikator anger att kommunkoncernens soliditet inte ska vara lägre än 18 procent fler än två år i rad, vilket uppfylldes 2019.

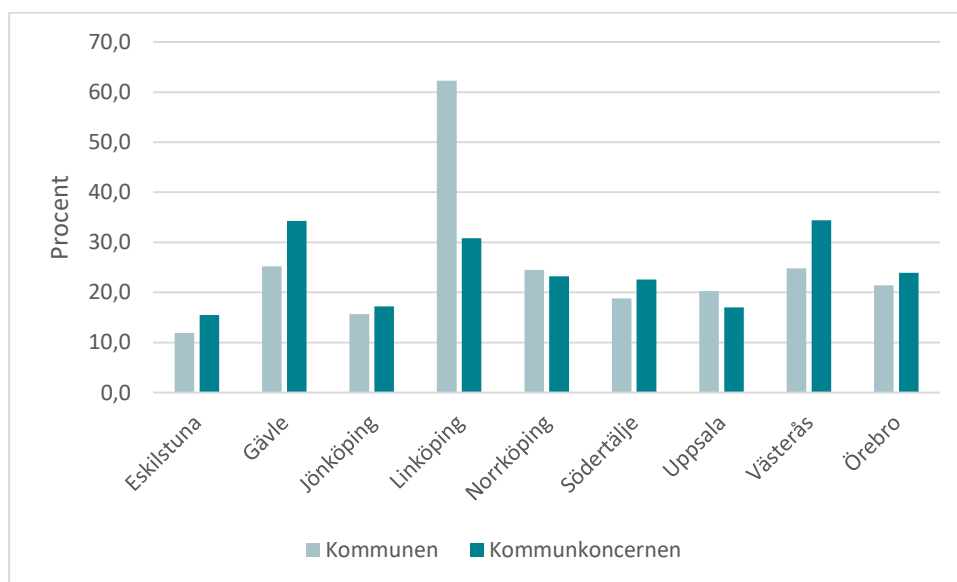
Kommunens soliditet uppgick till 62,8 procent 2019. Det innebär att kommunens finansiella mål att soliditeten inte ska vara lägre än 50 procent samt inte minska fler än två år i rad uppfylldes.

Soliditet, inklusive samtliga pensionsåtaganden

Soliditet, procent	2019	2018	2017	2016	2015
Soliditet, kommunkoncernen	32	33	30	29	28
Soliditet, kommunen	63	66	62	62	63
- exkl. pensionsskuld intjänad före 1998	76	81	76	75	79

Linköpings kommun har hög soliditet i jämförelse med de andra större kommunerna vilket bland annat beror på att kommunen inte äger verksamhetsfastigheterna. Kommunkoncernens soliditet avviker dock inte nämnvärt från de andra större kommunkoncernernas.

Jämförelse soliditet år 2018, procent inklusive samtliga pensionsåtaganden, kommun respektive kommunkoncern

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen krävs att kommunernas ekonomi ska vara i balans, det vill säga att årets intäkter ska täcka kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmast följande tre åren. Vid avstämningen mot balanskravet räknas inte realiserade vinster och orealiserade förluster med i resultatet.

Kommunen har ett positivt resultat efter balanskravsjusteringar på 39 miljoner kronor, därmed finns inget balanskravsresultat som behöver återställas. Sedan lagen infördes år 2000 har kommunen inte behövt återställa något negativt balanskravsresultat.

Balanskravsutredning Belopp, mnkr	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	45	183
Samtliga realisationsvinster	-6	-8
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	39	175
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Balanskravsresultat	39	175

Väsentliga personalförhållanden

Kommunens personal

Linköpings kommun har höga ambitioner som arbetsgivare. Vi vill klara omställningen till nya vägar för kompetensförsörjning samtidigt som vi vill vara en handlingskraftig, nytänkande och engagerad arbetsgivare. Både nuvarande och potentiella medarbetare ska se Linköpings kommun som det bästa valet av arbetsgivare. Vår förhållningssätt är att ha rätt arbetsgivarpolitik det vill säga att kunna attrahera, rekrytera, behålla och utveckla chefer och medarbetare och samtidigt skapa nya vägar till kompetensförsörjning är avgörande för att vi både ska nå goda verksamhetsresultat och kunna hantera den tillväxt som väntas i framtiden.

Personalstatistik

Under senaste tolv månadersperioden har antalet medarbetare ökat med 216 personer till 9 921 anställda², omräknat motsvaras det av 9 556 årsarbeten. Ett årsarbete är som regel en heltidstjänst med fyrtio timmars arbetsvecka och som visar hur mycket arbetstid som finns till förfogande i organisationen. Under mätperioden har antal årsarbeten ökat med 261 till 9 556 årsarbeten. Fördelningen mellan könen är jämförbar med tidigare år, 78,6 procent kvinnor och 21,4 procent män. Andelen tillsvidareanställda med heltidsanställning ökar med 1,4 procentenheter till 83,3procent.

Personal	December 2019	December 2018
Antal tillsvidareanställda	9 273	8 989
varav barn- och ungdomsnämnden	4 555	4 549
varav bildningsnämnden	784	748
varav Leanlink	2 515	2 417
Antal visstidsanställda med månadslön	648	716
Summa antal anställda med månadslön	9 921	9 705

Förändring av förvaltningsorganisationen gör jämförelser lite haltande men Utbildningsförvaltningen och Leanlink står för majoriteten av nyanställningar vilka relateras till verksamhetsövergångar och ökad verksamhetsvolym. Kommunen har 1 586 medarbetare med en utomnordisk bakgrund³, det motsvarar 16 procent av samtliga anställda⁴.

Åldersstruktur

Medelåldern för kommunanställda är 44,5 år. Andelen yngre⁵ medarbetare ökar men det påverkar inte den samlade åldersstrukturen som är jämförbar med tidigare år. Vilket innebär att 54 procent av den tillsvidareanställda personalen återfinns i intervallet 40-59 år.

Personalrörlighet

Under året har 701 personer avslutat sin tillsvidareanställning och lämnat kommunen. Det motsvarar en personalomsättning på 6,5 procent, föregående år 6,7 procent. Av de personer som lämnat kommunen har 164 personer gjort det med pension, jämförbart med föregående år. Det är fortsatt en ansträngd rekryteringssituation för flertalet av våra yrkesgrupper.

Timanställd personal, övertid och fyllnadstid

Förutom tillsvidareanställda och visstidsanställda med månadslön finns timavlönade medarbetare som under året vid ett eller flera tillfällen arbetat i kommunen. Deras sammanlagda arbetade tid uppgår till drygt 1,6 miljoner timmar, vilket motsvarar cirka 809 årsarbeten. Det är en ökning med 56 årsarbeten jämfört med 2018. Under 2019 har 244 miljoner kronor utbetalats i timlön, det är en ökning med 17 miljoner kronor jämfört med 2018. Under 2019 har arbete med fyllnadstid minskat med 9 870 timmar samtidigt har även övertidsuttaget minskat med 7 100 timmar jämfört med 2018. Under 2019 har 33,1 miljoner kronor i utbetalats i mertidsersättning⁶, det är en minskning med 1,1 miljoner kronor jämfört med 2018.

² Anställd i det här sammanhanget definieras som anställd med månadslön

³ Uppgifter från SCB. Definition personen född utom nordn eller att båda föräldrarna är födda utom nordn.

⁴ Tillsvidare- och visstidsanställda med månadslön.

⁵ Åldersgruppen 29 år eller yngre

⁶ Fyllnadstid, enkel och kvalificerad övertidsersättning

Utbetald lön och ersättning

De direkta personalkostnaden⁷ inklusive ersättning för timlön, OB och mertid uppgår till 3 414 miljoner kronor, det är en ökning med 3,7 procent jämfört med 2018.

Sjukfrånvaro

För att beskriva hur sjukfrånvaron förändras i organisationen används huvudsakligen två nycklar; Sjukfrånvaro i timmar och den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron.

Under 2019 har 1 203 550 sjukfrånvarotimmar registrerats. Det är en ökning med drygt 27 650 timmar jämfört med 2018. Framförallt ökar långtidssjukfrånvaron (dag 60-) med 39 300 timmar. Övriga intervaller minskar med 11 600 där av 1 200 timmar i arbetsgivarens sjuklöneperiod (dag 1-14).

Den totala sjukfrånvaron är 6,7 procent, vilket är jämförbar med 2018. Sjukfrånvaron minskar något för män medan den är oförändrad för kvinnor. Sjukfrånvaron för den yngsta åldersgruppen har minskar med 0,5 procent medan frånvaron för åldersgruppen 50 år eller äldre ökar. En förskjutning från korttids- till långtidssjukfrånvaro noteras också.

Tabellen nedan visar den obligatoriska sjukredovisningen i procent av de anställdas sammanlagda planerade arbetstid fördelat på ålder och kön. Även långtidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron redovisas.

Obligatorisk sjukredovisning, %	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Total sjukfrånvaro ⁸	6,7	6,7	5,9	6,1	5,6	5,3	4,8	4,8	4,4
- varav långtidssjukfrånvaro ⁹	46,7	44,9	43,2	47,7	50,0	48,0	44,2	43,5	44,5
Sjukfrånvaro för kvinnor	7,3	7,3	6,3	6,5	6,1	5,7	5,1	5,2	4,7
Sjukfrånvaro för män	4,5	4,7	4,3	4,4	3,9	3,9	3,5	3,4	3,5
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år eller yngre	6,1	6,6	6,0	5,2	3,6	4,0	3,5	3,4	3,2
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år	6,2	6,3	5,5	5,8	5,3	4,6	4,4	4,4	4,2
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år eller äldre	7,4	7,2	6,4	6,7	6,5	6,0	5,5	5,6	5,1

Kompetensförsörjning

Linköpings kommun har ett gott utgångsläge som arbetsgivare. Vi har trots rekryteringsutmaningar en god andel behörig personal i flertalet av våra legitimationsyrken. Vi har sett en positiv utveckling i möjligheterna att rekrytera socialsekreterare och sjuksköterskor. Vi får kvalificerade sökande till våra chefstjänster. Vi ser en svag minskning av personalomsättningen och andelen heltidstjänster ökar kontinuerligt. I jämförelse med både privata och kommunala arbetsgivare står vi oss bra både när det gäller arbetsvillkor och jämställdhet. Kompetensförsörjningsfrågan är dock högst aktuell och en fortsatt stor utmaning. Det finns mycket som vi själva kan och måste göra för att påverka både storleken på rekryteringsbehovet och möjligheten att rekrytera rätt personer. Ett intensivt arbete pågår med att ställa om vår arbetsgivarpolitik till en arbetsgivarpolitik som ger stöd till att tänka nytt inom kompetensförsörjning och lösa vårt resursbehov via andra vägar såsom ett förlängt arbetsliv, omställning av kompetens, digitalisering och en breddad rekrytering utifrån ett hållbart arbetsmarknadsåtagande.

Främjande och systematiskt arbetsmiljöarbete

Ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete finns inom förvaltningarna där risker i arbetsmiljön undersöks exempelvis via skyddsronder och medarbetarundersökning. Sjukfrånvaro och rehabiliteringsärenden följs upp regelbundet och det finns en systematik för att på ett särskilt sätt följa upp arbetsplatser och individer med hög återkommande sjukfrånvaro.

Förvaltningarna bedriver ett förebyggande och främjande arbetsmiljöarbete där exempel på aktiviteter är stöd för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, utveckling av strategier för ett hållbart arbetsliv, grupputveckling och satsningar på inkluderande arbetsplatser. Ett hälso- och livsstilsverktyg har lanserats för alla medarbetare och implementering av ett rehabiliteringssystem har genomförts. Under 2019 har det verksamhetsnära HR-stödet förstärkts och tre nya arbetsmiljöspecialister har anställts vilket ger kommunens chefer ett bättre stöd i arbetsmiljö och rehabiliteringsarbetet. Företagshälsovården ger ett kvalificerat stöd och de mest använda tjänsterna är förebyggande insatser på individnivå.

⁷ Exklusive socialavgifter och pensioner

⁸ Sjukfrånvarons andel av den ordinarie arbetstiden för samtliga medarbetare.

⁹ Den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Det kommunövergripande projektet om chefers förutsättningar pågår. I arbetsmiljöarbetet har ledarskapet en stor betydelse och chefer behöver goda förutsättningar för att lyckas i sina uppdrag. Tillit, tillgång till stödfunktioner och en tydlig styrkedja stärker chefskapet.

Förväntad utveckling

Linköpings kommunkoncern har bra förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Kommunkoncernen har en stark ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats (20,20 procent).

Linköping har de senaste åren haft en snabb befolkningstillväxt. Ökningen förväntas fortsätta under lång tid framöver. Behov av lokaler för förskola, skola och äldreboende kommer att vara stort den kommande tioårsperioden. Kommunen har hittills kunnat finansiera investeringarna med egna medel och har inga lån men kommer att låna till investeringarna under 2020. Linköpings kommun har externa placeringar för att säkerställa utbetalningarna av framtida pensioner.

Kommunens kostnader för drift av verksamhet tillsammans med kommunkoncernens samlade investeringsbehov utmanar såväl ekonomin som verksamheten. För att möta dessa utmaningar krävs långsiktig planering, effektivisering och prioritering.

De ekonomiska förutsättningarna medför att kostnadsreduceringar behöver genomföras inom stora delar av verksamheten, vilket ställer krav att på rätt saker görs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt samtidigt som det måste finnas utrymme för att utmana traditionella arbetssätt för att behålla en god och stabil ekonomi. Det kommer att krävas prioriteringar mellan verksamheter, insatser och aktiviteter m.m. för att fortsättningsvis ha en ekonomi i balans. I nämndernas ramar för de kommande åren ingår kostnadsreduceringar som det är viktigt att nämnderna genomför.

Flera av de kommunala bolagen ser ett behov av att anpassa sin verksamhet utifrån nya förutsättningar eftersom verksamheterna påverkas avsevärt av externa faktorer. Digitalisering är en sådan faktor.

Investeringsvolymen kommer fortsättningsvis vara hög enligt bolagens budgetar och desamma gäller för låneskulden.

Bolagen kommer fortsätta ha ett stort fokus på klimatfrågor för att stödja Linköpings kommun mål mot ett koldioxidneutralt Linköping 2025. Detta synliggörs bland annat i investeringsplanerna där flera projekt har för avsikt att minska de fossila utsläppen. Dessutom kommer bolagen fortsätta att arbeta med hållbarhet i ett bredare perspektiv.

Ekonomisk redovisning

I detta kapitel redovisas resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, tillhörande noter samt redovisningsprinciper och upplysningar.

Resultaträkning

Belopp, mnkr	Not	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2018	Justering 2018	Koncernen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2018	Justering 2018
Verksamhetens intäkter	1	1 917	2 037	2 036	1	8 187	8 036	8 035	1
Verksamhetens kostnader	3	-10 539	-10 067	-10 040	-27	-14 497	-13 774	-13 747	-27
Jämförelsestörande poster	2,4	6	-202	-202		6	-202	-202	
Avskrivningar	5,12	-211	-212	-193	-19	-1 319	-1 257	-1 238	-19
Verksamhetens nettokostnader		-8 828	-8 444	-8 399	-45	-7 623	-7 197	-7 152	-45
Skatteintäkter	6	7 340	7 050	7 050		7 340	7 050	7 050	
Generella statsbidrag, utjämning	7	967	862	862		967	862	862	
Kommunal fastighetsavgift		261	254	254		261	254	254	
Summa skatteintäkter och bidrag		8 568	8 166	8 166		8 568	8 166	8 166	
Verksamhetens resultat		-259	-278	-233	-45	945	969	1 014	-45
Finansiella intäkter	8	410	370	379	-9	63	121	130	-9
Finansiella kostnader	10	-106	-120	-120		-178	-285	-285	
Jämförelsestörande poster	9	-	210	210		-	210	210	
Summa finansnetto		304	460	469	-9	-115	46	55	-9
Resultat efter finansiella poster		45	182	237	-54	830	1 015	1 069	-54
Bolagsskatt	13	-	-	-		-185	-125	-125	
Årets resultat	11	45	182	237	-54	645	890	944	-54

Balansräkning

Belopp mnkr	Not	Kommunen			Justering UB-IB	Koncernen			
		Enl. ÅR	UB 2019	IB 2019		Enl. ÅR	UB 2019	IB 2019	
TILLGÅNGAR									
Anläggningstillgångar									
Immateriella anläggningstillgångar	14	5	9	9		77	31	31	
Materiella anläggningstillgångar									
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	15,16	3 015	2 869	2 869		20 500	18 670	18 670	
Maskiner och inventarier	17	423	297	297		8 174	7 832	7 832	
Finansiella anläggningstillgångar	18	3 498	3 502	3 502		208	209	209	
Summa anläggningstillgångar		6 941	6 677	6 677		28 959	26 742	26 742	
Omsättningstillgångar									
Lager och förråd		0	0	0		91	78	78	
Pågående exploatering/Omsättningsfastigheter	19	161	166	233	-67	377	353	420	-67
Kortfristiga fordringar	20	1 613	1 137	1 378	-241	2 498	2 332	2 573	-241
Kortfristiga placeringar	21	8 902	8 536	8 346	190	8 902	8 536	8 346	190
Kassa och bank	22	1	144	62	82	171	314	232	82
Summa omsättningstillgångar		10 677	9 983	10 019	-36	12 039	11 613	11 649	-36
SUMMA TILLGÅNGAR		17 618	16 660	16 696	-36	40 998	38 355	38 391	-36
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER									
Eget kapital									
Periodens resultat		45	183	237	-54	645	891	945	-54
Resultatutjämningsreserv		150	150	150		150	150	150	
Övrigt eget kapital		10 867	10 684	10 010	674	12 310	11 418	10 744	674
Summa eget kapital	23,24	11 062	11 017	10 397	620	13 105	12 459	11 839	620
Avsättningar									
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	25	3 032	3 012	3 012		3 047	3 029	3 029	
Andra avsättningar	26	226	225	225		2 012	1 860	1 860	
Summa avsättningar		3 258	3 237	3 237		5 059	4 889	4 889	
Skulder									
Långfristiga skulder	27,28	291	274	917	-643	12 611	10 375	11 018	-643
Kortfristiga skulder	29	3 008	2 133	2 146	-13	10 223	10 632	10 645	-13
Summa skulder		3 299	2 406	3 062	-656	22 834	21 007	21 663	-656
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		17 618	16 660	16 696	-36	40 998	38 355	38 391	-36
Panter och ansvarsförbindelser	30		-	-		566	560	560	
Borgensförbindelser	31	17 823	15 883	15 883		17 828	15 883	15 883	
Förmögenhet i stiftelser förvaltade av kommunen	32	758	615	615		758	615	615	
Soliditet, %		62,8	66,1	62,3		32,0	32,5	30,8	
Soliditet exkl. ansvarsförbindelsen (pensioner intjänade före 1998), %		76,5	81,0	77,1		37,9	39,0	37,3	

Kassaflödesanalys

Belopp, mnkr	Not	Kommunen 2019	Kommunen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		45	237	831	1 070
<i>Betald skatt</i>				-39	-90
<i>Justering för avskrivningar</i>	5	211	193	1 448	1 238
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	29	24	240	10	270
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital		280	670	2 250	2 488
Ökning (-) minskning (+) kortfristiga fordringar	19,20	-873	86	-599	-349
Ökning (-) minskning (+) förråd och varulager		-	-	-42	8
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder	28	835	-347	267	221
Minskning (+) ökning (-) exploateringsverksamhet	18	72	-55	72	-55
Delsumma fordringar och skulder		34	-316	-302	-175
Kassaflöde från den löpande verksamheten		314	354	1 947	2 313
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	30	-	-7	-49	-7
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	31	-494	-283	-3 597	-2 831
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	32	6	24	6	24
Förvärv av dotterbolag		-	-	-11	-50
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-	-	-25	-5
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		-	-	-	-
Förändring av lån till intressebolag		-	-	-28	-2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-488	-266	-3704	-2871
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
<i>Nyupptagna lån (+)</i>		27	-	1 615	512
Ökning (-) av långfristiga fordringar		4	-	4	0
Minskning (+) av långfristiga fordringar		-	1	-5	5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		31	1	1 614	517
Årets kassaflöde		-143	88	-143	-41
Likvida medel vid årets början		144	56	314	355
Årets kassaflöde		-398	6	-143	-123
Likvida medel vid periodens slut		1	144	171	314

Noter

Noter till resultaträkning kommunen

Belopp i mnkr om inget annat anges.

Not 1 Verksamhetens intäkter	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2019	Justering 2018
Försäljningsintäkter	105	96	96	-
Taxor och avgifter	291	272	272	-
Hyror och arrenden	291	291	291	-
Bidrag från staten	845	959	959	-
EU-bidrag	20	5	5	-
Övriga bidrag	24	49	89	-40
Försäljning av verksamheter och entreprenader	265	238	225	13
Exploateringsintäkter	76	126	98	27
Summa verksamhetens intäkter	1 917	2 037	2 036	1

Not 2 Jämförelsestörande intäkter	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2019	Justering 2018
Vinst vid försäljning av mark och byggnader	6	1	1	-
Vinst vid försäljning av maskiner och inventarier	0	7	7	-
Summa	6	8	8	-

Not 3 Verksamhetens kostnader	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2019	Justering 2018
Löner	3 643	3 504	3 504	-
Sociala avgifter	1 129	1 085	1 085	-
Pensionskostnader	327	346	346	-
Material	273	250	250	-
Köp av verksamheter och entreprenader	2 574	2 399	2 399	-
Främmande tjänster	771	702	702	-
Hyror och övriga fastighetskostnader	1 239	1 190	1 190	-
Ekonomiskt bistånd	298	270	270	-
Övriga bidrag och transfereringar	169	167	167	-
Exploateringskostnader	20	76	49	27
Övriga kostnader	95	79	79	-
Summa	10 539	10 067	10 040	27

Not 4 Jämförelsestörande kostnader	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2019	Justering 2018
Avsättning banflytt och breddning av landningsbana, Linköpings flygplats	-	-210	-210	-
Summa	-	-210	-210	-

Not 5 Planenliga avskrivningar	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2019	Justering 2018
Immateriella tillgångar	4	4	4	-
Byggnader och tekniska anläggningar	131	136	117	19
Maskiner och inventarier	76	71	71	-
Nedskrivningar	-	1	1	-
Summa	211	212	193	19

Not 6 Skatteintäkter	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2019	Justering 2018
Preliminär kommunalskatt	7 405	7 082	7 082	-
Slutavräkningsdifferens föregående år	4	-23	-23	-
Preliminär slutavräkning innevarande år	-69	-10	-10	-
Summa	7 340	7 050	7 050	-

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2019	Justering 2018
Inkomstutjämningsbidrag	1 133	1 074	1 074	-
Generella bidrag från staten	65	95	95	-
Regleringsbidrag	113	25	25	-
Kostnadsutjämningsavgift	-311	-314	-314	-
Avgift till LSS-utjämning	-33	-18	-18	-
Summa	967	862	862	-

Not 8 Finansiella intäkter	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2019	Justering 2018
Utdelningar från koncernföretag	159	110	119	-9
Utdelningar från andra företag	24	15	15	-
Ränteintäkter från övriga	26	32	32	-
Ersättning för borgenstäckning, kommunala bolag	28	17	17	-
Ränta på kundfordringar	1	1	1	-
Rabatter	18	17	17	-
Ersättning back-upp garantier	7	7	7	-
Vinst vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	141	166	166	-
Övriga finansiella intäkter	7	5	5	-
Summa	410	370	379	-9

Not 9 Jämförelsestörande finansiella intäkter	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2019	Justering 2018
Avsättning banflytt och breddning av landningsbana, Linköpings flygplats	-	-	-	-
(se not 4) vilket finansieras med tillväxten i de långsiktiga placeringarna.	-	210	210	-
Summa	-	210	210	-

Not 10 Finansiella kostnader	Kommunen 2019	Justerad ÅR 2018	Enl. ÅR 2019	Justering 2018
Bankkostnader	2	2	2	-
Ränteswappar	2	3	3	-
Räntekostnad pension intjänad efter 1998	24	17	17	-
Räntekostnad pension intjänad före 1998	78	65	65	-
Nedskrivning finansiell placering	0	33	33	-
Summa	106	120	120	-

Not 11 Resultaträkningens avvikelse mot budget	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	1 909	1 750	159
Verksamhetens kostnader	-10 532	-10 511	-22
Jämförelsestörande poster	6	0	6
Avskrivningar	-211	-215	4
Intäkter enligt uppdrag	0	100	-100
Verksamhetens nettokostnader	-8 828	-8 876	49
Skatteintäkter	7 340	7 338	3
Generella statsbidrag och utjämning	967	901	66
Kommunal fastighetsavgift	261	263	-2
Summa skatteintäkter och bidrag	8 568	8 502	66
Finansiella intäkter	410	458	-48
Finansiella kostnader	-106	-84	-22
Jämförelsestörande poster	0	0	0
Summa finansnetto	304	374	-69
Resultat före extraordinära poster	45	0	45
Extraordinära intäkter	-	-	-
Extraordinära kostnader	-	-	-
ÅRETS RESULTAT	45	0	45

Noter till resultaträkning Koncernen

Belopp i mnkr om inget annat anges

Not 13 Bolagsskatt	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Periodens skattekostnad	-130	-100
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	0	61
Uppskjuten skatt enl. företagens årsredovisningar	-55	-86
Summa	-185	-125

Noter till balansräkning

Belopp i mnkr om inget annat anges

Not 14 Immateriella anläggningstillgångar	Kommunen 2019	Kommunen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Ingående anskaffningsvärde	29	22	364	366
Inköp	-	7	56	-5
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-1	3
Överföringar	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	29	29	419	364
Ingående ackumulerade avskrivningar	-21	-17	-334	-318
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	4	-
Överföringar	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-3	-4	-12	-16
Utgående ackumulerade avskrivningar	-24	-21	-342	-334
Utgående redovisat värde	5	9	77	31
<i>Genomsnittlig avskrivningstid</i>	<i>1,7</i>	<i>2,3</i>	<i>6,4</i>	<i>1,9</i>

Investerings; minst ett prisbasbelopp samt nyttjandeperiod 3 år eller mer.

Not 15 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Kommunen 2019	Kommunen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Ingående anskaffningsvärde	3 882	3 613	24 865	23 735
Inköp	276	269	429	455
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	1 213	675
Överföringar	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	4 158	3 882	26 507	24 865
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 003	-888	-8 495	-7 912
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	28	20
Överföringar	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-131	-116	-635	-603
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 134	-1 004	-9 102	-8 495
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-9	-9	-199	-237
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Överföringar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	30	38
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-9	-9	-169	-199
Utgående redovisat värde	3 015	2 869	17 236	16 171
<i>Genomsnittlig avskrivningstid</i>	<i>23,0</i>	<i>24,7</i>	<i>27,1</i>	<i>26,8</i>

Investerings; minst ett prisbasbelopp samt nyttjandeperiod 3 år eller mer.

Komponentindelning och komponentavskrivningar tillämpas avseende kommunens anläggningar.

Linjär avskrivning tillämpas. Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i bruk.

Not 16 Pågående nyanläggningar	Kommunen 2019	Kommunen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Ingående anskaffningsvärde	-	-	2 508	1 632
Årets nedlagda utgifter	-	-	2 440	1 947
Färdigställda projekt	-	-	-1 608	-1 065
Årets försäljningar	-	-	-50	-6
Årets nedskrivningar/utrangeringar	-	-	2	-1
Utgående värde pågående nyanläggningar	-	-	3 292	2 508
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-	-	-7	-33
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	3	13
Överföringar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	-24	13
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-	-	-28	-7
Utgående redovisat värde	-	-	3 264	2 500

Not 17 Maskiner och inventarier	Kommunen 2019	Kommunen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Ingående anskaffningsvärde	867	791	19 187	17 997
Inköp	193	76	820	646
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	423	544
Överföringar	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	1 060	867	20 430	19 187
Ingående ackumulerade avskrivningar	-568	-520	-10 827	-9 883
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	9	-	40	-39
Överföringar	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-76	-48	-930	-905
Utgående ackumulerade avskrivningar	-635	-568	-11 717	-10 827
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-2	-2	-543	-517
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	5	-67
Överföringar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	-15	41
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-2	-2	-553	-543
Ingående ackumulerade uppskrivningar	-	-	16	18
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-	-	-2	-2
Utgående ackumulerade uppskrivningar	0	0	14	16
Utgående redovisat värde	423	297	8 174	7 832
Genomsnittlig avskrivningstid	5,6	6,2	8,8	8,7

Investering; minst ett prisbasbelopp samt nyttjandeperiod 3 år eller mer.
Linjär avskrivning tillämpas. Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i bruk.

Not 18 Finansiella anläggningstillgångar	Kommunen 2019	Kommunen 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Aktier och andelar				
Linköpings Stadshus AB	1 634	1 634	-	-
Aktieägartillskott Linköpings Stadshus AB	1 728	1 728	-	-
Summa Linköpings Stadshus AB	3 362	3 362	0	0
Kommuninvest	128	128	128	128
Övriga aktier och andelar	5	5	21	11
Summa aktier	3 495	3 495	149	139
Bostadsrätter	3	3	3	3
Fordringar hos intresseföretag	-	-	19	24
Övriga långfristiga fordringar	-	4	37	43
Summa finansiella anläggningstillgångar	3 498	3 502	208	209

Finansiella anläggningstillgångar; finansiella placeringar som är avsedda att innehas stadigvarande.

Not 19 Pågående exploatering	Kommunen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB	Koncernen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB
Bostadsexploatering								
Ingående balans	181	117	117	-	181	117	117	-
Årets verksamhet	-40	36	86	-50	-40	36	86	-50
Avräknade projekt	-15	-20	-20	-	-15	-20	-20	-
Avslutade projekt	2	-2	-2		2	-2	-2	
Utgående balans	128	131	181	-50	128	131	181	-50
Verksamhetsexploatering								
Ingående balans	52	60	60	-	52	60	60	-
Årets verksamhet	-15	-7	10	-17	-15	-7	10	-17
Avräknade projekt	-5	-28	-28	-	-5	-28	-28	-
Avslutade projekt	-	9	9	-	-	9	9	-
Utgående balans	33	35	52	-17	33	35	52	-17
Omsättningsfastigheter	-	-	-	-	216	187	187	-
Summa pågående exploatering/omsättningsfastigheter	161	166	233	-67	377	353	420	-67

Not 20 Kortfristiga fordringar	Kommunen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB	Koncernen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB
Kortfristiga fordringar, kommunala bolag	0	436	436		0	-	-	
Koncernkontot	-	-	82	-82	-	-	82	-82
Kundfordringar	69	72	72		104	525	525	
Skattefordringar	127	112	112		226	204	204	
Elcertifikat	-	-	-		116	233	233	
Fordran hos staten	891	69	69		891	69	69	
Momsfordran	138	117	117		138	117	117	
Övriga kortfristiga fordringar	5	5	5		207	122	122	

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	383	327	486	-159	816	1 062	1 221	-159
Summa kortfristiga fordringar	1 613	1 137	1 378	-241	2 498	2 332	2 573	-241

Not 21 Kortfristiga placeringar	Kommunen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB	Koncernen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB
<i>Kommunfinans</i>								
Bokfört värde inkl. värdering	214	216	214	2	214	216	214	2
<i>Summa Kommunfinans</i>	214	216	214	2	214	216	214	2
Marknadsvärde inkl. värdering	219	215	215		219	215	215	
Orealiserad vinst/förlust	5	-1	1		5	1	1	
<i>Koncernfinans</i>								
Finanskonto	0	-436	-436		0	-436	-436	
Bokfört värde placeringar	442	439	439		442	439	439	
Bokfört värde koncernfinans	442	2	3	-1	442	2	3	-1
Marknadsvärde	449	3	3		449	3	3	
Orealiserad vinst/förlust	7	0	0		7	0	0	
<i>Långsiktiga placeringar</i>								
Bokfört värde exkl anläggningstillgångar	6 547	6 641	6 634	7	6 547	6 641	6 634	7
<i>Till denna placering tillhör även kommuninvest (se not 18)</i>	128	128	128		128	128	128	
<i>Intern kortfristig placering</i>	32	-	-		-	-	-	
<i>Till denna placering tillhör även likvid från SEB (redov. under kassa/bank)</i>	-	2	2		-	2	2	
<i>Summa långsiktiga placeringar</i>	6 707	6 772	6 765		6 707	6 765	6 765	
Marknadsvärde långsiktiga placeringar inkl. värdering	7 159	6 772	6 765		7 159	6 765	6 765	
Orealiserad vinst/förlust	452	0	0		452	0	0	
<i>Pensionsmedelsplaceringar</i>								
Bokfört värde inkl. värdering	1 699	1 676	1 494	182	1 699	1 676	1 494	182
Marknadsvärde inkl. värdering	1 857	1 675	1 675		1 857	1 675	1 675	
Orealiserad vinst/förlust	158	-1	181		158	181	181	
Summa kortfristiga placeringar	8 902	8 536	8 346	190	8 902	8 536	8 346	190
Marknadsvärde kortfristiga placeringar	9 684	8 665	8 658		9 247	8 658	8 658	
Orealiserad vinst/förlust	622	-2	182		621	182	182	

Not 22 Kassa bank	Kommunen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB	Koncernen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB
Likvida medel kommunkonto	-336	62	62		1	62	62	
Likvida medel koncernkonto	310	82	-	82	143	252	170	82
Utnyttjad checkkredit Nordea	27	-	-		27	-	-	
Summa kassa bank	1	144	62	82	171	314	232	82

Not 23 Eget Kapital	Kommunen 2019	2018	Koncernen 2019	2018
Ingående eget kapital	10 397	10 159	11 839	10 902
Direktbokning mot eget kapital	620	-	620	-8
Årets resultat	45	237	645	945
Utgående eget kapital	11 062	10 397	13 105	11 839
Uppdelning av eget kapital:				
Resultatutjämningsreserv	150	150	150	150
<i>Övriga markeringar:</i>				
Utvecklingsfond	1	1	1	1
Infrastruktur, resecentrum etc.	530	530	530	530
Näringslivsutveckling	4	4	4	4
Jobb, arbetsmarknad, ungdoms- och trygghets-satsningar	3	3	3	3
IT-infrastruktur	9	9	9	9
Kompetensutveckling och omställning	120	120	120	120
Sociala investeringar	22	22	22	22
Events, jubileum, marknadsföring m.m.	12	12	12	12
Utveckling av skolan, IT och läromedel	3	3	3	3
Teknisk utrustning inom äldreomsorgs- och omsorgsområdet	1	1	1	1
Stadsmiljöåtgärder, fritidsanläggningar, asfalt m.m.	3	3	3	3
Barn och ungas yttre och inre miljö	7	7	7	7
Mänskliga rättigheter och arbete med tolerans	12	12	12	12
Jobb, näringsliv	53	53	53	53
Sammanhållen stad	33	33	33	33
Klimat och miljö	32	32	32	32
E-hälsa, digitalisering samt läromedel	29	29	29	29
Ute- och innemiljö skola och omsorg	8	8	8	8
Summa markeringar	1 032	1 032	1 222	1 032
Justering finansiella anläggningstillgångar	190	-	190	-
Övrigt eget kapital	10 030	9 365	10 807	10 807
Summa eget kapital	11 062	10 397	13 105	11 839

Not 24 Förändring eget kapital	Årets resultat	Resultatut- jämningsre- serv	Övrigt eget kapital	Summa eget kapital
Utgående balans enligt 2018-års årsredovisning	237	150	10 010	10 397
Justeringar ändrade redovisningsprinciper av- seende:				
Omklassificering exploateringsinkomster m.m.	-5		594	589
Orealiserat marknadsvärde			190	190
Anteciperad utdelning	-49		-110	-159
Dispositioner föregående års resultat	-183		183	0
Årets resultat 2019	45			45
Belopp vid årets utgång	45	150	10 867	11 062

Not 25 Avsättningar inkl. löneskatt för pensioner	Kommunen 2019	Kommunen 2018
Totalt avsatt till pensioner		
Ingående balans	3 012	2 972
Årets förändring	20	40
Utgående balans	3 032	3 012
Pensioner intjänade före 1998		
Ingående balans	2 481	2 507
Finansiell kostnad	78	65
Årets pensionsutbetalningar	-149	-145
Övrig förändring	10	53
Utgående balans	2 420	2 481
Avgår: Nästa års utbetalningar redovisas som kortfristig skuld	-143	-142
Summa	2 277	2 339
Pensioner intjänade efter 1998		
Ingående balans	704	624
Finansiell kostnad	24	17
Årets pensionsutbetalningar	-32	-28
Övrig förändring	92	91
Utgående balans	788	704
Avgår: Nästa års utbetalningar redovisas som kortfristig skuld	-32	-31
Summa	756	673
Totala pensionsåtaganden	3 208	2 972
Avgår: Nästa års utbetalningar redovisas som kortfristig skuld	-176	-173
Utgående balans avsättning till pensioner	3 032	3 012
<i>Antal politiker med rätt till visstidspension enligt PBF:</i>	1	4
<i>Antal tjänstemän med rätt till visstidspension</i>	-	-
<i>Utredningsgrad, %</i>	98	98
<i>Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda är beräknade enligt RIPS 17.</i>		
Extern placering för pensionsförpliktelser:		
Avsatt till pensioner intjänade före 1998	2 420	2 481
Marknadsvärde placerade medel, pensioner intjänade före 1998	1 069	974
<i>Andel avsättning som täcks av marknadsvärde placerade medel</i>	44,2%	39,2%
Avsatt till pensioner intjänade efter 1998	788	704
Marknadsvärde placerade medel, pensioner intjänade efter 1998	788	704
<i>Andel avsättning som täcks av marknadsvärde placerade medel</i>	100,0%	100,0%
Avsatt till pensioner, totalt	3 208	3 185
Marknadsvärde placerade medel pensioner	1 857	1 678
<i>Återlånade medel</i>	1 351	1 507

Not 26 Andra avsättningar	Kommunen 2019	2018	Koncernen 2019	2018
Avsättning för deponi				
Ingående balans	-	-	95	96
Periodens avsättningar	-	-	2	-
lanspråktaget/återfört under året	-	-	-	-1
Utgående balans	-	-	97	95
Avsättningar för skatter				
Ingående balans	-	-	1658	1 564
Årets avsättningar	-	-	-	-
lanspråktaget/återfört under året	-	-	-	-61
Utgående balans	-	-	1 658	1 503
Avsättning banflytt Linköpings flygplats				
Ingående balans	197	-	197	-
Periodens avsättningar	-	210	-	210
lanspråktaget/återfört under året	-2	-13	-2	-13
Utgående balans	195	197	195	197
Avsättning, ersättning för pensioner RTÖG*				
Ingående balans	26	25	26	25
Årets avsättning	3	1	3	1
Utgående balans	29	26	29	26
*Räddningstjänstförbundet i Östra Götaland				
Övriga avsättningar				
Ingående balans	2	2	39	31
Periodens avsättningar/ombokning	-	-	-	8
lanspråktaget/återfört under året	-	-	-6	-
Utgående balans	2	2	33	39
Summa andra avsättningar	226	225	2 012	1 860

Not 27 Långfristiga skulder	Kommunen 2019	2018	Koncernen 2019	2018
Lån med förfallotidpunkt 1-5 år från balansdagen	-	-	10 076	8 554
Lån med senare förfallotidpunkt	-	-	2 244	1 547
Summa långfristiga skulder	0	0	12 320	10 101

Not 28 Investeringsbidrag	Kommunen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB
Pågående investeringsbidrag				
Vid årets början	232	225	225	
Årets bidrag	25	101	101	
Årets aktivering av bidrag	-188	-94	-94	
Återföring av pågående exploateringsbidrag (ny red princip)	-40	-40		-40
Summa	29	192	232	-40
Aktiverade investeringsbidrag				
Ingående skuld investeringsbidrag	785	689	689	
<i>Aktiverat under året</i>	188	96	96	
<i>Utrangerade exploateringsinkomster</i>	-659	-659		-659
Utgående skuld investeringsbidrag	314	126	785	-659
Ingående ack upplösning av investeringsbidrag	-101	-78	-78	
Årets upplösning	-27	-43	-23	-20
Utrangerade exploateringsinkomster	76	76		76
Utgående ack. upplösning av investeringsbidrag	-52	-45	-101	56
Summa	262	81	684	-603
Summa investeringsbidrag	291	274	917	-643

Not 29 Kortfristiga skulder	Kommunen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB	Koncernen Enl. ÅR UB 2019	IB 2019	Enl. ÅR UB 2018	Justering UB-IB
Räntebärande								
Kortfristiga skulder, kommunala bolag	746	518	518		-	-	-	
Upplupen kostnad swap	1	1	1		1	1	1	
Skulder till kreditinstitut	-	-	-		6 414	7 013	7 013	
Ej räntebärande								
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	280	-	-		280	-	-	
Leverantörsskulder	735	368	368		1 019	883	883	
Personalens källskatt och införsel	75	83	83		75	83	83	
Skulder till staten	62	63	63		62	63	63	
Övertidsskuld inkl. sociala avgifter	16	17	17		16	17	17	
Semester- och ferielöneskulder inkl. löneskatt	238	235	235		238	235	235	
Upplupna sociala avgifter	94	100	100		94	100	100	
Upplupen pension individuell del	192	183	183		192	183	183	
Kommande års pensionsutbetalningar	176	173	173		176	173	173	
Utnyttjad checkkredit	27	-	-		27	-	-	
Övriga kortfristiga skulder	5	10	10		19	-61	-61	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	150	190	190		1 399	1 750	1 750	
Exploateringsinkomster bostadsområden	174	162	175	-13	174	162	175	-13
Exploateringsinkomster arbetsområden	37	29	29		37	29	29	
Periodiserade flyktingmedel	-	2	2		-	2	2	
Summa kortfristiga skulder	3 008	2 133	2 146	-13	10 223	10 632	10 645	-13

Not 30 Panter och ansvarsförbindelser	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Fastighetsinteckningar	-	-	402	402
Företagsinteckningar	-	-	60	105
Bankmedel för finansiell handel	-	-	99	49
Andra säkerställda säkerheter	-	-	5	4
Summa	-	-	566	560

Not 31 Borgensförbindelser inkl. kommunala bolag	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kommunala bolag				
Linköpings Stadshus AB	7 625	7 375	7 625	7 375
AB Stångåstaden	5 025	4 475	5 025	4 475
Lejonfastigheter	3 600	3 250	3 600	3 250
Tekniska verken	1 565	775	1 565	775
Summa	17 815	15 875	17 815	15 875
Borgen för pensionsåtaganden i kommunala bolag				
Tekniska verken i Linköping AB	8	8	8	8
Sankt kors	-	-	-	-
Summa	8	8	8	8
Summa kommunala bolag	17 823	15 883	17 823	15 883
Övriga				
Kommunalt ansvarstagande egnahem	-	-	-	0
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	-	-	5	-
Summa	0	0	5	0
Totala borgensförbindelser	17 823	15 883	17 828	15 883

Not 32 Förmögenhet i stiftelser förvaldade av kommunen	Kommunen	
	2019	2018
Gemensamt förvaldade stiftelser	244	220
Carlstedtska stiftelsen	127	110
Pihlströms stiftelse	32	28
Summa	403	358
Westman-Wernerska stiftelsen, inkl. forskningsmedel	355	257
Summa stiftelser	758	615

Noter kassaflödesanalys kommunen

Belopp i mnkr om inget annat anges

Not 33 Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	Kommunen 2019	2018
Förändring pensionsskuld inkl. avsättning pensioner RTÖG	22	41
Avsättning banflytt Linköpings flygplats	-	210
lanspråktagande avsättning Linköpings flygplats	-2	-13
Nedskrivning finansiell placering	-	33
Justering av ingående marknadsvärde med anledning av ny lagstiftning	190	-
Justering anteciperad utdelning med anledning av ny rekommendation om intäkter	-159	-
Justering av exploateringsinkomster med anledning av ny rekommendation om intäkter	589	-
Utrangering investeringsbidrag med anledning av ny rekommendation om intäkter	-583	-
Realisationsvinst försäljning anläggningstillgångar	-6	-8
Investeringsbidrag, periodiserade över nyttjandetiden	-27	-23
Summa	24	240

Not 34 Nettoinvesteringar i immateriella anläggningstillgångar	Kommunen 2019	2018
Programvarulicenser	-	-7
Summa	-	-7

Not 35 Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar	Kommunen 2019	2018
Bruttoinvesteringar		
Markinköp	-	8
Maskiner och inventarier	239	101
Verksamhetsfastigheter		-
Publika fastigheter		-
Gator, vägar och parkeringar	95	122
Beläggning	30	30
Parker	89	52
Trafikåtgärder	14	50
Stadsmiljöåtgärder	17	16
Övriga investeringar	25	8
Summa bruttoinvesteringar	509	386
Investeringsbidrag		
Fastigheter	-	-
Gator, vägar och parkering	-22	66
Parker	3	8
Trafikåtgärder	4	26
Stadsmiljöåtgärder	1	0
Övrigt investeringsbidrag	-1	3
Summa investeringsbidrag	-15	-103
Summa	494	283

Not 36 Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Kommunen 2019	2018
Försäljning av tomter och mark	6	23
Övrig försäljning av maskiner och inventarier	-	1
Summa	6	24

Övriga tilläggsupplysningar

Ej uppsägningsbara operationella leasingav- tal. Belopp mnkr	Avgifter med förfall inom 1 år	Avgifter med förfall senare än 1 men innan 5 år	Avgifter med förfall senare än 5 år
Tillgångsslag			
Hyror, kommunala bolag	769	1 709	1 490
Hyror, privata hyresvärdar	384	927	825
Leasingavgifter, fordon	2	4	0
Summa	1 155	2 640	2 315

Redovisningsprinciper och upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed med tre undantag; redovisning av pensionsskuld, redovisning av statsbidrag för ökat bostadsbyggande samt marknadsvärdering av kommunens finansiella tillgångar.

Redovisning av pensionsskuld

Linköpings kommun redovisar, enligt beslut i kommunfullmäktige 1998-02-24, samtliga pensionsåtaganden enligt den så kallade fullfonderingsmodellen. Det innebär att samtliga pensionsåtaganden för kommunens anställda redovisas som en avsättning. Kommunen följer därmed inte lagen om kommunal redovisning.

Enligt lagen ska endast den del av de kommunanställdas pensioner som är intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning, den så kallade blandmodellen. Om Linköpings kommun hade redovisat sina pensionsåtaganden utifrån blandmodellen skulle årets resultat försämrats med 60,9 miljoner kronor.

Redovisning av statsbidrag för ökat bostadsbyggande

Linköping erhöll i slutet på 2018 ett generellt statsbidrag för ökat bostadsbyggande med 24,3 miljoner kronor. Eftersom beslutet om statsbidragets storlek kom så sent har statsbidraget budgeterats och förbrukats under 2019. Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation skulle bidraget redovisats som en intäkt år 2018.

Riksdagen har, i samband med beslut om statens budget för 2019, beslutat att avveckla statsbidrag för ökat bostadsbyggande.

Ändrade redovisningsprinciper 2019

Med anledning av den nya kommunala redovisningslagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning som tillämpas från och med räkenskapsår 2019 har Rådet för kommunal redovisning (RKR) gjort en översyn av samtliga rekommendationer. Översynen har till stor del handlat om att anpassa rekommendationerna till den nya lagen, men det har även gjorts vissa tillägg och förtydliganden.

Några av de nya reglerna får stor betydelse för Linköpings kommun då kommunen har stora externa placeringar och årliga utdelningar från kommunens bolag. Det är främst följande förändringar som kommer att påverka Linköpings möjlighet att budgetera och redovisa finansiella intäkter och utdelningar och därmed kunna använda dessa som en finansiering i resultaträkningen.

Marknadsvärdering av kommunens finansiella tillgångar

Enligt den nya lagen ska finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring värderas till verkligt värde från och med 2019. Reglerna innebär att finansiella tillgångar ska marknadsvärderas och värderingsförändringen ska påverka bokfört resultat.

Det betyder att finansnettot kommer att samvariera med utvecklingen på finansmarknaderna i betydligt större utsträckning än tidigare. Prognoser kommer att bli svåra att göra. Då kommunen har stora placeringar (drygt 9,2 miljarder) får förändringarna stora konsekvenser. Därför har en genomgång av konsekvenserna och en översyn av upplägget för kommunens externa placeringar påbörjats.

I avvaktan på att översynen ska bli klar redovisas kommunens finansiella intäkter för finansiella tillgångar i bokslutet för 2019 i enlighet med tidigare gällande lagstiftning om redovisning av finansiella tillgångar. Om en marknadsvärdering hade gjorts skulle årets resultat förbättrats med 645 miljoner kronor men det hade inte påverkat balanskravsresultatet. När beslut har fattats om upplägg för kommunens externa placeringar, vilket beräknas ske under 2020, kommer en anpassning att göras till den nya lagen.

Enligt den nya lagen ska övervärden som uppstått innan införandet av den nya lagen den 1 januari 2019 bokförs direkt mot eget kapital. Eftersom kommunen har för avsikt att anpassa sin redovisning till den nya lagen under 2020 har kommunen valt att göra denna justering redan under 2019 då den inte får någon resultatpåverkan för kommunen. Justeringen är gjord som en värde reglering direkt mot eget kapital med 190 miljoner kronor.

Redovisning av intäkter

Utdelning från kommunens bolag

Rådet för kommunal redovisnings rekommendation RKR R2 om intäkter som gäller från och med 2019 innebär att utdelning ska redovisas först när beslut om utdelning fattats på bolagsstämman, vilket innebär att anteciperad utdelning inte längre kan redovisas.

Bokslutet för 2019 är beräknad utifrån den nya lagen vad gäller anteciperad utdelning och bokslutsresultatet för 2018 har justerats då det är en förändrad redovisningsprincip vilket medför en minskning av 2018 års resultat med 49 miljoner kronor på grund av den ändrade redovisningsprincipen.

Exploateringsredovisning

Även kommunens exploateringsredovisning påverkas med stora belopp av anpassningen till de förändrade redovisningsreglerna. Det är främst Rådet för kommunal redovisnings rekommendation RKR R2 som medför förändringar. Enligt rekommendationen RKR R2 Intäkter, får endast offentliga bidrag initialt skuldredovisas för att sedan succesivt intäktsredovisas över tillgångens nyttjandeperiod.

Normeringen innebär att exploateringsintäkter inte längre får periodiseras mot avskrivningar, vilket Linköpings kommun tidigare har tillämpat. Dessa intäkter ska istället intäktsföras senast när anläggningen som intäkten ska finansiera är färdigställd.

Vid övergång till ny redovisningsprincip har en retroaktiv justering gjorts av tidigare exploateringsintäkter. Det innebär att 603 miljoner kronor som låg i 2018 års bokslut har lösts upp och återförts från långfristiga skulder mot ingående eget kapital 2019. Den förändrade redovisningsprincipen har även påverkat resultatet 2019 med minus 17 miljoner kronor (ökade kostnader samhällsbyggnadsnämnden 44 miljoner kronor, ökade intäkter exploateringsverksamheten 16 miljoner kronor samt ökade interna ränteintäkter under centralt under intern finansiering 11 miljoner kronor). För 2018 försämras resultatet med netto minus 5 miljoner kronor.

Intäkter

Intäkter redovisas när det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Statsbidrag

Specialdestinerade statsbidrag som är prestationsbaserade periodiseras till den period där prestationerna har bokförts. Icke prestationsbaserade statsbidrag bokförs i den period som bidraget avser.

Generella statsbidrag redovisas enligt kontantmetoden och bokförs i samband med utbetalning.

Kostnader

Hyra/Leasing

Kommunen har inga finansiella leasingavtal. Kommunens åtaganden i form av hyresavtal för fastigheter redovisas som operativa leasingavtal i en tilläggsupplysning fördelat på hyror från kommunala bolag respektive hyror från privata hyresvärdar. I tilläggsupplysningen redovisas även leasingavgifter avseende fordon.

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning, det vill säga med lika stora nominella belopp varje år. Avskrivningen görs utifrån anskaffningsvärdet och påbörjas normalt månaden efter inköp/färdigställande. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Avskrivningstiderna bestäms individuellt för varje investering utifrån bedömd nyttjandeperiod. En tillgång ska delas upp på olika komponenter och skrivas av separat om den förväntade skillnaden i förbrukning mellan de olika komponenterna är väsentlig.

I tabellen nedan framgår intervall för nu tillämpade avskrivningstider

Avskrivningstider	Från år	Till år
Immateriella tillgångar	3	5
Verksamhetsfastigheter	3	70
Publika fastigheter	3	70
Fastigheter för annan verksamhet	33	33
Maskiner	3	15
Inventarier	3	30
Bygginventarier	5	10
Bilar och transportmedel	5	15
Förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen	3	45

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 5 miljoner kronor. För 2019 redovisas inga jämförelsestörande poster.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en bedömd nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp (46 500 kronor för 2019) och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar

Samtliga immateriella tillgångar är externt förvärvade och redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar enligt RKR 11.4. I anskaffningsvärdena ingår inga lånekostnader.

Komponentredovisning

Linköpings kommun har bedömt att anläggningar med ett bokfört värde som överstiger 5 miljoner kronor utgör ett väsentligt underlag för att fördela investeringen på ingående komponenter. Investeringar med ett lägre bokfört värde delas inte upp i komponenter utan skrivs av i sin helhet.

Återställning

Linköpings kommun bedömer att de inte äger anläggningar som kräver omfattande återställningsarbeten, varför ingen särskild redovisningsprincip finns framtagen för sådant återställande.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas som långfristiga eller kortfristiga poster beroende på deras karaktär.

Linköpings kommun har fyra olika portföljer för finansiella placeringar:

1. Kassa/bankkontolikviditet eller likvida penningmarknadsplaceringar som ska täcka löner, hyror och fakturabetalningar de närmaste 90 dagarna.
2. Likviditetsportfölj. Överskottslikviditet utöver ovan placeras i räntebärande tillgångar med låg ränte- och kreditrisk, avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen en gång per budgetperiod.
3. Långsiktig placeringsportfölj. Placeringar i aktier och räntepapper med mera. Avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen en gång per budgetperiod.
4. Pensionsmedelsplaceringar. Avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen en gång per budgetperiod.

Redovisning av derivat och säkringsredovisning

Kommunen har inga lån. Därför används inga säkringsinstrument för att säkra kommunens lånekostnader.

Avsättningar

Avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp.

Avsättning för pensioner

Linköpings kommun redovisar, enligt beslut i kommunfullmäktige 1998-02-24, samtliga pensionsåtaganden enligt den så kallade fullfonderingsmodellen. Det innebär att samtliga pensionsåtaganden redovisas som en avsättning. Även pensionsåtagandena för kommunens politiker redovisas som en avsättning. Förpliktelser för pensionsåtaganden är beräknade enligt RIPS¹⁰ och särskild löneskatt 24,26 procent.

¹⁰ RIPS = Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld

Avsättning för banflytt och breddning av landningsbana vid Linköpings flygplats

Under 2018 gjordes en avsättning på 210 miljoner kronor för banflytt och breddning av landningsbana vid Linköpings flygplats enligt beslut i KF 2016-02-16. Avsättningen minskas med en årlig ersättning från SAAB utifrån nedlagda investeringar.

Avsättning, ersättning för pensioner till Räddningstjänsten östra Götaland (RTÖG)

Linköpings kommun ska ersätta RTÖG för sin del av RTÖG:s pensionsskuld för SAP-R¹¹. Skulden fördelas utifrån invånarantal i respektive kommun. Linköpings kommun redovisar den prognostiserade ersättningen för pensionskulden, inklusive löneskatt till RTÖG som en avsättning.

Avsättning, kapitaltäckningsgaranti Linköpings Trädgårdsförening Park

Linköpings kommun garanterar eventuella framtida underskott för Stiftelsen Linköpings Trädgårdsförening Park till följd av stiftelsens pensionsåtaganden.

Sammanställd redovisning

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen omfatta all verksamhet som bedrivs av kommunen oavsett om det bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform. I den sammanställda redovisningen ingår Linköpings kommun och koncernen Linköpings Stadshus AB. Övriga företag där kommunen har ett väsentligt inflytande bedöms vara för små för att det ska vara meningsfullt att konsolidera dem i räkenskaperna.

Konsolideringsmetoden är proportionell konsolidering och används för de största bolagen med stor påverkan på både resultat och balans. I övrigt tillämpas full konsolidering. Klassificering av skulder och tillgångar styrs av kommunens redovisningsprinciper. Obeskattade reserver har efter avdrag för uppskjuten skatt hänförs till eget kapital. Den uppskjutna skatteskulden redovisas under avsättningar. Företagen följer skattelagstiftningens krav på aktivering.

---

¹¹ SAP-R = Särskild avtalspension för räddningstjänstpersonal

Årets verksamhet i kommunkoncernen

De kommunala nämnderna

Uppföljning av mål och inriktning

Kommunfullmäktige beslutar om kommunövergripande mål som nämnderna arbetar mot genom nämndmål och förvaltningarnas verksamhetsplan. De kommunövergripande målen beskriver den önskade utvecklingen och inriktningen för verksamheten under budgetperioden.

För varje kommunövergripande mål finns ett antal KS-indikatorer och för varje indikator har ett årsmål satts. Årsmålet anger vilken nivå som ska uppnås respektive år och sätts utifrån nuläge, förutsättningar, prioriterings- och ambitionsnivå. Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen grundas på nämndernas bedömning av måluppfyllelsen, KS-indikatorer och nämndernas övriga rapportering av verksamheten i nämndernas verksamhetsberättelser. Nämndmålen relevans och betydelse för de kommunövergripande målen varierar varför nämndmålen kan viktas olika i den samlade bedömningen. Avseende KS-indikatorerna saknas utfall för ett antal indikatorer då de antingen publiceras med viss eftersläpning eller inte publiceras årligen, detta innebär att indikatorutfallet haft en mindre betydelse i bedömningen.

Den samlade bedömningen är att de verksamhetsmässiga målen bidrar till en god ekonomisk hushållning. I närmast efterföljande avsnitt redovisas måluppfyllelse för helår 2019 samt ett urval resultat, effekter och aktiviteter som speglar utvecklingen inom de kommunövergripande målen utifrån nämndernas verksamhetsberättelser. I det här avsnittet sammanfattas också den sammantagna utvecklingen för de kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdragen och KS-indikatorer. Varje nämnd redovisar i sina respektive verksamhetsberättelser en uppföljning av nämndens mål och inriktning.

Bedömningens utgångspunkter

- **Ett kommunövergripande mål bedöms som uppfyllt** när 75-100% av nämndmålen är uppfyllda. KS-indikatorerna visar sammantaget en positiv utveckling.
- **Ett kommunövergripande mål bedöms som delvis uppnått** när 50-74% av nämndmålen är delvis uppfyllda. KS-indikatorerna visar sammantaget en delvis positiv utveckling.
- **Ett kommunövergripande mål bedöms som ej uppnått** när 0-49% av nämndmålen inte är uppfyllda. KS-indikatorerna visar sammantaget en negativ utveckling.

I de fall en bedömning av nämndmålen inte gjorts och/eller utfall för KS-indikatorerna inte finns ingår det inte i beräkningen.

Uppfyllelse av kommunfullmäktiges övergripande mål

Målområde Samhälle

Trygg och attraktiv kommun

Det kommunövergripande målet är delvis uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att sju av femton underliggande nämndmål för området är uppfyllda. Sju är delvis uppfyllda och ett är ej uppfyllt. I bedömningen tas även hänsyn till KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

I skolan har elevernas skolresultat utvecklats positivt i vissa avseenden, dock har andelen behöriga till yrkesprogram minskat med 1,3 procentenheter. Försämringen beror på att andelen behöriga flickor minskat med 3,1 procentenheter. Under året har pojkars genomsnittliga meritvärde ökat, medan flickors resultat har sjunkit. Inom gymnasieskolan har andelen elever som slutfört sin utbildning med examen inom tre år och de genomsnittliga betygspoängen ökat.

Spridning i resultat mellan elever ökar. Allt fler elever får höga betyg, samtidigt som fler får låga betyg. Skillnaderna i resultat mellan elever boende i socioekonomiskt utsatta områden och övriga områden ökar också över tid. Ett arbete har påbörjats för att stärka samarbetet mellan kommunens förvaltningar för att gemensamt möta barn och elever som lever i socialt utsatta situationer.

Kommunen har under 2019 erhållit statsbidrag från Delegationen mot segregation (Delmos) via Tillväxtverket, för arbete med att minska och motverka segregation. Bidraget har främst använts som del i kommunens arbete med ”500-satsningen”, stadsdelssamordning, etablering av mötesplatsen ”Berga by” samt gemensamt lärande och samordning.

Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet har varit prioriterat under året, och kommunen har arbetat för att öka tryggheten. Under året har samordningen med polisen stärkts och kommunen har infört ordningsvakter i ett s.k. LOV 3 § område i Linköpings city. Den första utvärderingen av verksamheten efter fyra månader visade på att ordningsvakternas samverkan med polisen fungerat mycket bra och att ordningsvakterna har en trygghetsskapande effekt. Stångåstaden har infört trygghetsvårdar i Ryd och särskilda bevakningsinsatser har skett löpande på förekommen anledning.

Under året ökade Linköpingsbornas upplevda trygghet på gator och torg samt kring det egna bostadsområdet kvälls- och nattetid jämfört med 2018. Andelen som upplever offentliga parker som trygga kvälls- och nattetid har dock minskat med två procentenheter. Samhällsbarometern som presenteras av företaget PE (Projektengagemang) visade att Linköpings invånare är bland de tryggaste i Sverige i landets större städer. I Samhällsbarometern är det invånarna i Sveriges 20 största städer som fått betygsätta levnadssituationen i sin stad och av rapporten framgår att 70 procent av invånarna i Linköping har angett att de känner sig trygga i sin stad.

Kommunen har arbetat med att skapa boendeplatser för målgrupper inom socialpsykiatri och LSS. Det pågår ett arbete med att ställa om andra boenden/lokaler för att möta behovet. Inom äldreomsorgen pågår en kontinuerlig omställning av platser för att möta behoven av boende med främst demensinriktning. Att ha en flexibilitet i verksamheterna för att kunna möta aktuella behov är en fortsatt utmaning.

Under året har kommunfullmäktiges utskott genomfört 11 medborgardialoger vilket nästan är en fördubbling gentemot föregående år. Utifrån resultat från medborgardialoger har arbete bedrivits för att utveckla en mötesplats i stadsdelen Berga (Berga By). Under 2019 har en mål- och strategiplan för 2020 tagits fram. Utvecklingen innebär en samlokalisering i Berga slott av biblioteksverksamhet, Kontakt Linköping, ungdomsverksamhet och områdesbaserad socialtjänst. Vidare har beställning av utveckling av utemiljön gjorts under 2019. En plan för resterade lokaler och utemiljö planeras att tas fram under 2020.

Sammanlagt färdigställdes 843 bostäder under 2019, vilket är en minskning med 519 jämfört med år 2018. Antalet påbörjade lägenheter uppgick till 1 373 vilket är en ökning med 772 jämfört med 2018. Kommunen har en fortsatt god sammantagen planberedskap med cirka 6 500 bostäder i pågående detaljplaner. Flertalet större detaljplaner, såsom detaljplanen för Djurgården och Stolplyckan, har på grund av sent uppkomna komplexa planeringsförutsättningar förskjutits i tid och, istället för planerat antagande i december 2019, kommer att antas i början av 2020.

Klimatsmart kommun

Det kommunövergripande målet är delvis uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att fyra av tio underliggande nämndmål för området är uppfyllda. Fem är delvis uppfyllda och ett av nämndmålen har inte kunnat bedömas per den 31 december. I bedömningen tas även hänsyn till KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

För att nå klimatmålen pågår ett fortlöpande förändringsarbete inom kommunens nämnder och bolag. Insatserna har inriktats på att fortsätta informera och engagera medborgare, integrering av energi- och miljöaspekter i upphandling, driva Linköpingsinitiativet, interna åtgärder inom Grön resplan och enligt kommunstyrelsens handlingsplan för kemikaliearbete samt på att stödja företag med hjälp av energi- och klimatcoacher samt rådgivning. Även om det totala utsläppet har minskat med 25 procent per invånare mellan 2009 och 2017 är bedömningen att det, även om befintliga beslut om kommande satsningar inkluderas, kommer bli mycket svårt att nå målet om ett koldioxidneutralt Linköping 2025. Under året inrättades ett Klimatråd för att diskutera hur kommunen ska arbeta framåt när det gäller klimatfrågor och inklusive målet om koldioxidneutralitet 2025.

För att nå koldioxidmålet samarbetar kommunen både med de egna bolagen och inom Linköpingsinitiativet som är ett nätverk där Region Östergötland, Tekniska Verken och det privata näringslivet ingår med några av de mest elintensiva företagen. Deltagare ska genom tydliga och tidsatta energi- och klimatmål minska sina utsläpp av koldioxid för att bidra till att nå klimatmålet.

Mätdata på Hamngatan visar 23 överskridanden av miljökvalitetsnormens dygnsmedelvärde för partiklar, PM10, under 2019. Det är en ökning med 11 dygn jämfört med 2018. Ökningen förklaras av att vädret snabbt slog om till värme i slutet av april och ett torrt vårväder som skapade höga partikelhalter samt ombyggnationen av parkeringshuset som pågått precis vid kommunens mätstation. I april drog även Saharasand in över Södra Sverige vilket gav höga partikelhalter i bland annat Linköping.

Linköping strävar efter ett hållbart trafiksystem med en färdmedelsfördelning där andelen som åker cykel eller åker kollektivtrafik ökar, till förmån för bilåkandet. För att stimulera detta byggs cykelinfrastrukturen ut kraftigt och en utbyggnad av gång- och cykelvägar har genomförts för att öka trafiksäkerheten. Cykellänken¹² till Skäg-

¹² Cykellänk är ett nytt koncept som realiserats i Linköping. Cykellänkarna är gestaltade för en effektiv framfart, med breda komfortabla stråk för såväl cyklister som gående. Kännetecknande för cykellänkarna är en tydlig markering var gående respektive cyklister skall vistas, utökad sopsaltning och en tidigare sandupptagning på våren.

getorp har invigts och ett antal gång- och cykelvägar har försetts med ny belysning, breddats eller fått ny beläggning under 2019. En ny gång- och cykelväg, med Cykellänksstandard, har byggts utmed Brokindsleden mellan Ekholmsvägen och Uvebergsvägen. Även åtgärder för att förbättra tillgängligheten och tryggheten för vintercykling och för gående har vidtagits genom en utökning med 2 mil av gång- och cykelstråk som såväl sopas och saltats.

En av strategierna i naturvårdsprogrammet är att utveckla arbetet med ekosystemtjänster och grön infrastruktur som verktyg för en långsiktigt hållbar stadsbyggnad. Ekosystemtjänster är något som Linköpings kommun redan arbetar med inom planering, genomförande och drift. För att nå längre finns behov av ett samlat ekosystemtjänstperspektiv för samhällsbyggandet med riktlinjer för identifiering, värdering och ställningstaganden. Ett arbete med framtagande av riktlinjer för ekosystemtjänster och riktlinjer för ekologisk kompensation pågår och beräknas slutföras under 2020. Nya våtmarker vid Ullaberg och Mossen (mellan Ullstämman och Sturefors) har skapats under året. Detta kommer att främja den biologiska mångfalden, fågellivet samt områdets rekreativvärde.

Kommunen har initierat projektet Fossilt till förnybart. Genom projektet utreds ett antal lantbruk, fastighetsägare, övriga företagare och småhusägare som värmer sina lokaler med fossil olja samt hur stor mängd olja som förbrukas i uppvärmningssyfte. Projektet drivs av bygg- och miljönämnden genom miljökontoret med beräknat projektavslut 2020.

Linköpings kommun har antagits i Svenska FN-förbundets och SKR:s gemensamma projekt Glokala Sverige. Projektet handlar främst om att kommunicera och utbilda kring Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling, i kommuner och regioner.

I jämförelse med andra kommuner ligger Linköpings kommun i framkant i arbetet med Agenda 2030. I en kommunranking som tidningen Dagens samhälle har gjort hamnar Linköping på andra plats av 108 kommuner i gruppen ”Städer och stadsnära kommuner”.

Attraktiv kommun

Det kommunövergripande målet är delvis uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att sju av tolv underliggande nämndmål för området är uppfyllda. Fem är delvis uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Under året har ett antal evenemang arrangerats. Kommunen har medverkat vid Skäggetorp Street festival, Barnkulturfestival i Mahoniadalen, I dare you – Linköping Contemporary Circus Festival, Vinterljus och under sommaren fick Linköping sin första sommargågata. Sträckan för Sommargågatan var Storgatan mellan Läroverksgatan och S:t Larsgatan. Området möblerades om och en miljö som inbjuder till ett ökat folkliv skapades. Längs sommargågatan skapades även en guide med saker som kan göras för att bidra till en mer hållbar utveckling. Beslut om att införa Sommargågata även under 2020 har tagits. Beslutet grundar sig på de enkätundersökningar som är gjorda för att inhämta Linköpingsbornas och näringsidkarnas synpunkter från årets sommargågata, där resultatet visar att de flesta är nöjda eller mycket nöjda med sommargågatan.

Evenemanget Vinterljus arrangerades i december med syfte att göra innerstaden och stadskärnan mer attraktivt. Vinterljus skapar samtidigt trygghet genom att tillföra områden och platser mer ljus. Till exempel har platser som upplevts mörka och otrygga fått nya arkitektoniska och konstnärliga värden.

Utställningsverksamheten vid Linköpings konsthall har presenterat 19 utställningar i konsthallen och har haft 32 700 besök, vilket är en ökning med 5 500 besökare jämfört med 2018. Det är det högsta antalet besökare under hela 2010-talet. Linköping Offentlig Konst har färdigställt 16 nya offentliga konstverk, vilket är en ökning med sex verk jämfört med 2018. Uppförandet av de nya verken har skett i samarbete med fastighetsbolagen Sankt Kors, Lejonfastigheter AB och Botrygg. Friluftsmuseet Gamla Linköping får även i år högt betyg av Swedish Welcome och av kultur- och fritidsnämndens undersökningar framgår att andel som upplever att uttrycksformerna inom kultur och fritid håller en hög kvalitet har ökat med nästan 15 procentenheter jämfört med 2018.

Kommunens parker är viktiga mötesplatser för flera olika former av aktiviteter. Parkerna utvecklas därför löpande för att skapa bra funktioner och attraktiva miljöer som människor i olika åldrar vill vistas i. Under året har parkerna restaurerats med nya gång- och cykelvägar, lek- och aktivitetsparker samt ny belysning. I samverkan med Linköpings universitet, Uppsala universitet och spelföretag har Linköpings första uppkopplade lekplats projekteras i Magistratshagen, mellan Stolplyckan och universitetssjukhuset. Som en del i arbetet med att förvalta och utveckla offentliga miljöer har ett även ett antal åtgärder vidtagits för en hög tillgänglighet oavsett funktionsvariation.

Flera åtgärder genomförs och planeras för att öka kapaciteten för kommunens olika trafikslag och ett funktionellt trafiksystem. Utbyggnaden av Cykellänkar, kapacitetshöjande åtgärder på yttre ring, renoveringen av broar, etablering och tillgänglighetsanpassning av busshållplatser, utvecklingen av cykelparkeringen på och projektering och byggnation av gång- och cykelvägar är ett urval av åtgärderna under året.

Arbete med landsbygdsutveckling fortlöper där samtliga nämnder under året haft i uppdrag att prioritera landsbygdsaspekterna. Inom ramen för kommunfullmäktiges nya utskott för medborgardialog har antalet medborgardialoger på landsbygden ökat jämfört med tidigare. I rapporten ”Kommunens samlade arbete med landsbygdsutvecklingen – återsrapportering av ett budgetuppdrag, december 2019” beskrivs hur utvecklingsuppdraget har fullföljts i nämnderna (KS 2019-12-17 § 398). Av rapporten framgår att landsbygdsutveckling har prioriterats i nämnderna men att samordningen mellan förvaltningarna kan fortsätta stärkas. Etableringen av förvaltningsövergripande samverkansforum för ekologisk respektive social hållbarhet är en del i att möjliggöra ökad samordning och erfarenhetsutbyte inom bland annat landsbygdsutveckling.

Under året har Linköping jämförts och rankats i olika sammanhang och i ett antal undersökningar genomförda av kommunen och privata företag har medborgarna tyckt till om kommunen. Tidskriften Fokus placerade återigen Linköping högt i sin årliga ranking ”Bäst att leva”. Linköping kom på andra plats i kategorin ”Större städer och kommuner nära större stad” och på plats elva i den totala rankingen. Genom en medborgarenkät inom verksamheterna inom samhällsbyggnad mäter kommunen bland annat upplevelsen av stadsmiljön, renhållning och arkitekturen samt kvaliteten på ny- och ombyggnationer. Generellt sett är nöjdheten hög inom alla verksamhetsformer. Årets medborgaundersökning visar att de allra flesta upplever att det är enkelt att gå där de själva bor och i stadsmiljön. 87 procent anger att det är enkelt att cykla där de bor medan 71 procent anger att det är enkelt att cykla i stadsmiljön. Majoriteten av Linköpingsborna upplever att renhållningen på gator och vägar i centrum fungerar bra. Andelen som upplever att arkitekturen och kvaliteten på ny- och ombyggnationer i stadsmiljöer är bra är även i år på en relativt hög nivå (84 procent).

Kommunens arbete med Ostlänkens dragning genom staden har fortlöp under året. Trafikverkets projektplan har förskjutits men arbetet tog fart under slutet av 2019. Kommunens projektorganisation bedöms möta de krav som ställs såväl från interna som externa parter. De finansiella förutsättningarna för de kommande åren behöver tydliggöras med anledning av den förskjutna tidplanen.

Starkt och mångfasetterat näringsliv

Det kommunövergripande målet är uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att samtliga fyra underliggande nämndmål för området är uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Kommunen har fortsatt arbetet med att förbättra näringslivsklimatet. Det lokala näringslivet har stärkts genom Linköpings strategiska näringslivsråd som inrättades 2018 i syfte att tillsammans lyfta frågor och utveckla idéer för ett fortsatt livskraftigt näringslivsklimat. Under 2019 har näringslivsrådet gemensamt identifierat fem fokusområden: Attraktion och lyskraft, Service och samverkan, Framtidens branscher för Linköping, Landsbygd och lokalsamhällen samt Integration. En av åtgärderna inom ramen för uppdraget att öka förutsägbarhet och planering för företag och företagare har varit att formera ett lokalt NKI råd (nöjd-kund-index) under året. I en attitydundersökning som genomförts av extern leverantör på uppdrag av Linköpings kommun framkom att Linköping som stad erbjuder goda förutsättningar för att driva företag. Näringslivsrapporten 2019 visade att antalet företag i Linköping är fortsatt stabilt och att företagen överlag har en positiv tillväxt utifrån omsättning och sysselsättning. Sammantaget har Linköping en branschbalans i linje med en modern storstadskommun. Antalet nyföretagsamma människor per 1 000 invånare, 16-74 år har ökat mellan 2018 och 2019 samt överträffar målvärdet för perioden. För att stärka det lokala näringslivet ytterligare har en ny näringslivswebb som riktar sig till företagare och entreprenörer som vill investera eller etablera sig i kommunen lanserats. För att stärka kommunens attraktionskraft för nyetableringar, expansioner och investeringar har en etableringspolicy fastställts.

Arbetet med en mer strategisk styrning och organisering av innovations- och utvecklingsmiljöer i Linköpings kommun har lett fram till ett utvecklingsbehov av kommunens science parkbolag dels genom ett namnbyte av bolaget och dels genom förnyade särskilda ägardirektiv för bolaget. Genom ett förändrat uppdrag och namnbyte signaleras en helhet för kommunen och det öppnar upp för en funktion som kan vara en möjliggörare för den innovationskraft som finns i hela ”techhubben” Linköping.

Flera insatser bedrivs för att stärka företagens förutsättningar. Linköping är inne i en expansiv period där staden kontinuerligt växer och utvecklas. I innerstaden har en ombyggnation av Apotekaregatan till en vacker och funktionell innerstadsgata utmed domkyrkoparken inletts. För att göra innerstaden och stadskärnan mer attraktiv och trygg har kommunen arrangerat och medverkat i ett antal olika evenemang under året såsom stadsfesten, vinterljus, julmarknad i Trädgårdsföreningen, sommarblommor etcetera. Torghandeln har flyttas från Stora torget till Trädgårdstorget i enlighet med kommunfullmäktiges plan Linköpings mötesplatser – innerstadens parker och torg. Genom en medborgarenkät inom verksamheterna inom samhällsbyggnad mäter kommunen bland annat upplevelsen av trygghet, stadskärnans attraktivitet och möjligheterna till arbetspendling. Generellt sett är både tryggheten och nöjdheten hög inom alla verksamhetsformer. Årets medborgaundersökning visar att 89 procent anser att attraktiviteten i Linköpings innerstad är bra, av kommuninvånarna anser 81 procent att Linköpings stadskärna är attraktiv som handels- (shopping)centrum. Avseende möjligheter till arbetspendling anser sex av tio (69 procent) att deras möjligheter att arbetspendla är bra samtidigt som tio procent upplever att de är dåliga.

Stark röst – regionalt, nationellt och internationellt

Det kommunövergripande målet är uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att samtliga tre underliggande nämndmål för området är uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till KS-indikatorerna, omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Linköping är medlem i internationella nätverk och organisationer bland annat Eurocities som är ett europeiskt nätverk för Europas storstäder med drygt 140 medlemsstäder och Sweden Emilia-Romagna Network (SERN) som är ett nätverk som syftar till erfarenhetsutbyte och deltagande i samarbetsprojekt mellan italienska och svenska aktörer. I syfte att stärka och fokusera det internationella arbetet, antog kommunstyrelsen i november 2019, en handlingsplan för europeiskt samarbete. Handlingsplanen ger förutsättningar för att fokusera det internationella arbetet till Europa och närområdet. Handlingsplanen förtydligar också att arbetet ska utgå från nämnder och förvaltningars behov och utmaningar samt vara sammanhängande med planerad och prioriterad verksamhetsutveckling. Linköpings kommun deltog vid EUROCITIES andra borgmästartoppmöte i Bryssel i mars 2019.

För att möta nuvarande och framtida behov av kompetens inom kommunala vård- och omsorgsverksamheter drivs projektet Evikom som är ett läns-gemensamt ESF-projekt (Europeiska socialfonden) mellan samtliga 13 kommuner i Östergötland, Region Östergötland och Kommunalförbundet ITSAM. Projektet drivs med stöd av EU medel och syftar till kompetensutveckling för personal inom vård och omsorg. Därutöver deltar kommunen i Erasmus+ som är EU:s program för internationellt samarbete och utbyte inom utbildning, ungdom och idrott och Interregional Central Baltic som är ett gränsregionalt samarbetsprogram mellan Sverige, Finland inklusive Åland, Estland och Lettland. Genom Interregional Central Baltic drivs projektet Rethink som är ett metod- och innovationsprojekt inriktat på framtagande och genomförande av ett träningsprogram inklusive mentorskap som socialt inkluderar unga arbetslösa personer med psykisk ohälsa mer i samhället.

Exempel på regionala projekt som kommunen medverkat i under 2019 är Uppföljning och stöd till utveckling av områdesarbete, LSS innovation och Stadsmissionens nationella projekt Våldsutsatta personer med substansbrukssyndrom. På Vård- och omsorgscolleges initiativ har Forsknings och utvecklingscentrum (FoU) samt sju kommuner i Östergötland; Linköping, Norrköping, Motala, Söderköping, Kinda, Valdemarsvik och Ödeshög tillsammans med Region Östergötland, Arbetsförmedlingen och fackförbundet Kommunal drivit ESF-projekt Arbeshoppet. Projektet skulle hjälpa 200 personer som tidigare stod långt från arbetsmarknaden att få arbetsplatslärande inom vård och omsorg. Projektet Arbeshoppet är nu avslutat.

Tidskriften Fokus placerade återigen Linköping högt i sin årliga ranking ”Bäst att leva”. Linköping kom på andra plats i kategorin ”Större städer och kommuner nära större stad” och på plats elva i den totala rankingen. Dagens Samhälles har genomfört en ranking av vilka kommuner som ligger i framkant i arbetet med Agenda 2030, Linköping hamnade på andra plats av 108 kommuner i gruppen ”Städer och stadsnära kommuner”. Av tidningen Sport & Affärer har Linköpings kommun utsetts till Sveriges mest jämställda idrottskommun 2019 och i Cykelfrämjandets Kommunvelometer kom Linköpings kommun på andra plats. Cykelfrämjandet gör varje år en omfattande granskning av hur kommunerna arbetar för att öka cyklandet.

Vallastaden som invigdes under bo- och samhällsexpo ”Vallastaden 2017” är en av Sveriges mest innovativa stadsdelar och väcker fortsatt stort intresse både i Sverige och internationellt. Under 2019 genomfördes ett 50-tal studiebesök i stadsdelen, totalt guidades 1 600 personer. Besöken kom främst från andra kommuner, universitet/högskolor och företag i bygg- och fastighetsbranschen. Ett stort antal byggprojekt är på gång i Vallastaden. Under 2020 kommer byggnationen av cirka 300 lägenheter och ett tiotal radhus att pågå.

Arbetet med att ta fram ett platsvarumärke för kommunen är klart och presenterades för kommunstyrelsen den 14 januari 2020 (KS 2020-01-14 § 3). Kommunikationen under 2020 och framåt kommer att fokusera på att Linköping är platsen där du möter framtiden.

Kommunstyrelsen antog i december en gemensam riktlinje för besöksnäring och event i linje med platsvarumärket (KS 2019-12-03 § 387). Riktlinjen ersätter den tidigare Eventstrategin. Målen för arbetet är att stärka Linköpings profil och varumärke, främja en positiv utveckling av besöksnäringen, utveckla Linköping som destination, samt främja upplevelser som bidrar till en attraktiv stad.

Under 2019 har Linköpings kommun tagit ett större ansvar för sina egna nyheter. Antalet Linköpingsbor som läste kommunens webbnyheter ökade under året från 300 i veckan till drygt 8 000 i veckan. Samtidigt har kommunens närvaro i media ökat, trots en drastisk minskning av antal pressmeddelanden. Detta beror sannolikt på att media i högre utsträckning använder kommunens webbnyheter som nyhetskälla istället för pressmeddelanden.

Målområde Medborgare

Goda villkor för ett jämlikt, meningsfullt och hälsosamt liv

Det kommunövergripande målet är delvis uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att nio av femton underliggande nämndmål för området är uppfyllda. Fem är delvis uppfyllda och ett är ej uppfyllt. I bedömningen

tas även hänsyn till KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Antalet barn i Linköpings förskolor minskar. År 2019 var drygt 8 080 barn inskrivna i kommunens förskolor varav 6 569 gick i kommunal förskola och 1 667 i fristående. I oktober var 35 barn inskrivna i kommunal pedagogisk omsorg och 91 i enskild pedagogisk omsorg. Inskrivningsgraden i förskolan skiljer sig mellan socioekonomiskt utsatta områden och övriga områden där skillnaden är störst i åldern 2-4 år. I socioekonomiskt utsatta områden är andelen inskrivna barn 6 procent lägre än i kommunens övriga områden. Antalet inskrivna barn i förskoleverksamheten per årsarbetare har minskat de senaste åren. Linköping har en hög personaltäthet jämfört med andra liknande kommuner. Andelen vårdnadshavarna som upplever sig trygga när barnen är i förskolan har ökat med en procentenhet jämfört med två år tidigare till 86 procent. För fritidshem och grundskola ligger resultatet något under uppsatt målvärde. En av flera insatser för att kunna möta varje enskilt barns förändrade kunskapsbehov är arbetet i mindre barngrupper i förskolan.

Elevresultaten i grundskolan visar att andelen behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram har minskat med 1,3 procentenheter samtidigt som meritvärdet i årskurs 9 ökat med 0,9 procentenheter jämfört med 2018. Spridningen ökar mellan elever boende i socioekonomiskt utsatta områden och övriga områden. Skillnad i betygresultat och behörighet till nationellt program utifrån föräldrarnas utbildningsbakgrund är fortsatt stor. Elever med föräldrar som har eftergymnasial utbildning har markant högre meritvärde och blir behöriga till nationellt gymnasieprogram i större utsträckning. Socialstyrelsens nationella statistik och öppna jämförelser visar att det är stor skillnad på skolresultat mellan barn som är eller har varit placerade och barn som inte är eller har varit det. Pojkar har sämre skolresultat än flickor och bland placerade barn är denna skillnad ännu större. Skolan har därför genomfört en särskild skolsatsning i familjehemsvården, Skolfam, som syftar till att fler familjehemplacerade barn får godkända betyg i skolan.

Arbetet för att öka likvärdigheten mellan kommunens skolor har fortsatt under året, bland annat genom att öka andelen behöriga lärare, genom lärarsatsning från förskoleklass till årskurs 2 och genom stärkt elevhälsa samt skolutvecklingsmodellen ”Skolutveckling från mitten”. Den nya skolutvecklingsmodellen som omfattar förskola, grundskola, grundsärskola och fritidshem utvecklas positivt där tydligare mål och kontinuerlig uppföljning leder till förändrad undervisning som gör skillnad för våra barn och elever. Elevfrånvaron i grundskolan har minskat något jämfört med föregående år men uppsatta målvärden nås inte. Arbetet fortsätter för att minska elevfrånvaron som en del av det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbete.

Kommunens ”500-satsningen” syftar till att fler Linköpingsbor som idag står utanför arbetsmarknaden ska få nya möjligheter att uppnå egen försörjning. Satsningen innebär att hela kommunkoncernen används för att ta fram platser inom kommunkoncernen för anställning och utveckling. Åtgärder för en ökad genomströmning av deltagare i arbetsmarknadsnämndens insatser har prioriterats under året och det har skett en positiv utveckling av antalet deltagare som avslutas till arbete (både subventionerade och osubventionerade anställningar) eller studier. Effektivare processer bidrar till att fler deltagare når egenförsörjning. Av deltagarna som gick vidare till arbete var 60 procent män och 40 procent kvinnor, av deltagarna som gick vidare till studier var 60 procent kvinnor och 40 procent män. Även fast antalet deltagare inskrivna i arbetsmarknadsnämndens verksamheter som avslutas till arbete eller studier har ökat med 128 deltagare jämfört med 2018 har antalet deltagare som går till försörjningsinsatser ökat. Mellan 2018 och 2019 ökade antalet deltagare i arbetsmarknadsnämndens insatser som varken avslutas till arbete eller utbildning med 150 deltagare. Vid återgång har deltagarens behov kartlagts och tydliggjorts i en handlingsplan för nästa steg mot egen försörjning. Insatser pågår för att effektivisera processen för tidiga anvisningar, kortare vänteperioder och snabbare insatser. Under året har även antalet arbetsförberedande platser utökats genom överenskommelser med idéburen sektor. Insatserna är jämt fördelade mellan könen.

Lovverksamhet har anordnats i bland annat Ryd, Berga och Skäggetorp. Lovverksamheten har nått cirka sammanlagt 25 000 besökande barn och unga i Linköpings kommun under 2019. Verksamheten Kulturpuls vars huvudsyfte är att genom kultur främja integrationen för barn och ungdomar med annan etnisk och/eller kulturell bakgrund och/eller barn i socioekonomiskt utsatta områden har under hösten startat på Rosendalsskolan. Verksamheten innefattar även skolorna Nygårdsskolan och Bäckskolan. Totalt deltar cirka 580 elever i verksamheten.

Linköping kommuns arbete med idrottsutveckling har uppmärksammats nationellt, bland annat utsågs kommunen till Årets breddidrottskommun, årets näst bästa idrottskommun och Sveriges mest jämställda idrottskommun i den årliga kommunrankingen som genomförs av tidningen Sport & affärer.

Goda välfärdstjänster med hög tillgänglighet

Det kommunövergripande målet är delvis uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att två av sju underliggande nämndmål för området är uppfyllda. Fem är delvis uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Inom barn och unga finns en fortsatt problematik med att handläggning inte sker inom lagstadgad tid. Flertalet åtgärder har vidtagits och flertalet åtgärder pågår med målsättning att följa gällande lagstiftning. När det gäller ärenden enligt LSS har betydligt fler ärenden handlagts i jämförelse med motsvarande period förra året, de sen-

aste månaderna har förbättringar kunnat utläsas. Målsättningen är att personer som söker stöd för social problematik ska erhålla en första kontakt inom 10 dagar. De senaste åren har den målsättningen inte uppnåtts inom flertalet områden och under året har väntetiden för ett första besök på till exempel ungdomsmottagningen varit 4 månader. Vidtagna åtgärder under året har fokuserat på en prioritering av ärenden utifrån uppdrag, samt en omfördelning av resurser, har medfört att från i höstas när mottagningarna inom individ och familjeomsorgen målsättningen om ett första besök inom 10 dagar. Ett undantag är familjerådgivningen där det för närvarande är en väntetid på cirka 4-6 veckor.

Inom äldreomsorgen har verksamheten haft ett fortsatt fokus på handläggningstiderna utifrån IVO's tillsyn. Handläggningstiderna inom särskilt boende har minskat under mätperioden och de allra flesta har fått beslut om särskilt boende inom en vecka. Erbjudande om boende sker därefter inom tre månader, ingen har behövt vänta längre än 3 månader på ett erbjudande om boende efter beslut.

I januari 2018 påbörjade äldrenämnden omställningen av vårdboendeplatser för att svara mot de behov som finns. Omställningsarbetet pågår enligt plan och under året har 110 platser ställts om, varav 18 är för personer med demenssjukdom. Totalt har 227 platser ställts om sedan starten 2018, varav 56 för personer med demenssjukdom. Det övergripande syftet är att tillskapa fler vårdbostadsplatser med demensinriktning för att möta behovet.

Inom försörjningsstöd har väntetiden i antal dagar från första kontakt till beslut har hållit sig på en genomsnittsnivå på 20 dagar. För att ökad tillgänglighet har ett antal åtgärder vidtagits med fokus på att minska den icke värdeskapande tiden i ansökningsprocessen. Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd är i 9 dagar i genomsnitt under 2019 vilket i jämförelse med andra kommuner är lågt.

Från och med den 1 januari 2019 finns sju utskott för medborgardialog. Dessa har ersatt de tidigare geografiska utskotten. De nya utskotten för medborgardialog är organiserade under kommunfullmäktige och är sju till antalet. Tre utskott finns i Linköpings tätort och fyra i Linköpings omland. Utskottens roll är att skapa möjligheter för de som bor och vistas i kommunen att mötas för samtal och lärande om hur respektive geografiskt område kan utvecklas. Inom ramen för dialogerna genomförs även så kallade dialogforum eller lärandepromenader, vid dessa tillfällen bjuds medborgare in att delta. 14 lärandepromenader, två per utskott, genomförs varje år på olika platser i kommunen. Detta ger kommunens nämnder ett förbättringsunderlag, som omsätts till insatser på kort och längre sikt.

Linköpingsförslag är en också kanal för Linköpingsborna att vara med och påverka. Linköpingsförslaget är ett annat namn för e-förslag eller e-petition, vilket innebär att förslaget publiceras på kommunens webbplats så att andra kan stödja och kommentera det. Under 2019 inkom 284 förslag varav 201 publicerades. Av dessa var det 87 förslag som fick fler än 100 röster, dessa har gått vidare till förvaltningarna för hantering. Orsaken till att ett antal förslag inte publicerats beror på att förslagen inte ligger inom ramen för kommunens ansvar och uppdrag. Som en del i det systematiska och strukturerade arbetet med medborgardialoger har samhällsbyggnadsnämndens genomfört tidiga medborgardialoger i arbetet med framtagande av områdesbestämmelser för både Kränge och Landeryd. Områdena är två av fem områden som i den av kommunfullmäktige antagna översiktsplanen för landsbygden och småorterna är utpekade som lämpliga för stadsnära lantligt boende. Inom ramen för arbetet med utveckling av västra Lingham har ett flertal dialogmöten också ägt rum. I samband med framtagandet av lek- och aktivitetsytan i Magistratshagen genomfördes en digital dialog om förslag till utformning av ytan. Samråd vid skapande och upprustning av befintliga lekplatser är ett etablerat arbetssätt och ett viktigt verktyg för att fånga in synpunkter och önskemål.

Årets medborgaundersökning visar att 40 procent upplever att det finns bra möjligheter att lämna medborgaråsikter, delta i samråd och föra dialog med kommunen om stads- och landsbygdsutveckling. Av samma undersökning framgår att 63 procent upplever kommunens information om Linköpings stads- och landsbygdsutveckling som bra, 19 procent uppger att informationen är dålig. För att öka medborgarnas kunskap, förståelse och delaktighet i planprocessen är ett utvecklingsarbete inlett med inriktning på att förtydliga planprocessen ytterligare.

Hög egenförsörjningsgrad ■

Det kommunövergripande målet är delvis uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att fyra av sju underliggande nämndmål för området är uppfyllda. Två är delvis uppfyllda och ett är ej uppfyllt. I bedömningen tas även hänsyn till KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Höstterminen 2019 studerade totalt 4 308 elever i kommunala gymnasieskolor vilket är en minskning med 18 elever jämfört med 2018. I de kommunala skolorna har andelen elever i avgångsklasserna med gymnasieexamen och den genomsnittliga betygspoängen ökat. I den officiella statistiken från Skolverket som presenterades i december 2019 är andelen med examen så hög som 94 procent. Framförallt ökar examensgraden för pojkar, både på yrkesprogram och högskoleförberedande program. Verksamheten har arbetat med bättre överlämning, tidiga insatser i form av extra anpassningar och särskilt stöd samt en ökad fokusering på de delar som krävs för gymnasieexamen. Dessa insatser antas särskilt ha gynnat pojkar. Allt fler flickor och pojkar klarar gymnasiet med examen inom tre år och i jämförelse med andra kommuner har de kommunala skolorna en hög genomströmning.

Liksom tidigare är genomströmningen högre på högskoleförberedande program än yrkesprogram. Av eleverna som påbörjat ett yrkesprogram vid kommunala skolor år 2017 nådde 73,2 procent examen 2019. Motsvarande andel för högskoleförberedande program var 84,5 procent. Genomströmningen bland elever som påbörjat sin utbildning på något av introduktionsprogrammen minskar. I de kommunala skolorna i Linköping är det 11,5 procent av eleverna som når examen inom fyra år, på de fristående skolorna är det 32,8 procent. Inom gymnasiet ökar segregationen avseende elever med utländsk bakgrund med anledning av att det krävs höga meritvärden från grundskolan för att komma in på flera av de kommunala gymnasieskolorna.

Inom vuxenutbildningen fanns 4 308 elever 2019 vilket är en minskning med 76 elever jämfört med 2018. Betygsresultaten inom den gymnasiala vuxenutbildningens yrkesutbildningar är relativt oförändrade. Under 2019 var andelen med godkänt betyg efter fullföljd kurs 86 procent. Inom den grundläggande vuxenutbildningen var andelen med godkänt betyg efter fullföljd kurs 81 procent, vilket är en minskning med 5 procentenheter. Majoriteten av de elever som läser grundläggande vuxenutbildning har idag en mycket låg utbildningsbakgrund, stödbehovet bland eleverna har också ökat. Detta bedöms som främsta orsaken till nedgången i måluppfyllelse för grundläggande vuxenutbildning. Inom alla utbildningsformer är betygsresultatet för kvinnor generellt något högre än för män. Andelen elever som slutfört kurser i svenska för invandare (SFI) har sjunkit med 3 procentenheter till 56 procent 2018. Elever med mycket låg utbildningsbakgrund och stora stödbehov har ökat, vilket påverkar förutsättningarna för att klara studierna samt studietidens längd. För att öka måluppfyllelsen anordnas utbildningar där språk och yrkeskurser kombineras och verksamheten har infört studieteam som stöd till studerande och utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet inom vuxenutbildningen har också utvecklats.

Andelen biståndstagare i förhållande till kommunens befolkning har minskat med 0,8 procentenheter mellan 2014 och 2018. Antal hushåll med försörjningsstöd har dock ökat sedan 2017 och likaså det långvariga biståndsbehovet. Det har i sin tur bidragit till att antal barn i hushåll med långvarigt biståndsbehov har ökat. Att försörjningsstödet ökar beror främst på att allt fler med komplexa svårigheter som svårare att få ut till självförsörjning. Åtgärder för att minska antalet biståndshushåll och det långvariga biståndsbehovet pågår genom en effektivisering av anvisningsprocessen och tidiga anvisningar. En utredning pågår också kring förutsättningar för införande av en heltidsaktivering av biståndsbehövande. Biståndskostnaderna för tillfälligt boende har ökat sedan september 2018, för att minska kostnaderna för tillfälligt boende har strategierna inom området utvecklats.

Jämfört med tidigare år är det färre kommunanvisade nyanlända hushåll som anvisas till Linköpings kommun. Antalet som under asyltiden bosatt sig i eget boende (hos släkt/vänner) i kommunen och som nu är i behov av bistånd för att klara sig efter etableringsprogrammet har istället ökat. Ett ökat antal hushåll avslutas från etableringsprogrammet på Arbetsförmedlingen utan att vara självförsörjande, och därmed har behov av ekonomiskt bistånd (hushåll som kommunanvisades 2016/2017 och kommer ut från etableringsprogrammet under 2019). Allt fler av de kommunanvisade till Linköping är kvotflyktingar, en målgrupp där det förekommer risk för långvarigt biståndsbehov med anledning av den komplexa problembilden hos målgruppen. En del av de ungdomar som har blivit beviljade uppehållstillstånd med anledning av den så kallade gymnasielagen blir åter biståndsbehövande då de deltar i program som inte ger behörighet till studiemedel. För att fler ska nå egen försörjning har förbättringsåtgärder vidtagits för att utveckla de interna processerna och mottagandeprocessen för nyanlända flyktingar samt för att öka tiden för det kvalitativa sociala arbetet med klienter. En genomlysning av befintliga insatser har genomförts i syfte att identifiera var insatser för målgrupper saknas.

Målområde Ekonomi

Kostnadseffektiv verksamhet ■

Det kommunövergripande målet är delvis uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på utfallet för KS-indikatorerna, den samlade bedömningen redovisas under avsnittet God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Förvaltningarna har under året arbetat med att kvalitetssäkra uppföljnings- och prognosprocessen. Arbetet har varit inriktad på att säkerställa ett strukturerat och systematiskt arbete med uppföljning och prognoser. Arbetet har lett fram till en ny modell för uppföljning och prognos avseende månads- och delårsrapporter som kommer att användas under 2020.

För en effektivare lokalförsörjningsprocess som möter verksamheternas lokalbehov på både kort och lång sikt har Lejonfastigheter fått ett förändrat uppdrag. Lejonfastigheter ska från och med den 1 januari 2020 ansvara för kommunens lokalförsörjning. I uppdraget ingår att ansvara för verksamhetslokaler både i fastigheter som bolaget äger, och för verksamhetslokaler som hyrs av externa hyresvärdar.

Kommunens inköp via e-handel har i miljoner kronor nästan fördubblats under året. E-handelstroheten har dock inte ökat utan uppgick i december till 55 procent. Under året har medarbetare inom kommunen utbildats för att bli inköpsbehöriga. Utbildningsinsatserna fortsätter för att säkerställa att inköp sker på rätt sätt och i enlighet med kommunens styrdokument. Upphandlingscenter har under året haft i uppdrag att tillse att det finns uppföljningsplaner i samtliga upphandlingar. Därigenom ska det säkerställas att de krav som ställs i upphandlingarna

efterlevs. För att säkerställa att kommunen gör upphandlingar inom de områden där upphandlingsskyldighet föreligger genomförs årliga uppföljningar av de områden där inköp överstigit 500 000 kronor. Årliga upphandlingsplaner tas fram i samband med internbudget.

Hållbar ekonomi ■

Det kommunövergripande målet är uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på utfallet för KS-indikatorerna, den samlade bedömningen redovisas under avsnittet God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Nämndernas månadsrapporter har utvecklats och innehåller bland annat helårsprognos. Enligt ekonomistyrningsreglerna ska nämnder vars underskott beräknas bli större än 1 procent och uppgår till mer än -1 miljon kronor redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen.

Under året har kommunens styrdokument och regler gällande ekonomi utvecklats. Ekonomiregler och internkontrollregler har reviderats och nya utbildningar har tagits fram för en tydligare och effektivare styrning. Utvärdering av kommunkoncernens finansiella modell har genomförts med anledning av förändrade värderingsregler. Bolagsordningar och ägardirektiv till kommunens helägda bolag inom Stadshuskoncernen har reviderats för mandatperioden. Det gemensamma ägardirektivet är tillsammans med särskilda ägardirektiv, bolagsordningar och styrdokument såsom policyer, riktlinjer, rutiner, anvisningar och instruktioner som utfärdats av moderbolaget och/eller kommunen ett verktyg för kommunens styrning av den verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform.

Målområde Verksamhet

Hög servicenivå med ett gott bemötande ■

Det kommunövergripande målet är uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att sju av tio underliggande nämndmål för området är uppfyllda. Tre är delvis uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Flera insatser har genomförts för att kommunens verksamheter ska kännetecknas av en hög service och ett gott bemötande. Kontakt Linköping har etablerats och sedan den 4 april 2019 är verksamheten i drift. Svarsservicen har varit hög under året, 92 procent får svar inom 120 sekunder och kundnöjdheten har ökat. I jämförelse med andra kommuner ses att Linköping placerar sig bland de 25 procent kommuner med bäst resultat avseende bemötande. 94 procent anser att de får ett gott bemötande vid kontakt med kommunen vilket är en ökning med 7 procentenheter jämfört med 2018. Arbete kvarstår innan full effekt nås men etableringen av kontaktscentret ska förbättra tillgängligheten för Linköpingsborna genom en gemensam väg in till kommunen.

En ändamålsenlig myndighetsutövning är prioriterat för att stärka näringslivets villkor. Enligt förvaltningslagen ska myndighetsärenden handläggas enkelt, snabbt, kostnadseffektivt och rättssäkert. Företagens nöjdhet med myndighetsutövningen (NKI) ökar. Prognosen för 2019 är ett förbättrat resultat och att kommunen är i nivå, eller över snittet för riket vilket är en förbättring. Under året har ett nytt forum för servicefrågor inom myndighetsutövningen, ett NKI-råd, införts, där avdelningschefer för myndighetsområdena inom NKI-bedömningen och Näringsliv- och tillväxstaben utbyter erfarenheter, analyserar resultat och arbetar fram förbättringsaktiviteter. Företagsservice, en väg in för företagen, genomför NKI mätning av servicefunktionen sedan april 2019. Svarsunderlaget är fortfarande för litet för att dra slutsatser. Inriktningen är dock att i samverkan med Kontakt Linköping fortsatt öka tillgängligheten och anpassa verksamheten utifrån de behov som näringslivet har.

Inom äldrenämndens verksamhet genomförs brukarenkäter under hösten för att följa upp brukarnas upplevelse av handläggningen. Årets enkät visar att 90 är nöjda vilket är en förbättring jämfört med tidigare år.

Effektiva och hållbara arbetsmetoder ■

Det kommunövergripande målet är delvis uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att två av fyra underliggande nämndmål för området är uppfyllda. Fem är delvis uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Kommunens fortsatta arbete med digitalisering och automatisering är en strategisk fråga som ska bidra till att verksamhet och processer effektiviseras och att tjänster och service förenklas. Ett prioriterings- och effektiviseringsarbete pågår och nya lösningar inom bland annat automatisering och digitalisering testas för att fortsatt säkra en ekonomi i balans. Samtliga nämnder beskriver också hur de arbetar för att öka takten i digitaliseringsarbetet. Implementation av förvaltningsmodellen PM3 har fortsatt under året med fokus på en effektiv förvaltning av IT och full effekt av digitaliseringsarbetet. Som en del i arbetet tog nämnderna fram och beslutade om PM3-objektsplaner i samband med internbudget 2020. Samtliga digitaliseringsprojekt är därmed dokumenterade i en projektportfölj. Under hösten 2019 gjordes även en första sammanställning av alla pågående digitaliseringsprojekt. En första analys av arbetet rekommenderar fortsatt utveckling av kommunens projektmetodik, följsamhet mot metodiken samt ett ökat fokus på beskrivning av förväntade effekter.

Årets energi- och klimatbokslut visar att koldioxidutsläppen relaterat till energianvändning i kommunkoncernens fastigheter minskat med cirka 45 procent mellan 2009 och 2018, främst på grund av utbyggnad av Lejonpannan.

Utsläppen från personalens arbetsresor minskade med cirka 40 procent per medarbetare mellan 2010 och 2018. Bilresandet per anställd ökade dock något under 2018 efter att ha minskat i flera år.

Kommunen har under året arbetat med att fasa ut engångsartiklar i plast i kommunens verksamhet. Från och med den 1 januari 2020 har bägare, muggar, tallrikar och bestick av plast tagits bort från kommunens e-handel, och kan därmed inte längre köpas in. Förvaltningarna ska senast den 31 mars 2020 ha identifierat och genomfört åtgärder för att ta bort, eller kraftigt minska, användningen av samtliga engångsartiklar i plast inom det egna ansvarsområdet. För de plastartiklar som inte är möjliga att undvika ska upphandlingskrav ställas för att minska klimatpåverkan från dessa, exempelvis genom förnybar eller återvunnen råvara. Detta kommer att ske vartefter nya upphandlingar genomförs. I gemensamma ägardirektiv för kommunägda bolag har uppdrag om att fasa ut den fossila energin inarbetats.

Flera nämnder beskriver hur de arbetar med det systematiska kvalitetsarbetet, vilket tar sin utgångspunkt i kommunens reglemente. För att ta fram och redovisa ännu tydligare analyser i verksamhetsuppföljningen har kommunens arbete med mål- och verksamhetsstyrning utvecklats. Genom arbetet har styrkedjan tydliggjorts, målformuleringar förbättrats och fokus på analys och resultat har ökat.

Nya Rydsskolan har fått kvalitetsutmärkelsen "Bättre Skola 2019" för sitt framgångsrika arbete med verksamhetsutveckling. Bakom priset står Skolverket och SIQ, Institutet för Kvalitetsutveckling, vilket gör det till ett erkänt stort pris. Skolan har snabbt kunnat vända en trend och skapa förutsättningar för goda resultat i området Ryd.

Verksamhet med god utvecklingsförmåga

Det kommunövergripande målet är delvis uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på att fyra av nio underliggande nämndmål för området är uppfyllda. Fem är delvis uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Insatser pågår för att höja automatiseringsgraden i förvaltningarnas processer genom ett metodarbete. Automatisering genomförs med hjälp av integration, business intelligence och/eller robotisering som alla är centrala föråtgärder i kommunens digitaliseringsarbete.

Linköping har gått med i det Vinnovafinansierade projektet City as a platform. Projektet samlar 18 medelstora svenska kommuner och syftar till en samordnad infrastruktur för den smarta staden. I det initiala skedet kommer en studie (proof of concepts) genomföras. Linköping har bland annat initierat mätning av badplatstemperaturer, bevattningssensorer för trädskötsel och fyllnadsgrader i avfallskärl.

Projektet Blankettfritt 2020 startade under 2019. Projektet syftar till att göra all interaktion som förs med kommunen tillgänglig via webbtjänster vid utgången av 2020. Som en del av projektet genomfördes blankettfri skolstart hösten 2019 samt introduktion av ett flertal interna digitala formulär istället för pappersblanketter. Blankettfritt är ett första steg mot fullt ut integrerade e-tjänster med automatiserade gränssnitt mot verksamhetssystemen. Projektet fortlöper under 2020.

Kommunen deltar genom samhällsbyggnadsnämnden i projekt ELIN som består av två självkörande bussar som trafikerar en två kilometer lång slinga på Campus Valla. Det var i december 2019 som de första självkörande bussarna började att rulla på Campus Valla där alla ges möjlighet att åka med i detta rullande forskningsprojekt. Under en första drifttest används en buss fram till att projektet är i full drift med två bussar i början av 2020. Syftet är att studera hur elektrifierade och självkörande minibussar kan komplettera den befintliga kollektivtrafiken och göra den mer attraktiv. I projekt ELIN samverkar kommunen med bland annat Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI), Linköpings universitet och Östgötatrafiken.

Linköpings kommun fick genom Stadsmiljökontoret 5,2 miljoner kronor från Vinnova för att med hjälp av "Internet of things" utveckla nya tekniker och koncept med fokus på offentliga platser. Samtidigt ska det på ett nytt sätt väcka förståelse för frågor som rör hållbar utveckling. Projektiden är juni 2018 - maj 2021. Byggstart sker under februari 2020 och invigning kommer ske i september 2020.

Målområde Medarbetare

Attraktiv arbetsgivare

Det kommunövergripande målet är uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på underliggande nämndmål och KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Ett kommungemensamt arbete med Sunt arbetsliv pågår för att sänka sjukfrånvaron där en särskild satsning görs på unga under 29 år. I samarbete med Göteborgs universitet erbjuds all personal möjlighet till en livsstils- och hälsoapp som är forskningsbaserad och innebär ett förebyggande arbete med hela livets hälsa. En satsning på hållbart arbetsliv för chefer och medarbetare inom vård och omsorg är genomförd med gott resultat samt en likvärdig satsning på organisatorisk och social arbetsmiljö inom utbildningsområdet.

Kommunens AVI (attraktiv arbetsgivarindex) ökade från 97 till 105. Medianen för de kommuner som ingår är 93 poäng, högsta värdet för de kommuner som ingår i undersökningen är 118 poäng. Linköpings värde på 105 är således betydligt högre än den kommunala medianen vilket indikerar att kommunen i jämförelse med både privata och kommunala arbetsgivare har bra arbetsvillkor.

En ny organisation och ökade resurser för kommunens arbetsmiljöarbete har etablerats. Ett team av tre arbetsmiljöspecialister har anställts under våren som ett led i arbetet med att sänka sjukfrånvaron.

En regional medarbetar akademi för framtidens medarbetarskap är utvecklad och genomförs tillsammans med regionens kommuner under 2020.

Etablering av HR-direkt som är en support för chefer och de som arbetar med HR-frågor. Den 2 maj öppnade Linköpings kommuns nya chefsportal och chefsstöd i syfte att förbättra chefers förutsättningar.

I december togs beslut om en ny riktlinje för lönebildning (KS 2019-11-19 § 358). Riktlinjen innebär en förändrad löneprocess som också ska ge möjlighet till politiska markeringar inom löneområdet inom respektive mandatperiod.

Fas 2 för projektet Chefers förutsättningar har slutförts och ett chefskap för välfärdens nya förutsättningar har definierats. Fas tre har påbörjats där kommunen har tagit fram en handlingsplan med aktiviteter för att stärka förutsättningarna för chefskapet.

Ett nytt regionalt program för framtida chefer har utvecklats och genomförts med god framgång.

Trenden med ökad sjukfrånvaro har planat ut under början av 2019 men ligger fortsatt kvar på en hög nivå. Den totala sjukfrånvaron är 6,7 procent, samma nivå som 2018. Männen sjukfrånvaro minskar något medan kvinnornas ligger kvar på samma nivå.

Chefsomsättningen har minskat med 1,1 procentenheter jämfört med 2018. Chefsomsättningen uppgår till 1,5 procent 2019 vilket är betydligt lägre än målvärdet på 7 procent. Målvärdet baserades på tidigare höga värden till följd av ett antal omorganisationer. Andelen anställda med heltidsanställning uppgår till 83,3 vilket är en ökning med 1,4 procentenheter jämfört med 2018. Skillnaderna mellan kön har minskat något då andelen heltidsanställningar för kvinnor har ökat i större utsträckning än för män.

God och hållbar kompetensförsörjning ■

Det kommunövergripande målet är uppnått 2019. Den samlade bedömningen baseras på underliggande nämndmål och KS-indikatorerna. Nedan redovisas resultat, effekter och aktiviteter i urval utifrån nämndernas rapportering.

Linköpings kommuns kompetensförsörjningsprogram antogs av kommunfullmäktige i februari 2019. Programmet innehåller bland annat nio strategier för att hantera utmaningarna när det gäller framtida kompetensförsörjning, de kallas ”Nya vägar”. I samband med detta lanserades plattformen ”Nya vägar” på kommunens hemsida. Plattformen ger svar på vilket rekryteringsbehov Linköpings kommun har det kommande året, sett till volymökning, pensionsavgångar och personalomsättning. Plattformen beskriver också vilken arbetsgivarpolitik Linköpings kommun bedriver för att nå goda verksamhetsresultat samt vad Linköpings kommun gör för att möta rekryteringsbehovet.

Det pågår ett aktivt omställningsarbete till nya vägar för kompetensförsörjning på samtliga förvaltningar. Inom förskolan pågår arbete med att tydliggöra roller, hitta bättre sätt att organisera och schemalägga samt frigöra tid för det pedagogiska planeringsarbetet. Nya roller, heltidsmentorer och lärarassistenter, har prövats inom skolan. Ett projekt har också inletts för att pröva om digitalisering kan frigöra tid för lärarna. På Leanlink finns de nya rollerna stödpedagog och specialistundersköterska vilka får ta ett större ansvar i verksamheterna och på Socialförvaltningen har det anställts fler administratörer och verksamhetsstödare.

Projektet införandet av rätt till önskad högre sysselsättningsgrad avslutades under året och andel heltidsanställningar ökar succesivt och är nu uppe på 83,3 procent heltidsanställningar och sysselsättningsgraden ligger på 95,7 procent.

I december beslutade kommunstyrelsen att anta Riktlinje för förlängt arbetsliv, omställning och pension (KS 2019-12-17 § 408). Avsnittet gällande förlängt arbetsliv är ett viktigt arbetsgivarpolitiskt ställningstagande för hur kommunen ser på arbetsför ålder och förutsättningar för ett förlängt arbetsliv. I samband med detta förändras LAS-åldern till 68 år vid årsskiftet och det så kallade LAS-fönstret vid 67 år försvinner. Riktlinjen är i enlighet med lagändringarna inom området som syftar till att skapa strukturella möjligheter för att främja ett förlängt arbetsliv.

En översyn och genomlysning av vård- och omsorgscollege har genomförts i syfte att förbättra samverkan mellan huvudman, utförare och utbildare samt för att säkra kompetensförsörjningen av vård och omsorgssektorn. Utifrån genomlysningen pågår ett utvecklingsarbete inom den lokala styrgruppen för att samverkansformen ska bli mer effektiv.

Arbetet med digitalisering inom HR-processerna pågår med god fart och enligt plan, bland annat genom digitaliseringen av anställningsprocessen, digital hantering av hälsobidraget och digitala lönespecifikationer.

Personalomsättningen har minskat från 6,7 till 6,5 procent.

Kommunen har allt fler medarbetare som väljer att arbeta allt längre. Kommunens medarbetare arbetade nio månader längre 2019 jämfört med 2018 vilket är en mycket positiv utveckling. Pensionsåldern är numera 65,4 år.

KS-indikatorer

Tillgängligt utfall redovisas för KS-indikatorer.

Målområde Samhälle

Kommunövergripande mål	KS-indikator				Målvärde
		2017	2018	2019	2019
Trygg och attraktiv kommun	Meritvärde i åk 9, kommunala skolor.	218,1	221,6	222,5	220,0
	Behörighet till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%).	78,8	81,4	80,1	80,0
	Andel (%) av medborgarna som upplever den offentliga miljön som trygg kvälls- och nattetid				
	<i>Gator/torg</i>	64	64	66	70
	<i>Parker</i>	44	49	47	50
	<i>Egna bostadsområdet</i>	86	82	88	90
	Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 invånare.	770	733	I.U.	750
Klimatsmart kommun	Utsläpp av växthusgaser inom kommunens gränser, ton CO ₂ -ekv/inv.	4,75	I.U.	I.U.	4,4
	Andel (%) konstgräsplaner med miljöanpassat fyllnadsmaterial (antal av totalt antal).	0 (0 av 5 konstgräsplaner)	0 (0 av 5 konstgräsplaner)	17 (1 av 6 konstgräsplaner) ¹³	
Attraktiv kommun	Antal lägenheter i gällande översiktsplan.	40 000	40 000	40 000	40 000
	Andel (%) medborgare som är nöjda med standarden på gator, vägar, gång- och cykelvägar.	70	72		75
	<i>Gator</i>	70	66	83	
	<i>Vägar</i>	72	70	73	
	<i>Gång- och cykelvägar.</i>	83	81	75	
Starkt och mångfasetterat näringsliv	Andel (%) branscher i procent av totala antalet branscher.	61,9	62,1	I.U.	61,9
	Antal nyföretagsamma människor per 1 000 invånare, 16-74 år.	8,54	8,66	9,04	8,8
	<i>Kvinnor</i>	5,80	5,43	6,43	
	<i>Unga</i>	8,32	8,69	9,34	
Stark röst – regionalt, nationellt och internationellt	Antal positiva förekomster i nationell media (Linköpings kommun samt helägda bolag).	I.U.	I.U.	I.U.	
	Andel (%) kommuninvånarna som tycker att Linköping är en attraktiv kommun att bo i.	83	83	83	83

Målområde Medborgare

Kommunövergripande mål	KS-indikator				Målvärde
		2017	2018	2019	2019
Goda villkor för ett jämlikt, meningsfullt och hälsosamt liv	Elever i åk 3 som har klarat alla delprov i NP i SV/SVA, MA, andel (%).	70	70	69	74
	Genomsnittlig betygspoäng (elever med examen, kommunala skolor, gymnasiet).	14,9	15,0	15,2	15,1
	Kundnöjdhet inom vårdboende, andel (%).	82	81	81	85
	<i>Män</i>	84	81	82	
	<i>Kvinnor</i>	81	82	81	

¹³ En granulatfri konstgräs färdigställdes i maj 2019. Totalt finns 6 kommunala konstgräsplaner. Arbete med ny konstgräsplan i Skäggetorp påbörjades under 2019 och färdigställs 2020. Våren 2020 kommer det totalt att finnas 7 kommunala konstgräsplaner varav 2 (29 %) med miljöanpassat fyllnadsmaterial.

Kommunövergripande mål	KS-indikator	Målvärde 2019			
		2017	2018	2019	
	Kundnöjdhet inom hemtjänst, andel (%)	90	88	88	90
	<i>Män</i>	91	89	88	
	<i>Kvinnor</i>	90	88	87	
Gods välfärdstjänster med hög tillgänglighet	Andel (%) inskrivna barn i förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år.	86	86	86	88
	Dagar för förhandsbedömningar barn och unga, andel (%) genomförda förhandsbedömningar inom 14 dagar.	I.U.	75	74	100
	Utredningstid i dagar för barn och unga samt tid från ansökan till beslut inom övrig verksamhet (max).	I.U.	I.U.		120
	<i>Barn och unga</i>	121	113	114	
	<i>Vuxna</i>	49	34	35	
	<i>LSS</i>	130	174	141	
	Tid från beslut till verkställighet/erbjudande (LSS/SOL).	48	65	45	Inom 3 månader
	<i>LSS</i> <i>SOL</i>				
Hög egenförsörjningsgrad	Andelen (%) elever som når examen inom fyra år, kommunala skolor.	71	78	74	77
	<i>Pojkar</i>	69	77	70	
	<i>Flickor</i>	75	78	78	
	Antal hushåll med försörjningsstöd i snitt per månad. <i>Siffran avser utfall för december 2019 (inte genomsnitt 2019).</i>	2 996	3 130	3 128	2 800
	Antal vuxna med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd (24 månader).	1 384	1 387	1 481	1 150

Målområde Ekonomi

Kommunövergripande mål	KS-indikator	Målvärde 2019			
		2017	2018	2019	
Kostnadseffektiv verksamhet	Verksamhetens nettokostnad/skatt och finansnetto (%)	96,1	97,9	99,6	Mindre än 100
	Personalkostnader plus externt köpta tjänster för kärnverksamhet/ verksamhetens bruttokostnad (%)	70,7	71,3	71,4	Mindre än 70
	Lokalkostnader och kapitalkostnader/verksamhetens bruttokostnad (%)	14,8	14,9	14,8	Mindre än 12
	E-handelstrohet (%)	I.U.	I.U.	55	80
Hållbar ekonomi	Kommunens resultat	Plus 320 mnkr.	Plus 182 mnkr.	Plus 45 mnkr.	Större än 0
	Kommunens soliditet (%)	61,6	66,1	62,8	Större än 50
	Procentuell avvikelse budget och utfall för nämnderna sammantaget (%)	0,8	2,7	0,7	Mindre än 1
	Skuldsättning per invånare	0	0	0	Max 900 kr.
	Kommunens betalningsberedskap, antal månads löneutbetalningar	I.U.	I.U.	Fler än 1	1
	Externt placerade pensionsmedel	1 723 mnkr.	1 680 mnkr.	1 859 mnkr.	1 750 mnkr.

Målområde Verksamhet

Kommunövergripande mål	KS-indikator	2017	2018	2019	Målvärde 2019
		Hög servicenivå med ett gott bemötande	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI.	75	70
	Ej återaktualiserade ärenden inom IFO 0-20, andel (%) ¹⁴ .	83	86	88	87
	Årsarbetstid Automatiserad/robotiserad, antal årsarbetare ¹⁵ .	I.U.	I.U.	I.U.	30
	Andel (%) el-, laddningshybrid och gasfordon i kommunens fordonsflotta (personbilar).	68	69	57	90
Verksamhet med god utvecklingsförmåga	Antal e-tjänster i kommunens serviceutbud.	I.U.	I.U.	I.U.	
	Andel (%) ärenden som kommer in till kommunen via e-tjänster.	I.U.	I.U.	I.U.	

Målområde Medarbetare

Kommunövergripande mål	KS-indikator	2017	2018	2019	Målvärde 2019
		Attraktiv arbetsgivare	Total sjukfrånvaro (%)	5,8	6,7
<i>Män</i>	4,3		4,8	4,5	4,2
<i>Kvinnor</i>	6,3		7,3	7,3	5,6
Andel heltidsanställningar (%)	81,2		81,9	83,3	82
<i>Män</i>	88,9		88,0	89,2	89
<i>Kvinnor</i>	79,2		80,3	81,8	81
Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)	107		97		112
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	I.U.		79	I.U.	78
Chefsomsättning (andel tillsvidare chefer som har börjat eller slutat, %)	3,7		2,6	1,5	3,0
<i>Män</i>	8,3		3,0	0,7	3,0
<i>Kvinnor</i>	2,4		2,5	1,8	4,0
Chefers sjukfrånvaro	2,6		3,1	2,5	2,4
<i>Män</i>	1,4		1,7	1,3	1,5
<i>Kvinnor</i>	2,9		3,5	2,8	3,1
God och hållbar kompetensförsörjning	Total personalomsättning	7,3	6,7	6,5	7,0
	<i>Män</i>	7,5	6,8	6,8	1,4
	<i>Kvinnor</i>	7,2	6,7	6,4	5,6
	Mertid övertid	0,8	0,7	0,7	0,8
	<i>Män</i>	0,9	0,9	0,8	0,8
	<i>Kvinnor</i>	0,7	0,7	0,6	0,8
	Balanstal; Chefer kvinnor	0,93	0,95	0,93	0,96
	Balanstal; Chefer med utomnordisk bakgrund	0,33	0,35	0,34	0,40

¹⁴ Källa LinQ rapport, urval ärendetyp IFO barn/vuxen. Urval på ålder inte möjligt i år.

¹⁵ Ej nödvändigtvis realiserad effektivisering

Uppföljning av kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag

Av kommunfullmäktiges nio kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag i Budget 2019 med plan för 2020-2022 bedöms samtliga som genomförda under året. Nämnderna har i sina verksamhetsberättelser redovisat genomförda och pågående åtgärder. Av nämndernas verksamhetsberättelser för 2019 framgår hur nämnderna arbetat med de nämndspecifika uppdragen som kommunfullmäktige beslutade om i Budget 2019 med plan för 2020-2022.

Förenklad och förkortad etableringstid

I Budget 2019 med plan för 2020-2023 fick samtliga nämnder i uppdrag att vidta åtgärder för att förenkla och förkorta etableringstiden för nyanlända. Nämnderna har arbetat med åtgärder i enlighet med uppdraget, bland annat har äldreutskottet ökat kraven på utförarna i de nya avtalen som tecknas och möjligheter till praktik är inskriven i alla avtal/verksamhetsuppdrag.

Barn- och ungdomsnämnden, social- och omsorgsnämnden och kultur- och fritidsnämnden har tillsammans arbetat med uppdraget där ett behov av 21 olika åtgärder identifierades, samtliga har genomförts. Kommunstyrelsen godkände i mars slutredovisningen av budgetuppdraget (KS 2019-03-18 § 100).

Uppdraget är genomfört.

Minskade sociala skillnader

I budget 2019 fick samtliga nämnder i uppdrag att vidta åtgärder för att minska sociala skillnader och för att skapa en sammanhållen kommun.

I Linköping definieras social hållbarhet som ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader, är delaktiga i samhällsutvecklingen och som känner tillit till varandra och till samhällets olika delar. När kommunens verksamheter såsom skola och äldreomsorg fungerar bra, stärker detta den sociala hållbarheten. Samtliga verksamheter bidrar genom insatser på olika sätt till den sociala hållbarheten.

Arbetsmarknadsnämnden leder arbetet för Linköpings kommunkoncerns arbetsmarknadsåtagande. Arbetet bedrivs för samtliga invånares delaktighet genom sysselsättning, studier och arbete.

En lednings- och samordningsmodell för segregation, trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder har tagits fram under 2019 för implementering under 2020. Den kommunövergripande modellen syftar till att strukturera och effektivisera kommunens insatser mot segregation samt de trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärderna.

Arbetet med utvecklingen av bland annat stadsdelarna Skäggetorp och Berga fortskrider. I båda stadsdelarna pågår arbete med detaljplaner för att förtäta, utveckla och koppla stadsdelarna till övriga staden. Den nya bebyggelsen ska leda till en större blandning av olika typer av bostäder och upplåtelseformer.

Uppdraget är genomfört.

Ökad takt i digitaliseringsarbetet

I budget 2019 fick samtliga nämnder i uppdrag att vidta åtgärder för att tillvarata digitaliseringens möjligheter och för att öka takten i digitaliseringsarbetet. Linköpings kommun jobbar med en decentraliserad styrning där resurser och insatser sker så nära verksamheten som möjligt genom styrmodellen PM3. Gemensamma insatser samlas i portföljstyrgruppen där resurser satsas för att ge maximala förutsättningar för respektive PM3objekt. Flera förvaltningar har förändrat organisationen för arbetet med verksamhetsutveckling och digitalisering i enlighet med PM3.

Fyra övergripande insatser drivs centralt för en hög digitaliseringsgrad och ökad mänsklig kapacitet: samtliga blanketter ska vara eliminerade internt och externt under 2020, ökad automatisering av uppgifter, inriktning mot mobila arbetssätt och ett övergripande strategiskt arbete med digital mognad i kommunens organisation.

För den smarta och uppkopplade staden har Linköping gått med i det Vinnovafinansierade projektet "City as a platform" som syftar till att accelerera sensorutbyggnad och datagenerering i stadsmiljön samt harmonisera datamodellerna nationellt. Projektet kommer erbjuda möjligheter att bygga så kallade proof-of-concepts och möjliggöra kunskapsinhämtning tillsammans med andra svenska städer och internationellt.

I samband med budgetarbetet 2020 har nämnderna tagit fram handlingsplaner som anger prioriterade områden med konkreta digitaliseringsinsatser och dess effekter. Planerna ger sammantaget en översikt av pågående digitaliseringsprojekt samtidigt som principerna för budgetering av digitaliseringsinsatser tydliggörs.

Uppdraget är genomfört.

Ökad transparens, likställighet och koppling mellan avgift och utfört arbete

I budget 2019 fick samtliga nämnder i uppdrag att se över sina avgifter i relation till privatpersoner och företag för ökad transparens, likställighet och koppling mellan avgift och utfört arbete.

Samtliga förvaltningar genomför en översyn av nämndernas tillsyns- och tillståndsavgifterna för att förenkla och öka transparensen. Arbetet redovisas i samband med internbudget 2020 med plan för 2021-2023.

Uppdraget är genomfört.

Engångsartiklar i plast avvecklas

I budget 2019 fick samtliga nämnder i uppdrag att fasa ut engångsartiklar i plast i kommunens verksamhet till år 2020, genom att inte förlänga eller teckna nya inköpsavtal för sådana artiklar och ersätta med alternativ av biomassa.

Från och med den 1 januari 2020 tas bägare, muggar, tallrikar och bestick av plast bort från kommunens e-handel, och kan därmed inte längre köpas in. Avtal kommer ej att förlängas eller nytecknas för dessa produkter. Varje förvaltning ska senast den 31 mars 2020 identifiera och genomföra åtgärder för att ta bort, eller kraftigt minska, användningen av samtliga engångsartiklar i plast inom det egna ansvarsområdet. För de plastartiklar som inte är möjliga att undvika ska upphandlingskrav ställas för att minska klimatpåverkan från dessa, exempelvis genom förnybar eller återvunnen råvara. Detta kommer att ske vartefter nya upphandlingar genomförs.

Uppdraget är genomfört.

Minskade centrala förvaltningar

I budget 2019 fick samtliga nämnder i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsen specificera kostnaderna för sina centrala förvaltningar och ta fram en åtgärdsplan för att minska dessa från och med år 2020. I samband med budgetprocessen 2020 presenterades administrationens omfattning och kostnader. Vid organisationsförändringar ser förvaltningarna över om den centrala förvaltningen kan minskas.

Uppdraget är genomfört.

Landsbygdsutveckling prioriteras

I budget 2019 fick samtliga nämnder i uppdrag att tydligare prioritera landsbygdsutveckling och med stöd från kommunstyrelsen utveckla samarbetet mellan förvaltningarna för att öka kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling.

I rapporten "Kommunens samlade arbete med landsbygdsutvecklingen – återslag av ett budgetuppdrag, december 2019" beskrivs hur utvecklingsuppdraget har fullföljts i nämnderna (KS 2019-12-17 § 398). Exempel på pågående arbete i nämnderna är framtagande av områdesbestämmelser som på ett samlat sätt utreder och möjliggör stadsnära, lantligt boende i större omfattning. Ett flertal detaljplaner för bostäder inom landsbygdens mindre orter pågår också. Inom barn- och ungdomsnämndens/bildningsnämndens område fästs till exempel stor vikt vid yngre barns behov av att ha en skola i sin närhet och därför eftersträvas att kunna erbjuda barnomsorg samt skolverksamhet för de lägre åldrarna nära där barnen bor. För skolor på landsbygden finns ett tillägg i budget för de kostnader som mindre elevunderlag innebär. Av rapporten framgår sammanfattningsvis att landsbygdsutveckling har prioriterats i nämnderna, och att samordningen mellan förvaltningarna kan fortsätta stärkas. Etableringen under 2019 av förvaltningsövergripande samverkansforum för ekologisk respektive social hållbarhet är en del i att möjliggöra ökad samordning och erfarenhetsutbyte inom bland annat landsbygdsutveckling.

Uppdraget är genomfört.

Fördjupad analys av vilket stöd som behövs för att klara nya vägar till kompetensförsörjning med fokus på digitalisering, nya sätt att organisera arbetet och professionsanalyser

En återslag har gjorts till kommunstyrelsen i november 2018 (KS 2018-11-13 § 412). Av rapporten framgår ett antal områden där stöd behöver tas fram/utvecklas och en sammanfattning av nya eller förändrade personalbehov. Kommunstyrelsen uppdrag till kommundirektören att arbeta vidare med att möta de framkomna behoven (KF 2018-11-13 § 412).

Uppdraget är genomfört.

Uppföljning av nämndernas basuppdrag

Nämndernas uppdrag och ansvar är att förvalta och genomföra verksamhet enligt fullmäktiges mål och beslut och andra förutsättningar som gäller. Nämnderna ansvarar för den löpande verksamheten som fullmäktige fastställt genom kommunens reglemente och utifrån fullmäktiges program, policies, regler, budget och beslut i övrigt eller vad som följer av gällande lagstiftning.

Samtliga nämnder ska månadsvis följa upp verksamhet, resultat och ekonomi samt vidta erforderliga åtgärder vid avvikelser. Vid avvikelser från fastställda planer ska nämnderna vidta erforderliga åtgärder och rapportera detta till kommunstyrelsen. Nämnderna har ett ansvar att hantera förändringar inom ram. Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen. Vid behov ska nämnden justera internbudget så att verksamheten kan bedrivas inom fastställd ram.

Den kontinuerliga uppföljningen utgör en del av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna. Uppföljningen har, förutom kontroll, en framåtsyftande dimension – att ge underlag och förutsättningar för att utveckla och förbättra verksamheten.

Antal elever som placeras i särskola ökar

Antal elever i grundsärskolan har ökat med 20 barn mellan 2018 och 2019. Per den 15 oktober gick 178 elever i grundsärskolan (kommunala och fristående grundsärskolor) och antalet elever med komplexa behov ökar. Dessa elever behöver särskilda resurser i form av kompetent personal och lokaler utifrån sina behov. I grundsärskolan är det stor brist på behöriga lärare. Flera lärare har genomfört kompetensutveckling och har en speciallärarexamen med inriktning mot utvecklingsstörning. Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att långsiktigt säkra tillgången till verksamhetslokaler inom grundsärskola.

Då platser i grundsärskolan är dyrare än platser i grundskolan räcker inte ersättning från resursfördelningen för att täcka dessa kostnader.

Fler barn och unga som placeras på HVB

I verksamhetsberättelserna rapporterar social- och omsorgsnämnden att den beslutade åtgärdsplanen avseende HVB har verkställts under 2019. Totalt utfall för HVB placeringar barn och unga samt vuxna uppgår till cirka 196 miljoner kronor. Detta kan jämföras med totalt utfall på cirka 166 miljoner kronor 2018. I kostnaderna för år 2019 ingår dock cirka 8 miljoner som avser placeringar under år 2018. Beaktat detta har kostnaderna för HVB placeringar totalt ökat med cirka 14 miljoner kronor, cirka 8 %, i jämförelse med föregående år. Åtgärdsplanens aktiviteter kan ha haft viss påverkan på kostnadsutvecklingen avseende placeringar av vuxna. Antalet barn och unga som placeras på HVB har successivt ökat från februari 2017 fram till december 2019. Detta trots en utbyggd öppenvård, olika handlingsplaner genom åren och ett aktivt arbete med effektiva placeringar. Förutom uppföljning och analys utifrån ett individperspektiv bör en kommunövergripande uppföljning genomföras utifrån perspektiv som segregation, gängkriminalitet, inkludering och skolnärvaro.

Utveckling av öppenvårdsinsatser

Öppenvård inom individ- och familjeomsorgen används i stor utsträckning innan placering, men behov och förutsättningar hos kommuninvånare har förändrats och det är viktigt att säkra upp att samhället kan möta dessa på ett sätt som inte är mer ingripande än nödvändigt och har rimliga kostnader i förhållande till resultat. Under året har det inom öppenvården funnits viss problematik avseende utförarens kapacitetsförmåga. Ramupphandling av boendestöd pågår och en utredning ska genomföras för att se om digitala lösningar kan användas för att resurserna inom boendestödet ska räcka till fler.

Under året har det funnits en hög beläggning i såväl bostäder med särskild service som öppenvårdsinsatser. Omprövning görs i samband med social- och omsorgsnämndens omställningsarbete för att uppnå ett effektivt resursutnyttjande.

Fortsatt behov av boendeplatser inom socialpsykiatri och LSS

När det gäller boende för målgrupper inom socialpsykiatri och LSS är det fortsatt problem med att finna platser. Kommunen har arbetat med att skapa boendeplatser och ett omställningsarbete pågår för att möta behovet. Balans råder inte när det gäller bostäder med särskild service enligt Socialpsykiatri SOL och LSS.

Fortsatt högt bostadsbyggande

Bostadsbyggandet har varit fortsatt högt under året vilket inneburit att samhällsbyggnadsnämnden har valt att fokusera på ett bra flöde i plan- och exploateringsverksamheten. Antalet pågående detaljplaner har varit stort i förhållande till personella resurser med långa handläggningstider och få antagna detaljplaner per år som följd. Fokus i verksamheten har därför varit på att minska portföljen med pågående planer till förmån för effektivare handläggningstid. Den interna organisationen har även setts över och utvecklats i samma syfte. Extra insatser har

gjorts för att förstärka och därmed påskynda planeringen av stadsdelen Djurgården med 2 500 nya bostäder. Nämndens pågående detaljplaner portfölj är för tillfället cirka 60 detaljplaner.

Uppföljning av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Kommunen har enligt lag skyldighet att tillhandahålla viss verksamhet och service till kommunmedborgarna. Men det innebär inte att kommunen själv är skyldig att utföra verksamheten. Verksamhet kan utföras av kommunen, av kommunala bolag eller av olika privata utförare. I Linköpings kommun utförs viss verksamheten av privata utförare.

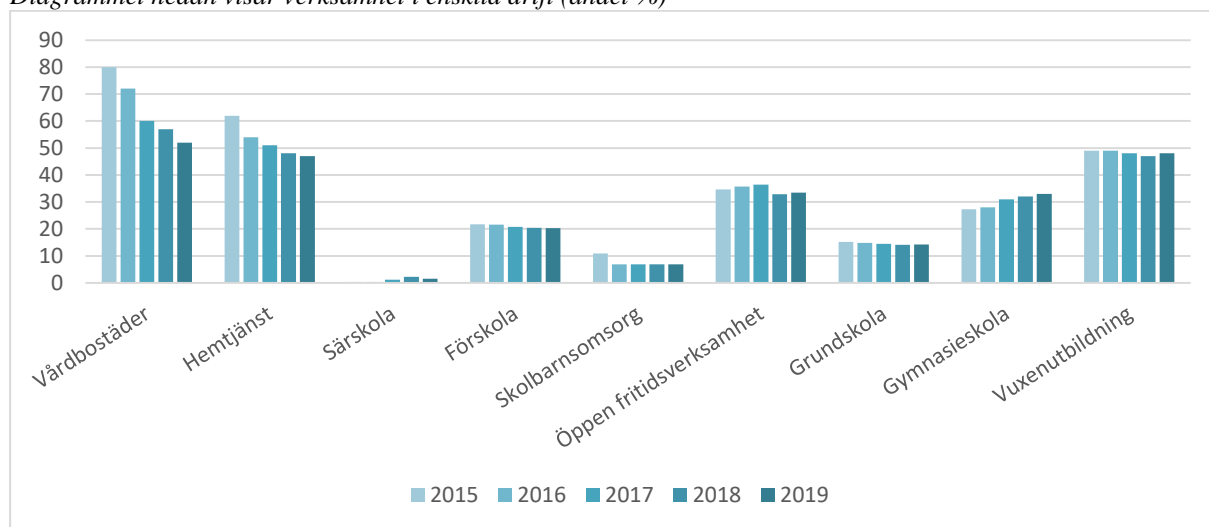
Utifrån fullmäktiges program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare utarbetar nämnderna en plan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp (KF 2016-02-16 § 18). Uppföljning av verksamhet genomförs för att säkra att avtalad kvalitetsnivå uppnås och att verksamheten bedrivs inom gällande regelverk.

De kommunövergripande målen följs upp i delårsrapporter och årsredovisning och kommunens modell för avtalsuppföljning anges i rutinerna för inköp och upphandling.

Samhällsbyggnadsnämndens uppföljning visar att entreprenörer i stort genomför sina uppdrag enligt avtal men att förbättringsområden identifieras och hanteras. I övrigt har nämnder, som genom avtal överlämnat vården av en kommunal angelägenhet till en kommunal eller privat utförare, utifrån fullmäktiges program inte rapporterat några avvikelser från uppföljningen av avtal och verksamhet per den 31 augusti.

I diagrammet nedan redovisas hur stor andel av ett antal olika verksamheter som bedrivs av någon annan än en kommunal utförare.

Diagrammet nedan visar verksamhet i enskild drift (andel %)

Uppföljning av nämndernas lokaler/lokalförsljningsplaner

Kommunens lokalförsljning har under 2019 till stor del präglats av arbetet med Lejonfastigheters utökade uppdrag som träder i kraft den 1 januari 2020. Det utökade uppdraget innebär i korthet att Lejonfastigheter får ett helhetsansvar som kommunens lokalförsljare. Lejonfastigheter ska utifrån nämndernas behov av nya eller ombyggda lokaler hitta lämplig lösning. Lösningen på lokalbehovet kan ske genom nybyggnation, om- eller tillbyggnad av befintliga lokaler, alternativt genom inhyrning av lokaler från en annan hyresvärd. Nämnder och förvaltningar har från och med årsskiftet en part att vända sig till med alla sina lokalfrågor. De organisatoriska förändringar som genomförts är att lokalplaneringsenheten som tidigare varit placerad hos Leanlink flyttats över till Lejonfastigheter.

Kommunen har samtidigt gjort en översyn av samtliga styrande dokument inom lokalområdet, en ny hyresmodell har tagits fram som ska implementeras under året. Alla processer är inte färdiga så år 2020 kommer att bli ett prövoår. Från och med i år kommer Lejonfastigheter även att ta ett större ansvar för nämndernas lokalförsljningsplaner och samarbetet med respektive nämnd när det gäller behovsinventering och lokallösningar är viktig. För detta arbete finns en särskild process framtagen.

Arbetet med lokalförsljningen hos nämnderna har i övrigt fortlöpt under året. Den nya simhallen byggs i enlighet med kostnadskalkyl och tidplan, så även de nya kontorslokalerna på Ebbe Park. Vissa projekt har dock av olika skäl förskjutits i tiden. Byggnationen av nya Vasahallen har inte kunnat fortsätta enligt plan på grund av ett överklagat bygglov. Förseningen av färdigställandet av Nya Kungsbergsskolan innebär att det kommer att saknas högstadielplatser i kommunen från år 2022, detta i sin tur kommer att kräva tillfälliga lokallösningar.

För Räddningstjänstens del utreds för närvarande möjligheten till en ny räddningsstation i Ljungsbro, samt ett nytt räddningsövningsfält tillsammans med Norrköpings kommun. Båda utredningsuppdragen planeras att färdigställas under våren 2020.

Upphandling

För att uppnå en kostnadseffektiv verksamhet behöver inköp ske på ett korrekt och effektivt sätt. Med det avses att upphandlingar sker där lagen kräver det och att rätt person handlar rätt produkt från rätt leverantör på rätt sätt. Basen för detta är att säkerställa att kommunen gör upphandlingar inom de områden där upphandlingsskyldighet finns. Detta bevakar kommunen genom att nämnderna upprättar årliga upphandlingsplaner. Därutöver görs centrala uppföljningar av leverantörer där inköp överstigit 500 000 kr. Det kan konstateras att de upphandlingar som tas upp i planerna utförs till stor del, men att ytterligare upphandlingar tillkommer under året.

Objektsplaner (PM3)

Under 2019 har PM3-objektens organisation och samverkansformer definierats. Objektplanerna beskriver objektens uppdrag samt hur det ska utföras och styras. I ingången till 2019 fanns det inga befintliga objektplaner att utgå ifrån vilket medförde att planerna arbetades fram på grundläggande nivå och färdigställdes under våren 2019.

Objektplanerna innehåller förvaltningarnas prioriterade tekniska digitaliseringsaktiviteter under året och följs upp på en kommunövergripande nivå via kommunens portföljstyrgrupp. Exempel på genomförda aktiviteter:

- Utformning av digitala tjänster och e-tjänster. Projektet Blankettfritt 2020 säkerställer digital interaktion med medborgarna. Alla e-tjänster kommer i förlängningen göra det möjligt att integrera medborgarens kontakt med kommunen till verksamhetssystem och verksamhetens arbetssätt. Detta kommer i förlängningen göra det möjligt att automatisera interaktionen formulär-verksamhetssystem och på så vis spara resurser
  - Utfasning av interna blanketter.
  - Läsårsstarten 2019/2020 genomfördes utan analoga blanketter för elevuppgifter. En förändring som beräknas spara 4 500 timmar för personalen och 3 1000 timmar för medborgarna, per år.
- Utformning av såväl digitala tjänster som digitalisering av befintliga rutiner och arbetssätt. Projekt är inlett för utveckling av e-ansökan som ansöker om bistånd enligt Socialtjänstlagen samt automatiserat beslutsstöd. Implementering av digitala verktyg för dokumentation, taligenkänning är påbörjat. Förväntad effekt är tydligare fokus på klientmötet, minskade handläggningstider och förbättrad arbetsmiljö.
- Automatisering av administrativa och verksamhetsuppgifter sker genom pågående inventering av vilka områden som kan effektiviseras med stöd av automation. Projektet fortsätter under 2020. Arbete pågår också med en digitalisering av bygglovsprocessen där administrativa arbetsmoment automatiseras. En kommungemensam funktion för automatisering/robotisering är under uppstart.
- De personaladministrativa processerna är under översyn där en större insats pågår för att underlätta för chefer att ta emot nya medarbetare och automatisera arbetsuppgifter
- Ett nytt elevregister är under implementation vilket innebär väsentliga administrativa fördelar vid full implementation om tre år

Under 2019 har en analys genomförts med syfte att anpassa och utveckla IT-styrningen. Analysen visar att styrningen av objekten har utvecklats men att arbete kvarstår. Det finns fortsatt behov av att harmonisera objektens arbete med planerings- och budgetprocesserna. Portföljstyrningen bör också utvecklas för att säkerställa resurseffektiv utveckling och leverans till verksamheterna. Vidare är behovet av att stärka förvaltningarnas kompetens och organisation inom digitalisering stort. I anslutning till analysen initierade portföljstyrgruppen utvecklingsaktiviteter inom identifierade områden. Året har inneburit förbättrade förutsättningar för objekten och en ökad digitaliseringsgrad.

De kommunala bolagen, förbunden och stiftelser

Linköpings bolagskoncern

Linköpings bolagskoncern består av moderbolaget Linköpings Stadshus AB och åtta helägda dotterbolag, varav fyra av dessa bolag består av egna koncerner. Bolagen bedriver kommunal verksamhet genom att leverera service och tjänster åt kommunens invånare. Utbudet består alltifrån bostäder, lokaler, elförsörjning till kulturutbud etc.

Linköpings Stadshus AB

VA, ENERGI, RENHÅLLNING

FASTIGHETER

UPPLEVELSER/EVENT

NÄRINGSLIVSUTVECKLING

ÖVRIGT

Tekniska verken i Linköping AB

Tekniska verken Linköping Nät AB
 Tekniska verken Katrineholm Nät AB
 Svensk Biogas i Linköping AB
 Tekniska verken i Linköping Vind AB
 Bixia ProWin AB
 Bixia Gryningsvind AB (20%)
 Ventosum AB (10%)
 Bixia Byggvind AB
 Ventosum AB (10%)
 Bobergs Vind AB (33%)
 Hackeryd Vind AB (25%)
 Bixia AB (75,68%)
 Ängelholms Näringsliv AB (10%)
 Def.waste ek.för. (1 andel)
 EFO AB (21,1%)
 EVereg AB (33%)
 Bee Charging Solutions AB
 Mjölby-Svartådalen Energi AB (50,9%)
 Mjölby Kraftnät AB
 Vävinge Vind AB (51,4%)
 Bixia AB (8,85%)
 Ängelholms Näringsliv AB (10%)
 Herrberga Vind AB (41,67%)
 Lagmansberga Tvåan Vind ek.för. (900 andelar)
 Lagmansberga Vind ek.för. (55 andelar)
 Sinfra ek.för. (15 andelar)
 Sinfra ek.för. (900 andelar)
 Utsikt Bredband AB
 Utvecklingsklustret Energi AB (20%)
 Power2U Sweden AB (40%)

AB Stångåstaden

Kulturfastigheter i Linköping AB
 Studentbostäder i Linköping AB
 Stångåstaden Ebbepark Holding AB
 Ebbepark Brf 1 AB
 Ebbepark Brf 2 AB
 Ebbepark Brf 3 AB
 Stångåstaden Ebbepark holding i Linköping AB
 Fastighetsaktiebolaget Industrin 10 i Linköping AB
 TGS Fastigheter nr 3 AB
 Bixia Gryningsvind AB (40%)
 Byggutveckling Svenska AB (25%)
 TGS Fastigheter AB
 Boutveckling Bärstadsskogen AB
 Linköping Industrin 2 Holding AB (49%)
 Linköping Industrin 2 AB

Lejonfastigheter AB

Idrottslaget 4 i Linköping AB

Sankt Kors Fastighets AB

Dukaten Parkeringsservice AB
 Kebabfastigheten AB
 Linköping Industri 2 Holding AB (51%)
 Linköping Industrin 2 AB
 Vreta Kluster AB (73,5%)
 Fastighetsaktiebolag Ikonen 4 och Industrin 6 i Linköping

Visit Linköping & Co AB

Science Park Mjärdevi AB

Linköping City Airport AB

Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB

Obligationen i Linköping Fastighets AB

Omsättningen i bolagskoncernen uppgick till 7 770 miljoner kronor 2019, vilket är 159 miljoner kronor högre än föregående. Årets resultat efter att koncernelimineringar har gjorts samt efter finansiella poster uppgick till 700 miljoner kronor. År 2017 var resultatet i koncern väsentligt högre än andra år med anledning av att AB Stångåstaden genomförde försäljningar. Koncernens soliditet uppgick till 24 procent 2019 vilket visar på en god långsiktig finansiell handlingsberedskap.

Nyckeltal för bolagskoncernen	2019	2018	2017	2016
Omsättning, mnkr	7 770	7 611	7 006	6 757
Balansomslutning, mnkr	31 207	29 364	28 221	26 369
Årets resultat efter finansiella poster*, mnkr	700	747	1 249	576
Årets resultat i procent av eget kapital, %	10	11	21	11
Soliditet, %	24	25	24	21
Antal anställda	1 381	1 350	1 293	1 226
*Koncernelimineringar har gjorts.				

Resultat

I tabellen nedan redovisas resultat efter finansiella poster per bolag. Dock har inte koncerninterna mellanhavanden eliminerats i dessa resultat.

Resultat efter finansiella poster, per bolag		Budget	Budget-			
Belopp, mnkr	2019	2019	avvikelse	2018	2017	2016
Tekniska verken i Linköping AB	723	700	23	833	636	671
AB Stångåstaden	228	182	46	204	881	232
Lejonfastigheter AB	103	73	30	72	72	80
Sankt Kors Fastighets AB	24	0	24	165	14	18
Visit Linköping & Co AB	0	-2	2	-4	2	1
Science Park Mjärdevi AB	0	1	-1	0	0	0
Linköping City Airport AB	-2	0	-2	-3	-1	-39
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	2	2	0	2	8	1
Summa	1 078	956	122	1 269	1 612	964

Bolagens resultat 2019 är högre än budget och denna avvikelse kan huvudsakligen hänföras till Tekniska verken i Linköping AB, AB Stångåstaden, Lejonfastigheter AB och Sankt Kors Fastighets AB.

Tekniska verken i Linköping AB visar ett bättre resultat jämfört med budget på 23 miljoner kronor, även att en extrautdelning till kommunen på 125 miljoner kronor genomfördes under året. Tekniska verken-koncernen redovisar ett starkare resultat än föregående år inom biogas, bredband, bränslebaserad energi och krafthandel. Det motverkar ett något sämre resultat från vattenkraften där produktionsvolymen varit lägre på grund av låga vattennivåer.

AB Stångåstadens resultat uppgick till 228 miljoner kronor 2019, vilket är en positiv budgetavvikelse på 46 miljoner kronor. De främsta orsakerna till avvikelsen är återtagna nedskrivningar och lägre räntekostnader.

Lejonfastigheter AB visade ett bättre resultat än budget 2019 på 30 miljoner kronor. Den främsta anledningen är att nettoomsättningen ökade bland annat på grund av hyresförändringar till följd av färdigställda om-, till- och nybyggnationer samt med anledning av hyresförändringar enligt avtal.

Sankt Kors Fastighets AB hade också en positiv budgetavvikelse 2019 på 24 miljoner kronor som främst beror på reavinster vid avyttring av byggrätter i Ebbepark till AB Stångåstaden och Lejonfastigheter AB.

Visit Linköping & Co AB och Linköping City Airport AB visar ett negativt resultat 2019. Visit Linköping & Co AB hade budgeterat ett underskott på -1,5 miljoner kronor 2019 och resultatet blev -0,457 miljoner kronor. Den huvudsakliga förklaringen till den positiva budgetavvikelsen är en bättre lönsamhet i årets större evenemang.

Även Linköping City Airport AB visade ett negativt resultat 2019 på -2 miljoner kronor. Nya krav från Transportstyrelsen avseende bevakning av platta vid ankomst och avgång har medfört att två extra personer bevakat plattan under större delen av 2019. Dessa extra kostnader i samband med lägre intäkter avseende allmänflyg har medfört till ett negativt resultat. Under 2020 förväntas högre intäkter då ett nytt 3-årsavtal med KLM har tecknats.

Investeringar

Bolagskoncernens nettoinvesteringar uppgick till 3 103 miljoner kronor 2019. De kommunala bolagen står för cirka 84 procent av koncernens investeringar, vilket främst beror på att det kommunala bolaget Lejonfastigheter AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler.

Nettoinvesteringar, per bolag, belopp mnkr	Budget		Budget- avvikelse	2018	2017	2016
	2019	2019				
Tekniska verken i Linköping AB	1 407	1 600	193	938	681	610
AB Stångåstaden	893	1 059	166	962	950	933
Lejonfastigheter AB	309	800	491	404	348	523
Sankt Kors Fastighets AB	440	993	553	233	164	130
Visit Linköping & Co AB	0	0	0	0	0	1
Science Park Mjärdevi AB	0	0	0	0	0	0
Linköping City Airport AB	1	2	1	0	2	1
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	29	182	153	9	8	12
Summa	3 079*	4 636	1 557	2 546	2 153	2 210
*Bokförda värden.						

Tekniska verken i Linköping AB har under året genomfört flera investeringsprojekt som ska bidra till att koldioxidneutralt Linköping 2025 uppnås. Koncernens mål är att ha en helt kol- och fossiloljefri produktion. För att uppnå detta har kolpannan på kraftvärmeverket i Linköping under 2019 konverterats från att elda kol till att elda industriellt träavfall. Dessutom har Tekniska verkens fjärrvärmecentraler konverterats från fossil olja till bio olja samt har rökgaskondensering installerats på kraftvärmeverket i Mjölby. Bolaget har även fortsatt med byggandet av vindkraftparken under 2019. Den främsta anledningen till budgetavvikelsen på 193 miljoner kronor är att det har blåst för mycket för att kunna resa de nya vindkraften och projektet har därmed blivit försenat.

AB Stångåstadens investeringar i fastigheter uppgick till 893 miljoner kronor 2019, varav 544 miljoner kronor avsåg nyproduktion. Under sommaren var 58 av 113 lägenheter och 5 lokaler av den andra etappen av det nya kvarteret Norrskenet i Vasastaden klart för inflyttning. I dotterbolaget Studentbostäder i Linköping AB är byggnation av 85 nya studentbostäder i kvarteret Isskrapan i Lambohov påbörjat. All nyproduktion är uthyrd. I befintliga fastigheter har 23 nya lägenheter skapats. Under 2019 skedde en stor explosion på Ådalsgatan och de flesta fastigheterna kunde åtgärdas direkt, men för det värst skadade huset kommer återuppbyggnaden att fortsätta ända till oktober 2020.

Lejonfastigheter AB:s investeringar uppgick 2019 till 309 miljoner kronor. Bolagets nyproduktioner under året har varit Tallboda skola, en ny byggnad på Tornhagens skola, brandstation i Ulrika och ett vårdboende i Vallastaden. Bland pågående projekt finns två omsorgsboenden och fler elevplatser i förskolor och skolor. Bolaget visade en budgetavvikelse för investeringar på 491 miljoner kronor 2019, vilket bland annat beror på att den nya simhallen låg med i budget 2019, men den placerades istället hos kommunen. Dessutom har en del projekt blivit framflyttade.

Sankt Kors Fastighets AB genomförde investeringar på totalt 440 miljoner kronor 2019. Under året har utvecklingen av Ebbepark fortsatt enligt plan. Projektering av nästa etapp av Vreta Kluster startades under 2019 och byggnation av första företagsmiljön i Cavok District påbörjades. Vad gäller parkeringsanläggningar skedde bland annat byggnation av nya P-Huset Öst Vallastaden. Investeringsvolymen har på grund av framflyttade projekt och försäljning av projekt för skola/kontor till Lejonfastigheter minskat kraftigt jämfört budget.

Koncernbidrag, ägartillskott och utdelning

En koncern består av ett moderbolag och ett eller flera dotterbolag. Mellan dessa bolag kan olika transaktioner genomföras så som koncernbidrag, ägartillskott och utdelning. Dessa transaktioner beskrivs nedan.

I Sverige utgör varje enskilt bolag i en koncern egna skatteobjekt. Det innebär att bolagen inom koncernen beskattas olika beroende på om de går med vinst eller förlust. För att jämna ut resultatet mellan bolagen används så kallade **koncernbidrag** som är en överföring mellan bolagen i en koncern. Det medför att vinster och förluster inom en koncern kan utjämnas och koncernens totala resultat beskattas istället.

Ägartillskott innebär att ägaren tillför kapital till ett bolag med syfte att stärka bolagets ekonomi.

Ägarna i ett bolag har rätt till nuvarande och framtida vinster och detta sker genom **utdelning**. En utdelning är en utbetalning av hela eller delar av vinst från bolaget till ägarna.

Koncernbidrag, aktieägartillskott och utdelning.
Belopp, mnkr

	Koncernbidrag		Aktieägartillskott		Utdelning		
	Lämnade	Erhållna	Lämnade	Erhållna	Lämnade	Erhållna	Övrigt
Linköpings kommun						159	
Moderbolag							
Linköpings Stadshus AB	86	231	68	126	159	99	
Dotterbolag							
Tekniska verken i Linköping AB	187		117		92		200
AB Stångåstaden		76		60			59
Lejonfastigheter AB	39	7		6			
Sankt Kors Fastighets AB	5		7		5		
Visit Linköping & Co AB							
Science Park Mjärdevi AB							
Linköping City Airport AB			3		2		
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB		4		3			
Summa	317	317	194	194	258	258	259

Moderbolaget erhöll utdelningsbetingade koncernbidrag från dotterbolagen Tekniska verken i Linköping AB med 187 miljoner kronor, Lejonfastigheter AB med 39 miljoner kronor och Sankt Kors Fastighets AB med 4,5 miljoner kronor. Tekniska verken i Linköping AB lämnade utdelning med 200 miljoner kronor. AB Stångåstaden lämnade utdelning på 59 miljoner kronor, varav 55 miljoner kronor avsåg så kallade bostadspolitiska medel. De bostadspolitiska medlen lämnas av Linköping Stadshus AB vidare till kommunen för att användas till åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning eller tillgodoser bostadsbehovet för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar. Totalt uppgick utdelningarna från dotterbolagen med 357 miljoner kronor. Moderbolaget erhöll skattebetingade koncernbidrag med 86 miljoner kronor och lämnade 126 miljoner kronor för skatteoptimering inom Stadshuskoncernen.

Linköpings övriga bolag, förbund och stiftelser

Utöver de kommunala helägda bolagen driver Linköpings kommun verksamhet i andra former. Kommunen är delägare till bolag och förbund. Dessutom har kommunen stiftat egna stiftelser.

Delägda bolag

Skill Skandinavia AB är verksam inom rekrytering, bemanning och utbildning. Bolaget ägs av näringsliv, Region Östergötland och flera kommuner.

AB Kinda Kanal ska verka för kanalens kulturminnesmärke och farled. Idag är kanalen en ren upplevelseattraktion och det utförs inga transporter vilket var det ursprungliga syftet. Bolaget ägs av Region Östergötland, Kinda kommun och Linköpings kommun.

Marknadsbolaget i Fjärde Storstadsregionen AB äger varumärket East Sweden.

Scenkonst Öst AB består av de konstnärliga verksamheterna Norrköpings Symfoniorkester och Östgötateatern. Bolaget ska bidra till en fortsatt utveckling av kulturlivet i Östergötland. Bolaget har tagit över stiftelsen Östergötlands Länsteaters verksamhet. Region Östergötland, Norrköpings kommun och Linköpings kommun äger bolaget.

Östsvenska Yrkehögskolan AB uppdrag är att öka antalet strategiskt viktiga yrkehögskoleutbildningar i regionen. Bolaget ägs av flera kommuner.

Inera AB stödjer ägarnas verksamhetsutveckling genom att erbjuda kompetens inom digitalisering. Bolaget koordinerar och utvecklar gemensamma digitala lösningar till nytta för invånare, medarbetare och beslutsfattare. Inera AB ägs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), regioner samt kommuner.

Förbund

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland är ett kommunalförbund för räddningstjänsterna i Linköpings, Norrköpings, Söderköpings, Valdemarsviks och Åtvidabergs kommuner. Utöver utryckningar arbetar förbundet även med förebyggande insatser genom säkerhetskontroller, utbildningar, information samt stödjer företag, organisationer och kommuner i deras säkerhetsarbete.

Kommunalförbundet Fjärde storstadsregionen ansvarar för Linköpings och Norrköpings kommuns löne- och upphandlingsverksamhet. Förbundet startade 2008 med löneverksamheten och 2009 överfördes den kommungemensamma upphandlingsverksamheten till kommunalförbundet.

Samordningsförbundet Centrala Östergötland är bildat av Försäkringskassan, Linköpings kommun, Åtvidabergs kommun, Kinda kommun, Region Östergötland och Arbetsförmedlingen. Syftet med förbundet är att medborgare som står utanför arbetsmarknaden ska uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete.

Stiftelser

Östergötlands Länsmuseum har som ändamål att inom Östergötlands län bedriva och befrämja kulturminnesvård och övrig museal verksamhet. Dessutom ska stiftelsen förvalta och vårda stiftelsens fastigheter, markområden, byggnader och samlingar och hålla dem tillgängliga för allmänheten.

Linköpings Trädgårdsförening har inte längre någon affärsdrivande verksamhet då styrelsen beslutat att avveckla rörelsen under ordnade former.

Drift- och investeringsredovisning

Kommunen har löpande intäkter och kostnader för att driva och upprätthålla sin verksamhet. Driftredovisningen redovisar dessa kostnader och intäkter fördelade per nämnd. En investering räknas inte som en driftkostnad eftersom denna kostnad är av engångskaraktär. Investeringar kan finansieras med kommunens egna medel eller med externa lån. Exempel på investeringar är nya vägar, skolor.

Drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Kommunens ekonomiska styrning sker bland annat genom att kommunfullmäktige årligen fastställer en drift- och investeringsbudget. Kommunens budget med plan för kommande tre år är det centrala dokumentet för att styra den kommunala verksamhetens inriktning och omfattning.

Budget med plan beslutas årligen av kommunfullmäktige i maj. Kommunstyrelsen och nämnderna upprättar därefter internbudgetar utifrån kommunfullmäktiges beslut som beslutas i november.

Driftbudget

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Det innebär att anslagen ska täcka de kostnader som återstår när intäkter i form av taxor, avgifter och bidrag inte täcker verksamhetens kostnader fullt ut. Nettoanslagen binds av kommunfullmäktige på nämndnivå. Omdisponering av anslag mellan nämnder samt utökade budgetansvar samt utökade budgetramar som inte finansieras med kommunstyrelsens resursmedel kan beslutas av kommunfullmäktige under året.

Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin internbudget. Det sker brutto uppdelat på intäkter och kostnader samt på de delverksamheter och organisatoriska enheter som respektive nämnd bestämmer. Omdisponering av dessa anslag under året får ske genom nämndbeslut, så länge de inte påverkar fullmäktiges nettoanslag.

Ekonomi för den löpande verksamheten har en fyraårig planeringshorisont, där det första året utgör budgetåret och de därefter följande tre åren utgör planeringsår.

Nämnder som redovisar eller befarar ett underskott som överstiger en procent av tilldelad budgetram ska, om underskottet uppgår till mer än en miljon kronor, snarast redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen.

Investeringsbudget

I kommunens budget beslutas om en nettoinvesteringsram för respektive nämnd för den närmaste fyraårsperioden på en detaljerad nivå, samt en plan för den kommande 10-årsperioden på en övergripande nivå. Dessa ramar fördelar respektive nämnd i sin internbudget efter behov. Tillkommande driftskostnader på grund av investeringar ska ingå i nämndernas budgetramar.

Investeringar över 50 miljoner kronor eller av större strategisk vikt beslutas av kommunfullmäktige. Investeringar mellan 15-50 miljoner kronor beslutas av kommunstyrelsen efter förslag från kommunstyrelsens strategiska utskott. Investeringar under 15 miljoner kronor beslutas av nämnd efter samråd med Kommunledningsförvaltningens ekonomistab.

Vid årets slut är det i särskilda fall möjligt att ombudgetera investeringsmedel mellan år. Ett sådant exempel är om ett stort investeringsprojekt har förskjutits i tid och därav inte nyttjat investeringsmedlen. Ombudgetering av investeringsmedel beslutas i kommunfullmäktige.

Bolagen

Delar av kommunens verksamhet drivs i aktiebolagsform. Den löpande verksamheten i dessa bolag finansieras med deras egna försäljningsintäkter och i vissa fall koncernbidrag. Bolagens verksamhet får endast i undantagsfall finansieras med skatter.

Bolagens investeringar och deras finansiering regleras genom att fullmäktige för varje bolag årligen beslutar om en investeringsram och ett lånetak för kommande budgetår. Kommunfullmäktige ska ta ställning vid större strategiska investeringar samt andra investeringar eller åtgärder som innebär en ny inriktning eller start av verksamheter inom ett nytt affärs- eller verksamhetsområde för bolaget.

Driftredovisningen

Nettokostnader inkl. planenlig avskrivning Belopp, mnkr Styrelse/nämnd	Bokslut 2019 Intäkter	Bokslut 2019 Kostnader	Bokslut 2019 Netto	Budget netto 2019	Avvikelse +/-	Bokslut 2018 Netto*
Kommunfullmäktige	0,0	14,4	14,4	13,7	-0,7	12,1
Kommunens revisorer	0,8	6,1	5,4	5,3	0,0	5,0
Kommunstyrelsen	2 030,2	2 500,2	470,0	482,6	12,6	442,0
<i>varav kommunstyrelsen/kommunlednings- förvaltningen</i>	163,9	626,0	462,1	482,1	20,5	472,8
<i>varav verksamhetsstöd och service</i>	271,4	254,1	-17,3	0,5	16,8	8,2
<i>varav Leanlink</i>	1 595,0	1 620,1	25,2		-25,2	-39,0
Överförmyndarnämnden	7,3	21,9	14,6	15,8	1,2	2,1
Valnämnden	3,5	5,7	2,2	2,5	0,3	3,8
Äldrenämnden	343,2	1 709,1	1 366,0	1 384,6	18,7	
Social- och omsorgsnämnden	397,0	1 897,2	1 500,1	1 481,5	-18,6	
Barn- och ungdomsnämnden	3 672,4	7 064,4	3 392,0	3 424,6	32,6	3 177,9
Bildningsnämnden	873,4	1 659,4	786,0	797,2	11,2	681,6
Kultur- och fritidsnämnden	304,8	666,6	361,8	362,5	0,8	297,8
Samhällsbyggnadsnämnden	255,7	679,5	423,9	424,5	0,7	415,9
Samhällsbyggnadsnämnden <i>ändrad redovis- ningsprincip i bokslutet</i>	-12,0	31,6	43,6		-43,6	
Exploateringsverksamhet	75,5	21,3	-54,3	-45,0	9,3	-75,8
Arbetsmarknadsnämnden	138,7	546,2	407,4	407,5	0,1	275,5
Bygg- och miljönämnden	93,3	146,3	53,0	60,9	7,9	51,9
Delsumma verksamheten	8 183,8	16 969,8	8 786,1	8 818,3	32,2	8 336,6
Pensionsenheten exkl. finansiella poster	278,7	325,8	47,1	13,1	-34,0	99,8
Intern finansiering (intern ränta)	48,4	3,0	-45,4	-44,8	0,6	-32,6
Resursmedel, reserv för pris o lön, just nyttillkom- men verksamhet	0,0	0,0	0,0	189,2	189,2	0,0
Intäkter enligt uppdrag	0,0	0,0	0,0	-100,0	-100,0	0,0
Avgår externa finansiella poster	-40,9	-1,2	39,8		-39,8	40,0
Verksamhetens nettokostnader	8 469,9	17 297,5	8 827,5	8 875,8	48,2	8 443,8

*Observera att jämförelser med 2018 är svåra att göra då nämndernas uppdrag förändrats, nya nämnder tillkommit och förvaltningarnas kostnader fördelats till nämnderna från och med 2019. De flesta nämnderna har dock försökt ta fram belopp för bokslut 2018 men då beloppen är osäkra redovisas de med kursiv text. Beloppet för "Delsumma verksamheten" går dock att jämföra.

Kommunfullmäktige (underskott 0,7 miljoner kronor)

Kommunfullmäktiges resultat för 2019 visar underskott med 0,7 miljoner kronor. Den främsta orsaken till underskottet är ökade kostnader för kommunfullmäktiges arvoden, vilket i sin tur beror på fler och längre sammanträden med kommunfullmäktige än budgeterat.

I årsprognosen per den 31 oktober redovisade kommunfullmäktige ett resultat i nivå med budget, men på grund av att årets sista sammanträden för kommunfullmäktige också blev långa samt minskade överskott för andra poster i budgeten har resultatet försämrats.

Kommunstyrelsen (överskott 12,6 miljoner kronor)

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen uppvisar ett resultat jämfört med budget på +20,5 miljoner kronor uppdelat enligt nedan på respektive stab. Av det prognosticerade överskottet utgör sammanlagt +20,0 miljoner kronor poster som inte är kopplade till kommunstyrelsens ordinarie verksamhet och som till stora delar inte budgeterats i internbudgeten. Dessa poster är statsbidraget från Delegationen mot segregation (+10,8 miljoner kronor) som redovisas under Kommunledningen, ej utnyttjade projektmedel för stadsbyggnadsprojektet Ostlänken (+4,4 miljoner kronor) som redovisas under Planeringsstaben och fastighetsförsäljningar (+4,8 miljoner kronor) som redovisas under Ekonomistaben.

Årets resultat för Kommunledningsförvaltningen är oförändrat gentemot prognosen per den 31 oktober.

Verksamhetsstöd och service

Årets resultat för Verksamhetsstöd och service (VSS) visar ett överskott med +16,8 miljoner kronor. Orsaken till överskottet är framförallt stora positiva avvikelser för enheterna LK-data samt Kontakt Linköping.

Inom VSS redovisar LK-data ett preliminärt överskott med +14,8 miljoner kronor som främst beror på orealiserade prissänkningar och lägre personalkostnader är beräknat. Orsaken till de lägre personalkostnaderna är dels en större personalomsättning än vanligt där ersättningsrekrytering av rätt kompetenser tidvis har medfört en lägre bemanning samt att ett antal vakanser ännu inte fyllts. Den löpande verksamhet har även genererat ett överskott som beror på ökande mängd åtaganden och effektiviseringar. Kontakt Linköping visar ett överskott med +5,0 miljoner kronor vilket främst beror på lägre personalkostnader och lokalkostnader än budgeterat. En planerad AI-satsning som fanns med i budget har inte påbörjats, vilket påverkar resultatet. Övriga verksamheter inom VSS visar sammantaget ett underskott motsvarande -3,1 miljoner kronor där större delen återfinns inom ledningsfunktionen.

Årets resultat för Verksamhetsstöd och service visar en förändring motsvarande -0,9 miljoner kronor gentemot prognosen per den 31 oktober.

Leanlink

Årets resultat för Leanlink visar ett underskott om -25,2 miljoner kronor gentemot den budget som godkändes av kommunstyrelsen. Redovisat utfall är dock +15,2 miljoner kronor bättre än Leanlinks budget och 13,8 miljoner kronor bättre än föregående år. Mot bakgrund av det stora underskottet 2018 har verksamhetsåret 2019, inom samtliga affärsområden, präglats av arbetet med åtgärder för att vända resultatutvecklingen och återskapa balans i Leanlinks ekonomi. Arbetet med åtgärdsprogram fortsätter under 2020 och 2021 med målsättningen att ha balans mellan uppdrag och resurser i bokslutet för 2021, det vill säga redovisa ett ekonomiskt 0-resultat för Leanlink.

Årets resultat för Leanlink visar en förändring motsvarande +4,9 miljoner kronor gentemot prognosen per den 31 oktober.

Äldrenämnden (överskott 18,7 miljoner kronor)

Äldrenämnden avslutar året med ett överskott på cirka 18,7 miljoner kronor. Sammanfattningsvis visar årets bokslut att nämnden haft högre intäkter men även avvikelser i de prognosticerade kostnaderna.

7 miljoner kronor beviljades som statsbidrag, vilket är en minskning jämfört med 27 miljoner kronor som beviljades år 2018. Anledningen till mindre beviljade statsbidrag är först och främst beroende på ändrade innehåll i statsbidraget men även på grund av att fördelningen grundar sig på andelen äldre inom respektive kommun. Överskottet för nämndens intäkter härleds till ersättningen från migrationsverket gällande återsökning inom äldreomsorgen, samt momsintäkter samt intäkter i form av vård- och kostavgifter från enskilda brukare har varit något högre än budgeterat. För övrigt har intäkterna hållit sig i nivå med budget.

Under året har nämnden återlämnat medel på grund av demografi samt att antalet hemtjänststimmar varit lägre vilket resulterat i lägre kostnader än vid upprättande av budget. På grund av osäkerheter inom främst hemtjänst och vårdboende har det försvårat arbetet med prognosen under året.

Eftersom nämndens uppdrag ändrades inför år 2019 har uppföljningen överlag varit utmanande då det inte varit jämförbart med tidigare år. På grund av att uppdraget ändrats har det medfört nödvändiga justeringar i syfte att fördela förvaltningskostnader och nämndkostnader korrekt.

Social- och omsorgsnämnden (underskott 18,6 miljoner kronor)

Social- och omsorgsnämndens resultat för 2019 är ett underskott på cirka 18,6 miljoner kronor vilket motsvarar 1,3 % av budgeten. För helåret prognosticerades ett mindre överskott med 5 miljoner kronor.

Inom de olika verksamhetsområdena varierar resultatet där de största budgetavvikelsena är inom socialpsykiatri, individ- och familjeomsorg samt personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken. Inom individ- och familjeomsorg avser underskottet kostnaderna för placeringar inom HVB (hem för vård eller boende).

Jämförelser mellan åren är ej möjliga att göra då uppdraget förändrats i och med sammanslagningen av omsorgsnämnd och socialnämnd samt att verksamhet överförts till äldrenämnden. Den verksamhet som överförts till äldrenämnden är hemtjänst för personer under 65 år samt hemsjukvård. Dessutom ingår numera kostnaderna för förvaltningen i nämndens budget.

Barn- och ungdomsnämnden (överskott 32,6 miljoner kronor)

Nämnden visar ett överskott på 32,6 miljoner kronor varav nämndens anslagsdel står för 25,3 miljoner kronor och enheterna står för 7,3 miljoner kronor.

Överskottet avseende nämndens anslagsdel beror framförallt på minskat utnyttjande av budgeten för barn i behov av omfattande extraordinärt stöd. Cirka 27 miljoner kronor är hänförligt till budgetposten barn i behov av omfattande extraordinärt stöd inom alla nämndens verksamheter. Anledningen till överskottet är att tillämpningen av reglerna har anpassats, under 2019, till regelverket och därmed har färre ansökningar beviljats.

Ytterligare finns ett överskott på posterna resursmedel och utvecklingsmedel där statsbidrag har täckt kostnader för utvecklingsinsatser.

En extrasatsning till verksamheterna gjordes under hösten 2019 med 20 miljoner kronor av nämndens utvecklingsmedel.

Antalet elever i grundsärskolan fortsätter att öka och nämnden visar därför ett underskott under 2019. Då platser i grundsärskolan är dyrare än platser i grundskolan räcker inte ersättning från resursfördelningen för att täcka dessa kostnader.

Överskottet avseende de kommunala enheterna beror på lägre personalkostnader då svårighet att rekrytera rätt kompetenser finns. Då flera rektorsområden inom förskolan hade underskott 2018 påbörjades 2019 med åtgärdsplaner för att anpassa organisationen. Under 2019 fick områdena ta del av ytterligare statsbidrag vilket gjorde att påbörjad anpassning av organisationen ledde till överskott.

Större förändring jämfört med prognosen per den 31 oktober

För nämndens anslagsdel tillkom bl.a. kostnader för ytterligare lokalanpassningar. Besked om återbetalning av statsbidrag minskade det prognostiserat resultat för grundskolan mot oktober. Överskott för förskolan ökade ytterligare då färre barn är inskrivna i vår verksamhet och prognosen i oktober inte hade beräknats tillräckligt. Detsamma gäller för prognosen avseende föräldraavgifterna i fritidshemsverksamheten.

För de kommunala enheterna tillkom ytterligare kostnad för studiehandledning än vad som var beräknat i prognosen i oktober.

För att kvalitetssäkra uppföljnings- och prognosprocessen har ett större fokus på prognos genomtyrat uppföljningsarbetet under hela året. Noggrannare analyser och återkoppling till och från ansvariga chefer har lett till mindre förändring mellan oktoberprognosen och bokslut 2019 än föregående år.

Bildningsnämnden (överskott 11,2 miljoner kronor)

Bildningsnämnden redovisar ett överskott på 11,2 miljoner kronor, varav nämndens anslagsdel redovisar ett överskott på 12,4 miljoner kronor och de kommunala enheterna ett underskott på - 1,2 miljoner kronor. Överskottet finns inom vuxenutbildningen som under 2019 har haft lägre efterfrågan på vuxenutbildning än budgeterat. Bildningsnämnden upphävde i mars 2019 tidigare antagna riktlinjer för kommunens feriearbeten. Beslutet togs bland annat av att delar av riktlinjerna stod i strid med kommunallagen och Sveriges kommuner och regioner (SKR) rekommendationer. En konsekvens av detta är att kommunen endast erbjöd feriearbeten i de kommunala verksamheterna och inom de kommunala bolagen, vilket innebar att antalet feriejobb sjönk betydligt mellan åren 2018 och 2019. Det medförde lägre kostnader än budgeterat för feriearbeten.

Bildningsnämnden har under det gångna året reviderat internbudgeten vid två tillfällen. I september, 2019-09-26 § 100, fördelades nämndens budgeterade reserv på 2,2 miljoner kronor till gymnasiesärskolan som fått fler elever än budgeterat. I november, 2019-11-21 § 139, reviderades internbudgeten och cirka 20 miljoner kronor avsattes till nämndens samtliga skolformer för ändamålen kompetensutveckling, läromedel/lärmiljö och insatser för ett mer informerat skolval. Revideringen i november möjliggjordes av det stora överskott som prognostiserats inom vuxenutbildningen och överskottet för feriearbeten inom gymnasieskolan.

I delårsrapporten per den 31 oktober prognostiserade bildningsnämnden ett överskott på 25 miljoner kronor för helår 2019. Förändringen av resultatet helår 2019 jämfört med prognosen i oktober är 13,8 miljoner kronor och beror till största delen på ökade kostnader inom vuxenutbildningen till följd av högre efterfrågan än prognostiserat.

Kultur- och fritidsnämnden (överskott 0,8 miljoner kronor)

För 2019 redovisar kultur- och fritidsnämnden en avvikelse mot budget om cirka 0,8 miljoner kronor, varav 0,7 miljoner kronor härrör från nämndens resultatenheter. Nämndens verksamhet redovisar för 2019 inga större avvikelser. Nämndens resultatenheters överskott återfinns inom Kulturscener och ungdom samt Friluftsmuseet Gamla Linköping. Inom Kulturscener och ungdom återfinns överskott inom ungdomsverksamheten samt Agora där kostnaderna blivit lägre än budgeterat. Friluftsmuseet Gamla Linköpings överskott beror främst på högre intäkter än budgeterat.

I oktoberuppföljningen lämnade nämnden en prognos på ett överskott om 1,3 miljoner kronor vilket väl överensstämmer med utfallet för 2019. Under 2019 har arbete med att bygga strukturer för redovisningen genomförts inom nämndens resultatenheter. Detta kommer att underlätta analys- och prognostiseringsarbetet under 2020.

Arbetsmarknadsnämnden (överskott 0,1 miljoner kronor)

Nettokostnaden för arbetsmarknadsnämnden 2019 är 407,4 miljoner kronor, vilket innebär ett nollresultat. Arbetsmarknadsnämnden beviljades i oktober ett tilläggsanslag från kommunstyrelsen (KS 2019-10-22, § 316) på maximalt 27 miljoner kronor, eftersom nämnden prognosticerade ett underskott jämfört med budget. Vid bokslutet behövde 25,1 miljoner kronor av dessa medel användas för att täcka underskottet.

Budgetposten för ekonomiskt bistånd visar en negativ avvikelse mot budget på -42,4 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor över prognosen som lämnades i oktober. Avvikelsen beror på tre faktorer. För det första täcker schablonersättningen för nyanlända flyktingar inte längre samtliga kostnader för ekonomiskt bistånd för nyanlända flyktingar. För det andra har det skett en ökning av ekonomiskt bistånd över lag. För det tredje så har förvaltningen gjort en ändrad bedömning av periodiseringen inom ekonomiskt bistånd. Alla dessa anledningar utvecklas nedan.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd till nyanlända flyktingar har ökat under året och står för 18,6 miljoner kronor av avvikelsen. Fram till och med årsskiftet hade nämnden (då socialnämnden) ingen nettokostnad för ekonomiskt bistånd flykting. Då täcktes dessa kostnader dels direkt av schablonersättningen som utgår enligt förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (ofta kallad ”stora schablonen”), och dels av balanserade medel som avsåg överskott som schablonen genererat föregående år. Under 2019 finns inga balanserade medel kvar. Under året 2019 har nettokostnaden ökat (d.v.s. kostnaden minus schablonintäkten), som visas på diagrammet nedan.

Detta beror främst på att kostnaden för ekonomiskt bistånd ökat. Schablonersättningen har inte ökat, utan snarare minskat något under samma period. Dock beslutade KS i oktober (KS 2019-10-08, § 305) om en justering av den kommuninterna fördelningen av schablonersättningen, vilket innebar att minskningen av den totala schablonen inte blir lika kännbar för arbetsmarknadsnämnden. Nedan presenteras kostnadsutvecklingen för ekonomiskt bistånd flykting, där man kan konstatera att nettokostnaden under 2019 har varit högre än under 2018.

Samhällsbyggnadsnämnden (överskott 0,7 miljoner kronor exklusive ändrad redovisningsprincip och underskott minus 42,9 miljoner kronor inklusive)

Med anledning av den nya kommunala redovisningslagen om kommunal bokföring och redovisning som tillämpas från och med räkenskapsår 2019 har Linköpings kommun förändrat flera redovisningsprinciper som rör redovisningen av exploateringsverksamheten vilket påverkar bokslutsresultatet för 2019 negativt med 43,6 miljoner kronor. Efter justeringar på grund av nya redovisningsregler inom exploatering blir nämndens resultat ett underskott på 42,9 miljoner kronor. Den största delen av justeringen utgör ökningen på kapitalkostnader som går från att vara i balans med budgeten till ett underskott på cirka 32 miljoner kronor. Detta påverkar även nämndens kostnader för de interna räntorna med cirka 11 miljoner kronor.

Den ovanligt milda vintern har påverkat utfallet för vinterväghållningen med ett överskott på nästan 8 miljoner kronor. De resurserna har styrts om till främst drift och naturverksamheten men också till att hantera det kraftiga underskottet inom färdtjänsten. Den kraftiga fördyrningen inom färdtjänstverksamheten på grund av det nya avtalet med Regionen kvarstår som stor risk även kommande året.

Plankontoret har haft flera vakanser på grund av föräldraledighet som har varit svårt att rekrytera eftersom det delvis råder brist på erfaren personal inom området och delvis att det rör sig om kortare anställningar/vikariat under föräldraledighet. De vakanserna medför ett överskott på 2,7 miljoner kronor.

Samhällsbyggnadsnämnden, exploateringsverksamheten (underskott 6,4 miljoner kronor exklusive ändrad redovisningsprincip och överskott 9,3 miljoner kronor inklusive)

I slutet av 2019 har nämnden genomfört en större förändring i redovisningen som rör exploateringsverksamheten på grund av förändrade redovisningsregler. Regeländringen innebär att inga utgifter för utbyggnad av allmän platsmark förs på exploateringsprojektet och att cirka hälften av utgifterna för detaljplaner och projektledning av exploateringsprojekt förs på resultaträkningen istället för balansräkningen. Det innebär att flödena av utgifter och inkomster som förs via exploateringsverksamhetens balansräkning endast blir en bråkdel jämfört med tidigare redovisningsförändring och att mer istället förs på exploateringsverksamhetens resultat. Regeländringen gäller retroaktivt och har stor påverkan på årets resultat och det som tidigare togs inom exploateringen belastar nu själva resultatet med ökade detaljplanekostnader, ränteintäkter/räntekostnader och avskrivningskostnader.

Förändringen har påverkat bokslutsresultatet för 2019 positivt med 15,7 miljoner kronor. Posten avser exploateringsbidrag för de anläggningar på allmän platsmark som färdigställts under året med finansiering från exploaterer, som utifrån ny redovisningsprincip förs på resultatet istället för balansräkningen.

Överlåtelse av mark har skett till ett värde om 50,7 miljoner kronor under 2019 vilket är en historiskt sett låg nivå. Kostnader för den försålda markens iordningsställande uppgår till 19,9 miljoner kronor och nettointäkt/resultat från överlåtelseerna uppgår således till 30,8 miljoner kronor eller 60 procent av bruttointäkten. Då det budgeterade resultatet är 45 miljoner kronor innebär utfallet en negativ avvikelse mot budget. Avvikelsen beror på att flera förväntade försäljningar har förskjutits till 2020. Äldre projekt som avslutats under året har bidragit med 9,2 miljoner kronor till årets resultat.

Bygg- och miljönämnden (överskott 7,9 miljoner kronor)

Nämndens resultat uppvisar överskott på 7,9 miljoner kronor vilket ligger i linje med nämndens oktober prognos med överskott på 7,4 miljoner kronor. Alla nämndens verksamheter uppvisar överskott. Antal bygglovsärenden har stabiliserats under sista kvartalet 2019 vilket kan signalera en minskning av tillväxttakten. Dock har antal bygglovsärenden stabiliserats på en ny högre nivå i jmf med tidigare åren. Miljökontoret har också visat högre antal ärenden jmf med föregående år som också förklarar överskottet inom verksamhetsområdet. Överlag uppvisar alla verksamheter en stabil ekonomi.

Överförmyndarnämnden (överskott 1,2 miljoner kronor)

Överförmyndarnämndens verksamhet lämnar ett överskott som totalt uppgår till 1 167 tkr. Två verksamhetsområden visar positivt resultat; *Gode män och förvaltare, vuxna* och *Nämnden*. Området *Gode män, ensamkommande* går som förväntat med underskott, dock betydligt lägre än vad som ursprungligen beräknades. Även *Tillsynsverksamhet* visar ett mindre underskott.

I årsprognosen per 31 oktober bedömdes nämndens överskott bli 873 tusen kronor, det vill säga, 294 tkr lägre än faktiskt utfall. Det var främst förhoppningen att komma längre i digitaliseringsprocessen som gjorde att kostnaderna bedömdes högre än verkligt utfall. På samma sätt prognostiserades arvodeskostnader till ställföreträdare bli högre och resultatpåverkan från föregående år bedömdes innebära lägre intäkt. Därutöver kan konstateras att *Tillsynsverksamheten* redovisar ett mindre underskott och inte som prognostiserades i oktober ett mindre överskott.

Valnämnden (överskott 1,2 miljoner kronor)

Valnämnden redovisar en positiv avvikelse med 0,3 miljoner kronor jämfört med budget, vilket till största del beror på lägre personalkostnader jämfört med vad som var budgeterat. I prognosen per den 31 oktober redovisade valnämnden ett resultat i nivå med budget. Under 2020 kommer nämnden inte att ha någon verksamhet då det inte är valår, men för att följa kommunens budgetprocess kommer valnämnden att sammanträda en gång för att besluta om internbudget 2021, vilket det inte finns medel för i budget. Valkansliet ser, på nämndens uppdrag, även över möjligheterna att använda ett nytt valförråd, vilket kan komma att innebära ytterligare ökade kostnader som det inte finns medel för i budget 2020.

Resursmedel, reserv för demografi, pris- o löneökningar med mera (överskott 89,8 miljoner kronor)

De olika delarna som redovisas under rubriken beräknas i prognosen redovisa följande avvikelser mot budget:

- Kommunstyrelsens resursmedel: +8,5 miljoner kronor
- Försenad nystartad verksamhet: +45,7
- Reserv för pris, lön, demografi: +135,0 miljoner kronor
- Intäkter enligt uppdrag: -100 miljoner kronor
- Intern ränta: +0,6 miljoner kronor

Vid årets början uppgick resursmedlen till 40,0 miljoner kronor. Kommunstyrelsen beslutade den 3 september att utöka kultur- och fritidsnämndens ram med 0,4 miljoner kronor till Linköpings FC:s fadderakademi och den 17 december att utöka kultur- och fritidsnämndens ram med 6,0 miljoner kronor till engångsbidrag för investeringar i föreningsdrivna anläggningar. Den 22 oktober beslutade kommunstyrelsen att arbetsmarknadsnämnden får högst 27,0 miljoner kronor i tilläggsanslag på grund av att de prognostiserade underskott för ekonomiskt bistånd, det slutliga tilläggsanslaget utifrån utfall blev 25,1 miljoner kronor. Därefter återstår vid årets slut 8,5 miljoner kronor av kommunstyrelsens resursmedel.

När nämnderna får utökad budget för att starta ny verksamhet och starten blir försenad återlämnar de budgetram/kommunbidrag. Förseningarna som uppgår till 45,7 miljoner kronor avser samhällsbyggnadsnämnden, äldrenämnden samt kultur- och fritidsnämnden.

För att dämpa kostnadsökningen inför kommande år får inte nämnderna full kompensation för prisökningarna enligt prisindex 2019.

Det finns även en reserv för demografiska förändringar jämfört med budget. Från och med 2019 har kommunen en ny modell för resursfördelning för demografiska förändringar som beräknas utifrån antal invånare i de aktuella åldersgrupperna (beräknat som ett medelvärde av befolkningen vid början och slutet av året). Utifrån befolkningsprognosen april 2019 har bildningsnämndens ram sänkts med 5,2 miljoner kronor och äldrenämndens sänkts med 4,2 miljoner kronor. Barn- och ungdomsnämndens ram har sänkts med 14,0 miljoner kronor för 2019 då det är färre invånare i de aktuella åldersgrupperna än beräknat. Därutöver har äldrenämndens ram sänkts med 40 miljoner kronor då ingångsvärdet för år 2019 är för högt. Det innebär att den centrala reserven för demografiska förändringar jämfört med budget inte användes under 2019 då nämnderna sammantaget istället återlämnat drygt 63 miljoner kronor.

Med anledning av överskotten för bland annat reserv för pris, lön och demografi behövs inte de 100 miljoner kronor ”Intäkter enligt uppdrag” för 2019, vilket innebär att den budgeterade intäkten kommer att redovisas som ett underskott.

Samhällsbyggnadsnämndens investeringar har försenats vilket minskar den centrala intäkten för intern ränta. Nämnden har sänkt sin budgetram med motsvarande belopp och den sänkningen ingår i överskottet för försenad nystartad verksamhet ovan. Med anledning av nya rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning ändra redovisningsprincipen för investeringsbidrag från exploateringsverksamheten till samhällsbyggnadsnämndens investeringar vilket medför en högre central intäkt för intern ränta från samhällsbyggnadsnämnden med 11 miljoner kronor.

Pensionsenheten (underskott 55,0 miljoner kronor inklusive finansiella kostnader och 34,0 miljoner kronor exklusive)

Linköpings kommuns pensionsskuld och kostnadsutveckling avseende pensionsenheten grundar sig på prognoser som redovisas av kommunens pensionsförvaltare Skandia. Prognoserna erhålls två gånger per år och är baserade på beräkningsresultat per 31 augusti och 31 december. Pensionsenhetens internbudget för 2019 grundar sig på den prognos som pensionsförvaltaren lämnade i december 2017.

Pensionsenhetens nettokostnad per 31 december, exklusive de finansiella kostnaderna, uppgår till 47,1 miljoner kronor vilket ger en negativ avvikelse mot budget på 34,0 miljoner kronor. Denna avvikelse kan till största del förklaras av högre pensionsavsättning. Orsaken är fler nyanställda med rätt till förmånsbestämd pension (lön över cirka 40 tkr/månad) som ofta ger en hög kostnad för pensionsavsättning första året. Vidare ökar utbetalningarna då fler valt att påbörja sin pension i förtid. Under 2018 infördes även kvartalsförmedling av den avgiftsbestämda pensionen för arbetstagare med avtalet AKAP-KL vilket påverkar likviditeten och upplupen kostnad 2019. En differens mellan den kostnad som bokades upp enligt prognos 2018 med syfte att täcka förmedling av AKAP-KL i mars och juni 2019 har resultatförts under 2019.

För att täcka årets intjänande av pensionskostnader görs ett påslag på lönekostnaden för respektive verksamhet, vilket ingår i personalomkostnadspålägget. Detta ger en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad (KP) som för år 2019 uppgick till cirka 280 miljoner kronor. Därutöver har pensionsenheten en budgetram för år 2019 på 94 miljoner kronor för att finansiera förändring av tidigare intjänad pensionsavsättning.

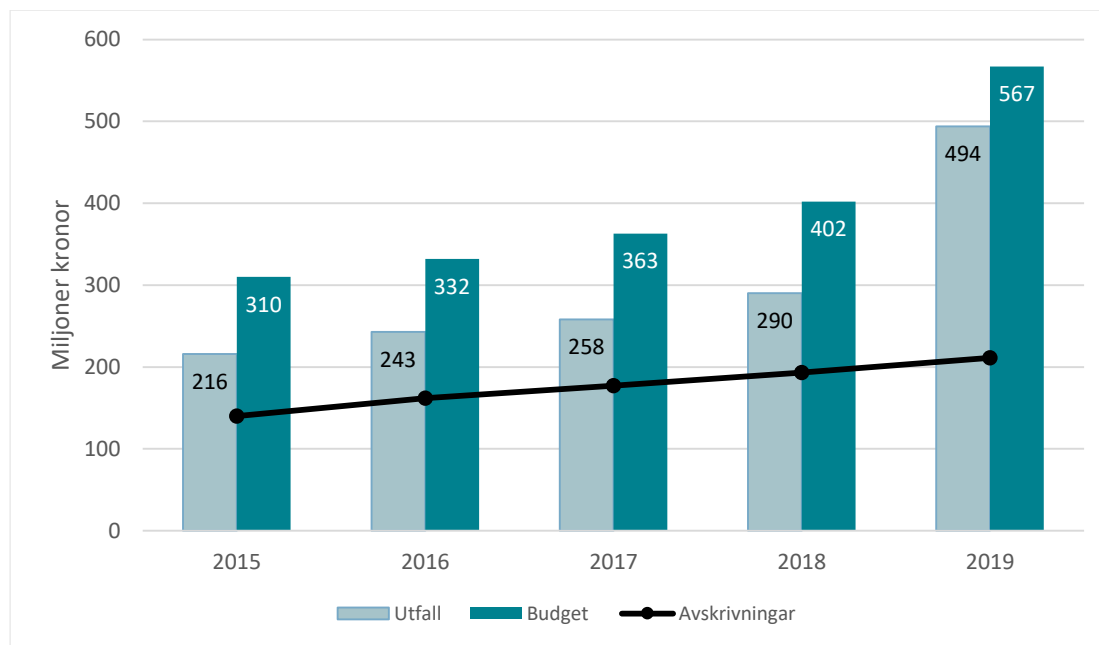
De finansiella kostnaderna för pensionsenheten per 31 december uppgår till 102,1 miljoner kronor vilket ger en negativ avvikelse mot budget på 20,9 miljoner kronor. Detta beror till stor del på ändrade prognosparametrar från SKL för beräkningen av den finansiella kostnaden.

Investeringsredovisning

Kommunens investeringar och exploateringsverksamhet

Nettoinvesteringarna i kommunen ökade jämfört med tidigare år och uppgick till 494 miljoner kronor 2019. En ökning med 70 procent (204 miljoner kronor) jämfört med föregående år. Sedan 2015 har investeringsvolymen ökat med 128 procent. Den stora ökningen i investeringsvolym 2019 jämfört med föregående år beror främst på det nya investeringsprojektet nya simhallen.

Nettoinvesteringar per år

Kommunen har hittills finansierat samtliga investeringar med avskrivningar och egna medel. Kommunens avskrivningar motsvarade 211 miljoner kronor 2019 medan resterande 283 miljoner kronor finansierades med egna medel. Att investeringarna är större än årets avskrivningar innebär att kommunen behöver ett positivt resultat för att kunna finansiera investeringarna med egna medel. Kommande år planerar kommunen att ta upp externa lån för att tillgodose upparbetade kostnader för simhallen och övrigt likviditetsbehov.

Investeringsredovisning 2019 Belopp, mnkr	Netto- investering	Budget inkl. justeringar	Avvikelse
Kommunstyrelsen	53,2	79,2	25,9
varav kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltningen	1,8	21,7	19,8
varav verksamhetsstöd och service	46,1	49,6	3,5
varav Leanlink	5,3	7,9	2,6
Kommunstyrelsen, fastighetsköp Vreta Kloster	0,0	34,5	34,5
Kommunstyrelsen, simhall	113,6	134,0	20,4
Kommunstyrelsen, resursmedel	0,0	1,9	1,9
Kommunstyrelsen, strategisk markreserv	0,3	50,0	49,7
Äldrenämnden	0,6	1,0	0,4
Social- och omsorgsnämnden	0,3	0,8	0,5
Barn- och ungdomsnämnden	17,4	24,6	7,2
Bildningsnämnden	4,2	7,8	3,5
Kultur- och fritidsnämnden	20,0	42,4	22,4
Samhällsbyggnadsnämnden	184,0	190,2	6,2
Samhällsbyggnadsnämnden ändrad redovisningsprincip i bokslutet	100,2		-100,2
Arbetsmarknadsnämnden	0,0	0,3	0,3
Bygg- och miljönämnden	0,1	0,5	0,4
Summa	494,0	567,0	73,0

Nämndernas budgetavvikelse för nettoinvesteringar uppgick till 73 miljoner kronor 2019 och orsaker beskrivs nedan.

Kommunstyrelsens investeringsredovisning visar ett totalt överskott på 25,9 miljoner kronor 2019. Den främsta orsaken till avvikelsen är att säkerhetsenheten som är placerad under kommunstyrelsen erhöll en utökad investeringsram på 20 miljoner kronor för perioden 2019-2020. Endast en liten del av dessa medel har nyttjats under 2019 och därmed visas en budgetavvikelse på drygt 19 miljoner kronor.

Planerat köp av fastigheten Vreta Kloster Berg 7:1 genomförs inte under 2019.

I kommunen finns årliga resursmedel för att vid behov kunna utöka nämndernas investeringsramar under budgetperioden. Under 2019 nyttjades 13,1 miljoner kronor av dessa medel för att utöka investeringsramen hos LK-data med 10,1 miljoner kronor samt hos Leanlink med 3 miljoner kronor.

Kommunen har även en årlig reserv för strategiska markinköp med syfte att få en snabbare och mer flexibel hantering vid markinköp. Budget för dessa medel var 50 miljoner kronor 2019 och under året nyttjades 0,3 miljoner kronor för markreglering av fastigheten Linköping Ljung 1:15.

Kultur- och fritidsnämnden visar ett överskott på 22 miljoner kronor i sin investeringsverksamhet 2019 och den största anledningen är att projekt har skjutits fram i tid.

Samhällsbyggnadsnämndens investeringsredovisning visar ett underskott med 94 miljoner kronor vid jämförelse mellan utfall och budget. Dock har projekten i investeringsverksamheten inte haft några större avvikelser under året. Orsaken till budgetavvikelsen är ändrad redovisningsprincip för exploateringsverksamheten. Regelförändringen har påverkat de investeringsprojekt som delvis finansierats med exploateringsmedel genom att avskrivningskostnaderna har ökat kraftigt. Detta underskott kommer att finansieras med exploateringsintäkter och verksamhetsmässigt resultat. Den ändrade redovisningsprincipen beskrivs mer utförligt under rubriken redovisningsprinciper och upplysningar.

I tabellen nedan redovisas kommunens fem största investeringar under 2019. IT-investeringar vid LK-data avser IT arbetsplats/IT utbildningsplats, chromebooks, skrivare, nätutrustning, pekplattor, projektorer m.m.

Kommunens fem största investeringar 2019	
Belopp, mnkr	
Nya Simhallen	114
IT-investeringar, LK-data	45
Stångån, Fiskomlöp Nykvarn och fiskräna Tannefors	27
Stångån, renovering kaj Tullbron till Nykvarnsparcken	24
Skäggetorpsstråket	18
Summa	228

Projektet nya simhallen är den enskilt största investeringen i kommunen och i juni 2019 beslutade kommunfullmäktige att byggnaden ska placeras hos kommunen. Den främsta anledningen till att placera simhallen hos kommunen är lägre upplåningskostnad samt bättre möjligheter till hantering av avskrivningar. Det gör att den årliga kapitalkostnaden för kommunen totalt sett blir lägre.

Pågående projekt

Pågående projekt är sådana investeringar som inte har blivit slutförda och aktiverade. Avskrivningar och internränta beräknas inte för pågående projekt men när de aktiveras kommer verksamheten erhålla driftkostnader i form av avskrivningar och internränta. Utgifter för pågående projekt uppgick 2019 till 473 miljoner kronor inklusive utgifter från tidigare år, jämfört med 584 miljoner kronor föregående år. Anledningen till att pågående projekt har minskat med 111 miljoner kronor mellan åren är bland annat att ett antal större projekt har avslutats och aktiverats under 2019.

Kommunens exploatering

Kommunens exploateringsverksamhet anskaffar, utvecklar och iordningsställer mark för bostads- och verksamhetsändamål. I de fall avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet ska denna klassificeras och värderas som en omsättningsstillgång. Gator, parkmark, belysning med mera, som kommer att finnas kvar i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar och ingår i kommunens investeringsredovisning. Dessa investeringar kommer att påverka kommunens budget i form av drifts- och underhållskostnader.

Från och med 2019 påverkas exploateringsredovisningen av förändrade redovisningsregler och därmed ändrad redovisningsprincip. Enligt ny rekommendation får exploateringsintäkter inte längre periodiseras mot avskriv-

ningar, vilket Linköpings kommun tidigare har gjort. Dessa intäkter ska istället intäktsföras senast när anläggningen som intäkten ska finansiera är färdigställd. Den ändrade redovisningsprincipen beskrivs mer utförligt under rubriken redovisningsprinciper och upplysningar.

Årets resultat, exploatering Belopp, mnkr	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse
Bostäder	41	25	15
Verksamheter	14	20	-6
Resultat	54	45	9
<i>varav intäkter</i>	76	183	-107
<i>varav kostnader</i>	-21	-138	117

Exploateringsverksamhetens resultat uppgick till 54 miljoner kronor 2019 vilket är 9 miljoner kronor högre än budget. Flera markförsäljningar genomfördes under 2019 men slutöverlåtelseerna har förskjutits i tid och sker först i början av 2020. Därmed kommer exploateringsverksamheten erhålla högre intäktsvolym och resultat under 2020.

På grund av ny redovisningsprincip erhöll exploateringsverksamheten exploateringsbidrag för anläggningar inom allmän platsmark som färdigställts under året i resultaträkningen istället för i balansräkningen. Därmed förbättrades exploateringsverksamhetens resultat 2019. Exploateringsbidrag avser den ersättning som kommunen erhåller från byggherren/fastighetsägaren (exploatören) för att bygga ut gator och annan allmän plats.

I tabellen nedan visas de exploateringsprojekt med störst intäkter vid överlåtelse av mark under 2019.

Projekt Belopp, mnkr	Resultatpåverkan 2019
Vallastaden	+9,4
Östra Mörtlösa	+6,0
Industrin 1 (Ebbe Park)	+4,0
Vikingstad Bankeberg	+3,7
Ikonen (T1)	+2,1

Förändrad investeringsram under 2019

Nämnders budgetramar har ändrats under året enligt nedan:

- Kommunstyrelsens fick föra över 34,5 miljoner kronor från 2018 års investeringsutrymme till 2019, avseende fastighetsköp, Vreta Kloster Berg 7:1. Beslutades i kommunfullmäktige 2019-03-26.
- Kultur- och fritidsnämndens fick föra över 18,7 miljoner kronor från 2018 års investeringsutrymme till 2019. Beslutades i kommunfullmäktige 2019-03-26.
- Kommunstyrelsens investeringsram utökades med 20 miljoner kronor för investeringar gällande civilt försvar. Beslutades i kommunfullmäktige 2019-05-28.
- Leanlinks investeringsram utökades med 3,0 miljoner kronor som finansierades med kommunstyrelsens resursmedel för investeringar. Beslutades i kommunstyrelsen 2019-10-22.
- Verksamhetsstöd och service investeringsram utökades med 10,1 miljoner kronor som finansierades med kommunstyrelsens resursmedel för investeringar. Beslutades i kommunstyrelsen 2019-10-22.
- Kommunstyrelsens investeringsram utökades med 134 miljoner kronor. Medlen avsåg den nya simhallen. Beslutades i kommunfullmäktige 2019-10-24.
- Kommunstyrelsens investeringsram utökades med 3,6 miljoner kronor som finansierades med kommunstyrelsens investeringsmedel för strategiska markförvärv. Beslutades i kommunstyrelsen 2019-12-17.

Volymutveckling

Nedan redovisas volymutvecklingen över tid inom nämndernas verksamhetsområden.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden - Basuppdrag		Bokslut 2019	Bokslut 2018
Antal hushåll med försörjningsstöd i snitt per månad <i>OBS! Siffran för 2019 avser utfallet för december 2019, inte genomsnitt för 2019. Detta för att följa utvecklingen under 2019, i enlighet med rapporteringar i delårsrapporterna under 2019.</i>		3 128	3 130
Antal inskrivna deltagare i genomsnitt per månad – Arbetsmarknadscentrum (tidigare Jobb och kunskapstorget och Arbetsmarknadssektionen)		654	470

Arbetsmarknadsnämnden - Personal		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde helår
Årsarbetare	SOF	108	114	
	UTB	66	63	-
Total sjukfrånvaro	SOF	8,1	6,3	
	UTB	2,1	1,7	5,2
Extern personalomsättning	SOF	5,0	8,1	
	UTB	5,9	5,2	6,0

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden - Basuppdrag		Bokslut 2019	Bokslut 2018
Antal ärenden bygglovskontoret		3 330	3 509
Antal ärenden miljökontoret		5 480	5 646
Antal tillsynsbesök miljökontoret		2 180	2 140

Bygg- och miljönämnden - Personal		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde helår
Årsarbetare		120,5	117	-
Total sjukfrånvaro		3,9	4,9	4,3
Extern personalomsättning*		5,7	11,4	9,5

Total sjukfrånvaro avser hela Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämnden - Basuppdrag		15 okt. 2019	15 okt. 2018
Redovisning av volymmått inom nämndens verksamhet, inkl. fristående enheter			
Antal barn i förskolan		8 082	8 211
Antal barn i pedagogisk omsorg		118	142
Antal elever i förskoleklass/grundskola		18 707	18 369
Antal elever i grundsärskolan		178	158
Antal barn i fritidshem		6 450	6 564
Antal barn i öppen fritidsverksamhet		1 325	1 327

Barn skrivs in i förskolan under årets alla månader men en stor andel slutar samtidigt under sommaren. Det förklarar ett lägre antal inskrivna barn i förskolan i augusti, de högsta antalet inskrivna barn finns i april och maj årligen. Andelen elever i grundsärskolan ökar. Dessa elever behöver särskilda resurser i form av kompetent personal och lokaler utifrån sina behov. I de lägre åldrarna är de flesta även inskrivna i fritidshem. Antalet barn i fritidshem och öppen fritidsverksamhet är som högst i september och oktober för att, utifrån tidigare års utfall, sedan minska i antal.

I volymerna finns de barn/elever medtagna som inte är folkbokförda Linköping men som finns i verksamheterna. Av dessa är de flesta asylsökande.

Barn- och ungdomsnämnden - Personal		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde
Årsarbetare		4 858	4 892	-
Total sjukfrånvaro		6,7 %	6,7 %	5,2
Extern personalomsättning		5,0 %	4,7 %	6,0

Under 2019 flyttade LSS för barn och unga och fritidsverksamheten från barn- och ungdomsnämnden till andra nämnder och detta medför att antalet årsarbetare har minskat. Ökningen av sjukfrånvaron har avstannat och är på samma nivå som 2018. Korttidsfrånvaron och sjukfrånvaron för medarbetare under 29 år visar en positiv trend.

Korttidsfrånvaron motsvarar dock cirka 170 årsarbetare 2019, vilket innebär både en hög kostnad och förlust i kvalitet. Långtidsfrånvaron fortsätter att öka, främst för medarbetare äldre än 50 år. Att vidta åtgärder för att minska sjukfrånvaron är fortsatt ett prioriterat område för Barn- och ungdomsnämnden. Personalomsättningen ökar något, men ligger fortsatt på en rimlig nivå.

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden - Basuppdrag	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Antal elever i kommunala gymnasieskolor	4 308	4 326
Antal elever i kommunala gymnasiesärskolor	110	112
Antal elever i vuxenutbildning	3 825	3 901
Antal elever i särskild utbildning för vuxna	41	39
Antal ungdomar i det kommunala aktivitetsansvaret	559	634
Antal feriearbeten	345	915

Trots en befolkningsökning i gruppen 16–18-åringar ökar inte elevantalet på de kommunala gymnasieskolorna. Detta beror på bristen av platser på högskoleförberedande program på de kommunala gymnasieskolorna. Inom vuxenutbildningen noteras ett svagt sjunkande elevantal jämfört med tidigare år, vilket förväntas ligga på samma nivå under 2020.

Antalet individer inom målgruppen för det kommunala aktivitetsansvaret har sjunkit mellan avstämningpunkterna december 2018 och december 2019. Utvecklingsarbete i form av förebyggande insatser i samarbete med gymnasieskolorna, motivationshöjande och vägledande insatser såsom praktik, samt samarbete med andra stödjande aktörer kan utgöra delförklaringar till den positiva utvecklingen. Det påbörjade utvecklingsarbetet fortgår, där utvecklandet av ett ändamålsenligt uppföljningssystem och ökade möjligheter till fler och anpassade utbildningsalternativ utgör viktiga delar.

Bildningsnämnden upphävde i mars 2019, tidigare antagna riktlinjer för kommunens feriearbeten för unga. Beslutet togs bland annat utifrån att delar av riktlinjerna stod i strid med kommunallagen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) rekommendationer. Sommaren 2019 har feriearbeten endast erbjudits i den kommunala verksamheten, konsekvensen har blivit att det blivit betydligt färre ferieplatser. Totalt har 345 platser funnits tillgängliga. Fördelningen mellan pojkar och flickor har varit 164 pojkar respektive 181 flickor. Utvärderingen av 2019 års organisation visar att både planering och genomförande har fungerat väl. Ett flertal ungdomar har fått timanställningar på de arbetsplatser där de haft feriearbete. I samband med ett nämndbeslut i mars 2019 gav bildningsnämnden skolchefen i uppdrag att utreda förutsättningar för utveckling av feriearbete i Linköpings kommun inför 2020. Utvecklingsarbetet pågår och det operativa ansvaret för feriearbeten 2020 är förlagt till arbetsmarknadscentrum.

Bildningsnämnden- Personal	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde helår
Årsarbetare	824	785	-
Total sjukfrånvaro	5,5	5,1	5,2
Extern personalomsättning	6,6	4,4	6,0

Uppföljningen av medarbetarperspektivet visar på att verksamheten fortsätter att växa och antalet årsarbetare har ökat. En ny vuxenutbildningsenhet har inrättats och särskolan personalbehov är större. Personalomsättningen har ökat och ligger över målvärdet, där de externa avgångarna bedöms vara något för höga. Den indikator som visar en negativ trend är sjukfrånvaron. Det är långtidsfrånvaron som ökar och främst för medarbetare 50 år och äldre.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen - Personal	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde
Kommunledningsförvaltningen			
Årsarbetare	143,0	213,5	-
Total sjukfrånvaro	2,3	4,6	3,5
Extern personalomsättning	7,4	9,8	6,0

Verksamhetsstöd och service

Verksamhetsstöd och service - Basuppdrag	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Ärenden Kontakt Linköping	222 000	I.U.

Verksamhetsstöd och service - Personal	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde
Årsarbetare	186	161	-
Total sjukfrånvaro	3,82	3,94	3,5
Extern personalomsättning	8,4	7,3	6,0

Verksamhetsstöd och service inrättades som förvaltning från och med 1 januari 2019 varpå jämförbara siffror föregående år bygger på verksamheternas tidigare personalstatistik.

Leanlink

Leanlink - Basuppdrag	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Hemtjänsttimmar äldreomsorg	357 127	412 441
Vårddyggn äldreomsorg	190 759	164 396
SFB timmar personlig assistans	165 162	169 673
LSS timmar personlig assistans	50 395	58 559

Från och med år 2020 kommer produktionsstatistik från varje affärsområde att redovisas.

Leanlink - Personal	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde
Årsarbetare	2 417	2 312	-
Total sjukfrånvaro	8,0 %	8,1 %	7,0 %
Extern personalomsättning	6,6 %	7,7 %	7,0 %

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden - Basuppdrag	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Medlemmar i föreningar med kommunalt stöd i Linköping ¹⁶	39 282	25 663
Antal åskådare vid länsteatern i Linköping ¹⁷	26 200	28 062
Antal besökare Linköpings Stadsbibliotek (fysiska besök)	727 877	748 589
Antal utlånade böcker i Linköpings Stadsbibliotek	940 877	851 847
Nämndens kostnad för kulturverksamhet (tkr)	203 649	185 437
Nämndens kostnad för fritidsverksamhet (tkr)	158 809	112 581
Jämförelse kronor per invånare för fritidsverksamhet ¹⁸	I.U.	1 151
Jämförelse kronor per invånare för kulturverksamhet ¹⁹	I.U.	1 366
Antal invånare per tävlingshall ²⁰	10 190	10 065
Antal timmar/vecka har huvudbiblioteket öppet utöver tiden 08–17 på vardagar ²¹	27	27
Antal timmar/vecka har simhallen öppet utöver tiden 08–17 på vardagar ²²	41	41

I verksamhetsberättelsen för 2019 framgår att antalet medlemmar i föreningar ökat avsevärt i jämförelse med 2018. Ökningen beror främst på att bidragsberättigade medlemmar från och med 2019 omfattar åldersspannet 7-25 år. Under föregående år och dessförinnan beräknades antal bidragsberättigade medlemmar på ålderskategorin 7-20 år. En jämförelse mellan 2018 och 2019 för åldersspannet 7-20 år visar att antalet bidragsberättigade medlemmar ändå har ökat med 2 071 medlemmar (cirka 7 procent).

¹⁶ Från och med 2019 har åldern för bidragsberättigade medlemmar höjts från 20 år till 25 år.

¹⁷ Endast besökare till Östgötateatern återfinns i besöksstatistiken.

¹⁸ Uppgifter för 2019 saknas i Kolada. Beräkningen baseras på nettokostnad för fritidsverksamhet, dividerat med totalt antal invånare. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Avser allmän fritidsverksamhet, idrotts- och fritidsanläggningar samt fritidsgårdar. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

¹⁹ Uppgifter för 2019 saknas i Kolada. Beräkningen baseras på nettokostnad för kulturverksamhet, dividerat med totalt antal invånare. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Avser stöd till studieorganisationer, allmän kulturverksamhet, bibliotek samt musik- och kulturskola. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

²⁰ I Linköping finns idrottshallar som klassificeras som tävlingshallar. Några av hallarna har inte linjerat mått 40*20 men har dispens från respektive förbund. Bokslut 2019: Räknet på 16 idrottshallar och en befolkningsmängd på 163 034 invånare (preliminär befolkningsprognos för 2019).

²¹ Detta är ett utvecklingsnyckeltal (U09402) i Kolada. Resultat för 2018 är inte tillgängligt. Källa: Egen undersökning i kommunen.

²² Detta är ett utvecklingsnyckeltal (U09404), i Kolada. Resultat för 2018 är inte tillgängligt. Källa: Egen undersökning i kommunen.

Antal besök vid Östgötateatern i Linköping har minskat med cirka 2 100 besökare mellan 2018 och 2019. Gällande den minskade besöksstatistiken för stadsbiblioteket kan det påtalas att det finns en allmän trend i Sverige att fysiska besök minskar något. Vidare har Ryds bibliotek varit stängt under delar av 2019 vilket påverkat besöksantalet negativt. Ökningen av utlånade böcker beror sannolikt på att bibliotekets system från och med 2019 blivit uppdaterat, vilket medför att om lån kan härledas till respektive kommun inom Götatabiblioteket.

Den ökade kostnaden inom kulturverksamheten beror bland annat på att hela verksamhetsbudgeten för Agora återfinns i nämndens ram från och med 2019. Den stora kostnadsökningen inom fritidsverksamheten beror främst på att ramen för fritidsverksamhet 13-16 år flyttades över från barn- och ungdomsnämndens budgetram till kultur- och fritidsnämndens budgetram från och med 2019, samt satsningar inom idrott.

Kultur- och fritidsnämnden - Personal	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde
Årsarbetare	241	165	-
Total sjukfrånvaro	6,5 %	6,8 %	6,5 %
Extern personalomsättning	3,5 %	6,7 %	8,0 %

Antal årsarbetare har ökat väsentligen från 2018 till 2019 då fritidsverksamhet 13-16 från och med 2019 ansvaras av kultur- och fritidsnämnden. Den totala sjukfrånvaron har minskat något och uppnår målvärdet. Fortsatt arbete med arbetsmiljöinsatser för att minska sjukfrånvaron ytterligare planeras inför 2020.

Social- och omsorgsnämnden

Social- och omsorgsnämnden - Basuppdrag	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Antal pågående ärenden barn och unga IFO myndighet ²³	1 089	1 053
Antal pågående ärenden vuxna IFO myndighet ²⁴	747	725
Antal pågående ärenden familjerätt ²⁵	198	145
Antal pågående ärenden LSS ÄOF myndighet ²⁶	1 440	1 422
Antal pågående ärenden Funktionshinder ÄOF myndighet ²⁷	1 438	1 425

Uppgifterna visar antalet biståndsärenden. Så kallade serviceärenden är inte med.

Social- och omsorgsnämnden - Personal	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde
Årsarbetare	422		-
Total sjukfrånvaro	6,7	6,6	5,3
Extern personalomsättning	6,3	6,3	9

Uppgifterna rör de medarbetare som direkt eller indirekt arbetar med nämndens uppdrag. Uppgifterna är i vissa fall beräknade utifrån andelar för hela förvaltningen. Svårigheter finns i analysen av skillnaderna mellan åren då uppdraget förändrats och att uppdraget under 2018 delades mellan tre förvaltningar. Uppgifterna ovan avser Social- och omsorgsförvaltningens medarbetare exklusive avdelningen för försörjningsstöd. Ökningen av antalet årsarbetare är kopplad till Evikomp-projektet, boendeförsörjning, frivilligcentrum samt nya tjänster kopplat till förvaltningens nya uppdrag.

²³ Källa Treserva Ärendestatistik per den 31/12 födelseår from fyller 20 under året – innevarande år, verksamhet IFO övrigt bistånd

²⁴ Källa Treserva Ärendestatistik per den 31/12, födelseår 1900-tom fyller 21 under året verksamhet IFO övrigt bistånd

²⁵ Källa Treserva Ärendestatistik per den 31/12 födelseår 1900-innevarande år verksamhet familjerätt

²⁶ Källa LinQ rapport 12, urval ärendetyp FH LSS, december 2019

²⁷ Källa LinQ rapport 12, urval ärendetyp FH SOL, december 2019

Äldrenämnden

Äldrenämnden - Basuppdrag	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Antal individer med hemtjänst	3 786	3 524
Antal individer hemsjukvård	648	677
Antal individer vårdboende	1 757	1 889
Antal personer aktuella inom myndighet ÄOF ²⁸	4 281	4 204

Avser antalet individer vid periodens slut. Observera att jämförelse med 2018 ej kan göras när det gäller hemtjänst och vårdboende på grund av annan metod för statistikuttag samt att äldrenämndens uppdrag för 2019 avser alla individer som har hemtjänst oavsett ålder.

Äldrenämnden - Personal	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde
Årsarbetare	422		-
Total sjukfrånvaro	6,7	6,6	5,3
Extern personalomsättning	6,3	6,3	9

Uppgifterna rör de medarbetare som direkt eller indirekt arbetar med nämndens uppdrag. Uppgifterna är i vissa fall beräknade utifrån andelar för hela förvaltningen. Svårigheter finns i analysen av skillnaderna mellan åren då uppdraget förändrats och att uppdraget under 2018 delades mellan tre förvaltningar. Uppgifterna ovan avser Social- och omsorgsförvaltningens medarbetare exklusive avdelningen för försörjningsstöd. Ökningen av antalet årsarbetare är kopplad till Evikomp-projektet, boendeförsörjning, frivilligcentrum samt nya tjänster kopplat till förvaltningens nya uppdrag.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden - Basuppdrag	Utfall 2019	Utfall 2018
Godmanskap 11:1 – 11:4, Föräldrabalken	902	896
Förvaltarskap 11:7, Föräldrabalken	118	113
Förmyndarskap, legala och förordnade förmyndare, ej ensamkommande barn	505	487
Ensamkommande barn, godmanskap och förordnad förmyndare	46	75
Ärenden under avslutande	33	26

Överförmyndarnämnden - Personal	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Målvärde
Årsarbetare (antal)	15	12	-
Total sjukfrånvaro (%)	6,1	3,1	3,5 (KLF)
Extern personalomsättning (%)	12,5	-	6,0 (KLF)

Överförmyndarenhetens personal inkluderas och redovisas både i personalstatistiken för kommunstyrelsens verksamhetsberättelse samt i Överförmyndarnämndens verksamhetsberättelse.

²⁸ Källa LinQ rapport 12, urval Ärendetyp ÄO serviceavtal och ÄO äldreomsorg december 2019

Revisionsberättelse

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens bolag och förbund. Granskningen har utförts av de förtroendevalda revisorerna som biträts av sakkunniga.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Resultatet av granskningen redovisas i de revisionsberättelser och i revisionsrapporter som överlämnats till styrelse och nämnder. Resultatet av bolagsgranskningen redovisas i granskningsrapporter och i förekommande fall revisionsrapporter som överlämnats till respektive bolag.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt gett det resultat som redovisas i bilagan årsredogörelse. Nedan redovisas vår sammanfattande bedömning enligt revisionsberättelserna.

Vi noterar att kommunen har gjort avsteg från redovisningslagen avseende marknadsvärdering av finansiella tillgångar och liksom tidigare år för pensioner intjänade före 1998, vilket kommunen lämnat upplysningar om i årsredovisningen.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Linköpings kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med ett av de två finansiella mål som fullmäktige uppställt. Vi bedömer att endast fyra av de 13 verksamhetsmålen som fullmäktige beslutat om är uppfyllda.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Vi återoppar nämndernas revisionsberättelser, bifogad redogörelse och revisionsrapport.

Linköpings kommun 2020-03-27

Gunnel Öman Genneback

Rutger Starwing

Margareta Ossbahr

Berit Karlsson Lehner

Staffan Danielsson

